

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

АГЕНЦИЯ ЗА СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ

УТВЪРЖДАВАМ:

14.3.2023 г.

X

Румяна Петкова

Изпълнителен директор

Signed by: Rumyana Petkova

О Т Ч Е Т

ЗА ДЕЙНОСТТА НА АГЕНЦИЯТА ЗА СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ ЗА 2022 ГОДИНА

ВЪВЕДЕНИЕ:

Деятелността на Агенцията за социално подпомагане (АСП) през 2022 г. се осъществява в съответствие с приоритетите, залегнали в Актуализирания Стратегически план на АСП за периода 2022-2025 г. и насочени към изпълнение на държавната политика по гарантиране правото на адекватна социална закрила за всички български граждани и за всеки гражданин на друга държава, намиращи се на територията на България. В тази връзка, визията на Агенцията за социално подпомагане за 2022 г. бе подобряване адекватността и устойчивостта на системите за социална закрила и социално включване.

Деятелностите, осъществявани от Агенцията (съгласно изм. и доп. ДВ, бр. 97 от 13 ноември 2020 г., в чл. 2, ал. 2 от Устройствения правилник), са:

- предоставяне на социални помощи и на семейни помощи за деца, закрила на детето и осигуряване на правата на хората с увреждания;
- оказва методическа подкрепа при оценката на потребностите от социални услуги, планирането, създаването, предоставянето и развитието на социалните услуги;
- координира разработването и актуализацията на Националната карта на социалните услуги;
- дава предварително одобрение за създаване, промяна на броя на потребителите и промяна на мястото на предоставяне на социалните услуги, които се финансират от държавния бюджет, в съответствие с Националната карта на социалните услуги;
- разработва предложения до министъра на труда и социалната политика за определяне и актуализиране на стандартите за финансиране на социалните услуги, които се финансират от държавния бюджет, и за размера на таксите

ОТЧЕТ

ЗА ДЕЙНОСТТА
НА АГЕНЦИЯТА
ЗА СОЦИАЛНО
ПОДПОМАГАНЕ
ЗА 2022 ГОДИНА

София 1051

ул. „Триадица“ № 2

телефони:

(02) 811 9 607

(02) 8119 639

горещ телефон:

(02) 935 05 50

ok@asp.government.bg

www.asp.government.bg

за тяхното ползване;

- изготвяне на обобщени годишни отчети и анализи за всички индивидуални оценки на потребностите на хората с увреждания и резултатите от тях, както и за дейността по социално подпомагане в страната, които представя на министъра на труда и социалната политика;
- участва при изготвянето на проекти на нормативни актове в областта на социалните помощи, социалните услуги и правата на хората с увреждания;
- разработва единна система за оценка и контрол на дейностите на дирекциите „Социално подпомагане“ и осъществява специализиран контрол върху тях чрез инспектората;
- изгражда, администрира и поддържа интегрирана информационна система на агенцията за изпълнение на дейности по закон в областта на социалното подпомагане, социалните услуги и закрила на детето;
- други дейности, определени в закон или в акт на Министерския съвет.

Агенцията за социално подпомагане е определена за Управляващ орган (УО) на **Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане** от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица в България за периода 2014-2020 г. (ОПХ, ФЕПНЛ), с решение на Министерски съвет (МС) от 08.09.2014 година. Оперативната програма е одобрена с Решение за изпълнение на Европейската комисия от 05.12.2014 година и последно изменена на 18.08.2022 година.

- Програмата допринася за постигане на Националната цел за намаляване на броя на живеещите в бедност 260 000 души до 2020 г. в съответствие с целите на стратегия „Европа 2020“. В изпълнение на тази цел, програмата се насочва към лицата, живеещи в най-висока степен на бедност и социална изолация. Програмата се изпълнява на територията на цялата страна. Общият бюджет по Оперативната програма през периода 2014-2020 г., включително и допълнително предоставените средства по механизма REACT-EU е 316 603 248 лева.
- В рамките на Оперативната програма се реализират пет операции:

Операция тип 1: Закупуване на хранителни продукти.

▪ Операцията се реализира от административна структура на УО, определена със заповед.

Операция тип 2: Предоставяне на индивидуални пакети с хранителни продукти.

- Операцията се реализира чрез процедура за подбор на публичноправна организация или организация с нестопанска цел, регистрирана по реда на ЗЮЛНЦ като юридическо лице с нестопанска цел в обществена полза, в съответствие с критериите, посочени в Оперативната програма.

Операция тип 3: Топъл обяд.

- Операцията се реализира чрез процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, в която допустими кандидати са общини и райони на общини.

Операция тип 4: Техническа помощ.

- Операцията се реализира от административна структура на УО, определена със заповед.

Операция тип 5: Предоставяне на ваучери за осигуряване на храни и стоки от първа необходимост за разселени лица от Украйна.

- Операцията се реализира от АСП, чрез териториалните ѝ структури

Агенция за социално подпомагане, чрез Дирекция „Международно сътрудничество, програми и европейска интеграция“ е определена за Управляващ орган на **Програма за храни и основно материално подпомагане 2021-2027, съфинансирана от Европейски социален фонд плюс (ПХОМП, ЕСФ+)** с Решение на МС № 712 от 06.10.2020 г.

- Стратегическата цел на програмата е да добави принос към цялостната национална политика за смекчаване и намаляване на бедността и за преодоляване на социалното изключване. Тази цел се постига чрез осигуряване на подкрепа за преодоляване на основните идентифицирани лишения от храна и основни материали за осигуряване на нормални условия за живот на хора, които живеят в крайна бедност, изпитват тежки материални лишения и живеят в социална изолация. За да бъде предоставена подкрепа правилно адресирана към най-нуждаещите се лица ще се използват данните от Агенцията за социално подпомагане, чиито експерти на местно ниво са извършили оценка за всеки отделен случай по обективни критерии, определени в националното законодателство.

В рамките на програмата се реализират 4 вида помощи:

- Вид помощ 1: „Подпомагане с пакети хранителни продукти и хигиенни материали“;
- Вид помощ 2: „Топъл обяд“;

- Вид помощ 3: „Пакети за новородени деца;
- Вид помощ 4: „Детска кухня“.

Стратегическа цел № 1: Да се създадат условия за гарантиране на адекватна социална закрила за уязвимите групи от населението при прилагането на диференциран подход.

Приоритет № 1.1.:

- Осигуряване на социална закрила на населението при прилагане на диференциран и целенасочен подход и намаляване на зависимостта от социални помощи;
- Осигуряване на целева социална закрила на нуждаещите се лица и семейства през зимния период чрез предоставянето на целеви помощи за отопление;
- Повишаване нивото на компетентност на социалните работници във връзка с целенасоченото предоставяне на социални помощи Изготвяне на становища и предложения за усъвършенстване на нормативната уредба в сферата на социалното подпомагане, свързана със социалната закрила на най-нискодоходните и рискови групи от населението;
- Мониторинг на отпусканите социални помощи.

Агенцията за социално подпомагане (агенцията) има ангажименти по изпълнение на две от програмите за реализиране на политиката в областта на социалната закрила и равните възможности.

И през 2022 г. приоритет в областта на социалната закрила беше подобряване на координацията между системата за социално подпомагане и системата за активни програми на пазара на труда. Подпомагаше се социалната реинтеграция на лицата, които получават социални помощи, чрез по-тясното обвързване на социалното подпомагане с трудовата заетост и насърчаване на трудовата активност. Гарантиране социалната закрила на уязвимите групи от населението - чрез по-добра целенасоченост на социалните помощи, повишаване ефективността на програмите и прилагането на диференциран подход.

През 2020 г. между Министерство на труда и социалната политика (МТСП), Министерство на образованието и науката (МОН), Министерство на здравеопазването (МЗ) и Национално сдружение на общините в Република България (НСОРБ), се сключи Национално рамково споразумение за изпълнение на Споразумението за интеграция в заетост (СИЗ) на продължително безработни лица, разработено в изпълнение на Препоръката на Съвета на ЕС от 15 февруари 2016 г. относно интеграцията на дълготрайно безработните лица на пазара на труда. Агенцията за социално подпомагане в качеството си на изпълнителна агенция към министъра на труда и социалната политика, чрез териториалните си поделения има задължението да предоставя необходимите услуги за решаването на проблемите, пречателни за продължително безработните лица да се включат в пазара на труда, при прилагане на индивидуален подход и при стриктно спазване на относимата нормативна уредба в областта на социалната закрила.

Във връзка с изпълнението на дейностите по отпускане на социални и целеви помощи и средства в АСП ежесечно постъпват данни от 147-те дирекции „Социално подпомагане“ (ДСП) чрез 28-те регионалните дирекции за социално подпомагане (РДСП) в страната.

През 2022 г. по реда на Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане (ППЗСП), с еднократни, целеви и месечни социални помощи в страната са подпомогнати общо **35 894** лица и семейства.

През **2021 г.** с еднократни, целеви и месечни социални помощи, отпуснати по реда на ППЗСП, в страната са подпомогнати общо **47 064** лица и семейства.

Наблюдава се значително намаление в общия брой на случаите на подпомоганите лица и семейства по ЗСП и ППЗСП в сравнение с 2021 г., с 11 170 случая.

През **2022 г.** изплатената сума за месечни, целеви и еднократни помощи е **43 964 667 лв.**, в т.ч. месечна целева помощ за родители с деца до 14-годишна възраст при обявено извънредно положение или обявена извънредна епидемична обстановка по реда на чл. 166 от ППЗСП.

През **2021 г.** изплатената сума е **98 724 863 лева**.

Видовете социални помощи и отчетените данни за тях са, както следва:

1. Месечни помощи по реда на чл. 9 от ППЗСП:

Месечните социални помощи допълват собствените доходи на лицата и семействата до определен диференциран минимален доход и се отпускат след проверка на техния доходен и имуществен статус, възраст, семейно положение и здравословно състояние, учебна и трудова заетост.

С обнародвано в бр. 64 на ДВ от 03.08.2021 г. Постановление № 257 от 28 юли 2021 г. на Министерския съвет за изменение и допълнение на ППЗСП се променят процентите при определяне на Диференцирания минимален доход (ДМД) за различните категории лица или семейства, кандидатстващи за отпускане на месечна помощ по реда на чл. 9 от ППЗСП. Промените влизат в сила от 01.01.2022 г., като за 2023 г. и 2024 г. е регламентирано и последващо повишаване на процентите.

С месечни помощи, отпуснати по реда на чл. 9 от ППЗСП през **2022** г. в страната са подпомогнати *средномесечно* **19 620** случая на лица и семейства, а годишният размер на изплатените средства е **24 956 459** лева.

За **2021** г. средномесечно са били обхванати 22 936 случая. Изплатената сума е **26 737 335** лева.

2. Еднократни помощи по реда на чл. 16, 16а и 17 от ППЗСП:

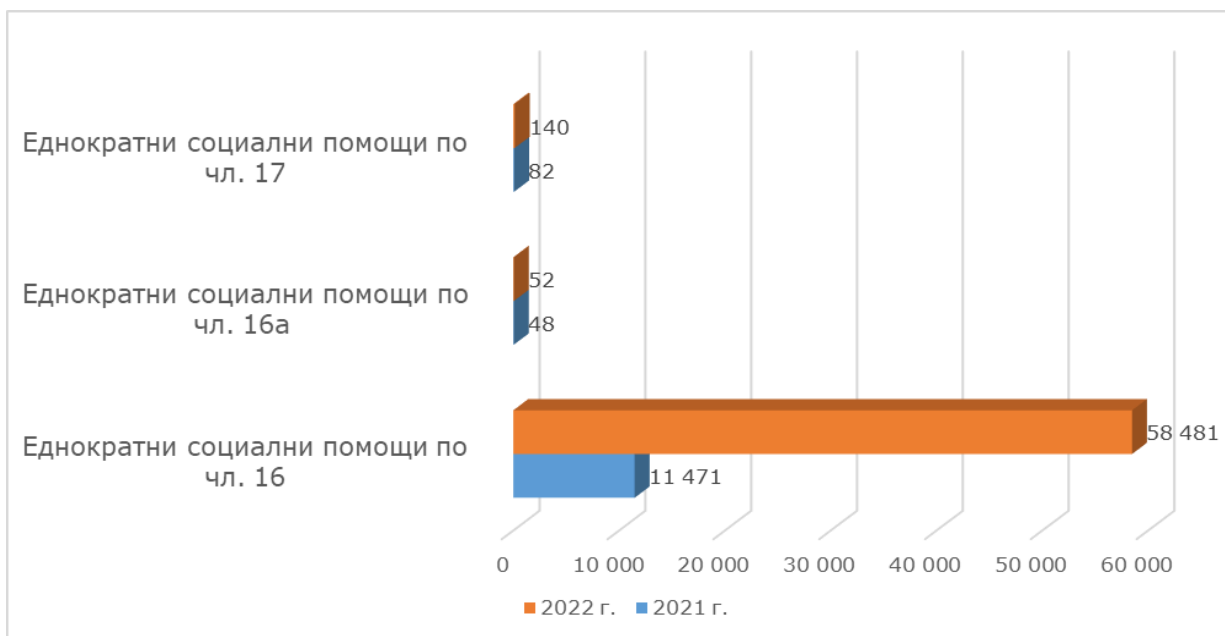
Еднократните помощи са предназначени за:

- задоволяване на инцидентно възникнали здравни, образователни, комунално-битови и други жизненоважни потребности на лицата и семействата и се отпускат веднъж в годината, до петкратния размер на гарантирания минимален доход;
- издаване на лична карта – еднократно до размера на гарантирания минимален доход;
- лечение в чужбина.

През **2022** г. общият брой на отпуснатите еднократни помощи в страната по горесцитираните нормативни основания е **58 481 бр.**, в т.ч. **47 736 бр.** издадени заповеди на украински граждани. Изплатените средства са в общ размер на **20 622 294 лева**.

През **2021** г. броят на лицата и семействата, получили еднократни помощи е **11 471**, а размерът на отпуснатите средства е общо **4 018 488 лева**.

Разпределението на еднократната помощ – по вид:

❖ С решение на **Министерски съвет № 144 от 10.03.2022 г.** за предоставяне на временна закрила на разселени лица от Украйна в съответствие с Решение за изпълнение на Съвета на Европейския съюз (ЕС) 2022/382 от 04.03.2022 г. за срок от една година, считано от 24.02.2022 г. е изменен Националният план за действие при временна закрила в Р България.

Съгласно **чл. 1а, ал. 3 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ)**, временна закрила се предоставя в случай на масово навлизане на чужденци, които са принудени да напуснат държавата си по произход поради въоръжен конфликт, гражданска война, чужда агресия, нарушаване на човешки права или насилие в големи размери на територията на съответната държава или в отделен район от нея и които не могат по тези причини да се завърнат там.

Съгласно **чл. 2, ал. 6 от Закона за социално подпомагане**, чужденците с разрешение за дългосрочно или постоянно пребиваване в Р България, чужденците, на които е предоставен убежище, статут на бежанец или хуманитарен статут, и чужденците ползващи се от временна закрила, и лицата, за които това е предвидено в международен договор, по който Р България е страна, имат право на социални помощи.

След започване на военните действия на територията на Р Украйна на 24.02.2022 г., украинските граждани, които са получили временна закрила в Р България могат да ползват правата си по общия ред на ЗСП и Правилника за неговото прилагане (ППЗСП), Наредба № РД 07-5/2008 за условията и реда за отпускане на целева помощ за отопление и ПМС №17 / 2007 г. за определяне на условията и реда за разходване на целевите средства за диагностика и лечение в лечебни заведения за болнична помощ на лица, които нямат доход и/или лично имущество, което да им осигурява лично участие в здравноосигурителния процес.

Към **31.12.2022 г.** са обобщени данни за издадени **47 736 брой заповеди** за отпускане на еднократна помощ по чл. 16 от ППЗСП и са изплатени средства в размер на **16 306 338 лева**.

3. Месечна целева помощ за родители с деца до 14-годишна възраст при обявено извънредно положение или обявена извънредна епидемична обстановка по реда на чл. 166 от ППЗСП.

Помощта се предоставя на родители, които нямат възможност да изпълняват служебните си ангажименти дистанционно, нямат възможност да ползват платен отпуск или не получават парично обезщетение за временна неработоспособност по болест и обезщетение за бременност и раждане. Месечната целева помощ се предоставя и на родители, които са останали без работа по причини, предпоставени от обявеното извънредно положение или извънредна епидемична обстановка.

Помощта се предоставя и на родители, самоосигуряващи се лица, които не могат да упражняват занаяти си поради въведените ограничения във връзка с извънредното положение или извънредната епидемична обстановка.

Месечната целева помощ при обявено извънредно положение или обявена извънредна епидемична обстановка за семейства с деца до 14-годишна възраст се отпуска, ако децата не са настанени извън семейството по реда на чл. 26 от ЗЗД и не посещават училище или детска ясла и детска градина, както и предучилищните групи поради въведените ограничения в училището или в детското заведение във връзка с извънредното положение или извънредната епидемична обстановка.

През **2022 г.** за тази помощ са изплатени **14 657 850 лв.** на **5 484 средномесечен** брой семейства.

През **2021 г.** по тази помощ са изплатени **67 881 825 лв.** на **12 555 брой** семейства.

С оглед намаляване негативните последици, предизвикани от пандемията от COVID-19, както и преустановяване на извънредната епидемиологичната обстановка в страната от 01.04.2022 г. се отчита **намаление** в *средномесечния* брой на случаите на подпомагани семейства с **7 071 случая**.

След отмяна на въведената извънредна епидемична обстановка, свързана с разпространението на COVID-19, е приложим общия ред по отношение на сроковете за обработка и финализиране на заявленията-декларации. Съгласно чл. 26, ал. 3 от ППЗСП, заявление –декларация за месечна социална помощ се подава еднократно в рамките на една календарна година. Срокът на действие на заявлението-декларация е до 31 декември.

4. Целеви помощи по реда на чл. 14 от ППЗСП:

Целевите социални помощи за заплащане на наем на общински жилища могат да се предоставят на самотни стари хора над 70-годишна възраст и родители, отглеждащи сами детето/децата си.

През **2022 г.** *средномесечно* са подпомагани **45** лица, а изплатената сума е **34 402** лв.

През **2021 г.** *средномесечно* са подпомогнати **102** лица, като изплатената сума е **87 215** лева.

5. Целеви средства за диагностика и лечение:

В ПМС № 17 от 31.01.2007 г. (обн. в ДВ, бр. 13 от 09.02.2007 г.), са регламентирани условията и реда за заплащане стойността на оказаната болнична медицинска помощ за диагностика и лечение в лечебните заведения на лица, които нямат доход и/или лично имущество, което да им осигурява лично участие в здравноосигурителния процес. Средствата за заплащане на проведеното болнично лечение се предоставят целево по бюджета на АСП, но се изплащат на болничните заведения чрез Националната здравноосигурителна каса (НЗОК).

По предоставената информация от териториалните поделения на АСП за **2022 г.** **4 377** здравнонеосигурени лица отговарят на условията на ПМС № 17/2007 година. Изготвени са положителни социални доклади, които са изпратени на болничните заведения, където са лекувани.

През **2022 г.** на лечебните заведения за болнична помощ чрез Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) са преведени **4 514 918** лв. за **3 921** лица.

През **2021** година са изплатени **3 979 220** лв. за **3 478** брой лица.

6. Целеви помощи за ветерани от войните и военноинвалиди:

Условията и редът за предоставяне на целеви средства и помощи на ветераните от войните, военноинвалидите и виеннопострадалите са регламентирани в следните нормативни актове:

- Закон за ветераните от войните; Правилник за прилагане на Закона за ветераните от войните и Наредба № 3 от 24.08.2012 г. за реда за предписване, отпускане и контрол на лекарствени продукти и дентална помощ на ветераните от войните;

- Закон за военноинвалидите и военнопострадалите; Правилник за прилагане на Закона за военноинвалидите и военнопострадалите и Наредба № 4 от 19.10.2012 г. за реда

за получаване и заплащане на лекарствени продукти на военноинвалидите и военнопострадалите.

През **2022 г. средномесечният брой** на случаите е **1 762**, от които **1 556** военноинвалиди и военнопострадали и **206** ветерани от войните. Общият размер на изплатената сума е **822 161 лв.**, в т.ч. **583 546 лв.** трансфер на средства към НЗОК.

За **2021 г.** средномесечният брой случаи е **1 864**, от които **1 525** военноинвалиди и военнопострадали и **339** ветерани от войните. Общият размер на изплатената сума е **985 298 лв.**, в т.ч. **709 880 лв.** трансфер на средства към НЗОК.

ПРОГРАМА „ОСИГУРЯВАНЕ НА ЦЕЛЕВА СОЦИАЛНА ЗАКРИЛА ЗА ОТОПЛЕНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО С НИСКИ ДОХОДИ”

Целта на програмата е да се предоставят финансови средства, с които хората с ниски доходи да осигурят отоплението си през зимния период.

Условията и реда за отпускане на целева помощ за отопление на лица и семейства през отоплителния сезон са регламентирани в Наредба № РД 07-5/16.05.2008 г. (Наредбата).

В съответствие с нормативно определените условия в Наредбата, право на целева помощ за отопление имат лицата и семействата, чийто средномесечен доход за предходните шест месеца преди месеца на подаване на заявление-декларация е по-нисък или равен от диференциран доход за отопление (ДДО). Тези лица и семейства следва да отговарят и на допълнителни условия, посочени в чл. 10 и чл. 11 от ППЗСП.

Заявленията-декларации за отпускане на целева помощ за отопление за отоплителен сезон **2022/2023 г.** се подаваха в ДСП по настоящ адрес в периода от 01 юли до 31 октомври 2022 г. Със заповед № РД-01-228/19.07.2022 г. на министъра на труда и социалната политика е определен **месечен размер на целевата помощ** за отопление за отоплителен сезон 2022/2023 г. от **104,71 лева**.

С Решение на Министерския съвет № 500 от 19.07.2022 г. (РМС) е одобрено изплащането на допълнителни средства на лицата и семействата, на които е отпусната целева помощ за отопление за отоплителен сезон 2022/2023 г. Допълнителните средства са в размер на **20 лв.** месечно или **100 лв.** за целия отоплителен сезон.

Предоставяната целева помощ за отопление е в **общ размер на 623,55 лв.** и е **за период от 5 месеца** - от 01.11.2022 г. до 31.03.2023 г., като в заявлението-декларация лицата и семействата задължително заявяват вида на ползваното отопление – топлоенергия, електроенергия, твърдо гориво или природен газ.

За отоплителен **сезон 2022/2023 г. към 31.12.2022 г.** са начислени помощи по **301 732 издадени заповеди** за отпускане на помощта, а изплатената сума е в размер на **187 348 485 лева**.

За отоплителен **сезон 2021/2022 към 31.12.2021 г.** са начислени помощи по **261 001** издадени заповеди за отпускане на помощта, а изплатената сума е в размер на **135 902 746 лева.**

▪ С обнародвано в Държавен вестник бр. 87 от 01.11.2022 г. Постановление на Министерски съвет № 349/27.10.2022 г. (ПМС) бяха одобрени допълнителни разходи в размер на 20 млн. лв. по бюджета на Министерството на труда и социалната политика за 2022 г. за изплащане на еднократна финансова подкрепа за отопление за компенсиране на увеличените цени на енергоизточниците за отоплителен сезон 2022/2023 година.

Право на еднократна финансова подкрепа в размер на 400 лв. по реда на ПМС № 349/27.10.2022 г. имаха лицата и семействата, на които е издадена заповед за отказ на подадените от тях заявления-декларации за отпускане на целева помощ за отопление за отоплителен сезон 2022/2023 г. единствено поради установен средномесечен доход за предходните 6 месеца по-висок със сума по-малка или равна на 40 лв. от ДДО, както и регистрираните безработни, които са получили отказ поради непълна 6-месечна регистрация в дирекция "Бюро по труда" (ДБТ) към 01.11.2022 г. Помощта беше предоставена по облекчена процедура и максимално бързо след извършване на служебна проверка на данните без да се налага лицата отново да подават заявления.

Право на еднократна финансова подкрепа в размер на 400 лв. по реда на ПМС № 349/27.10.2022 г. имаха и лицата и семействата, които не са подали заявление-декларация за отоплителен сезон 2022/2023 г., но отговарят на условията чл. 2, ал. 1 от Наредба № РД 07-5/2008 г., и чиито средномесечен доход за 6 последователни месеца е не по-висок със сума по-малка или равна на 40 лв. от ДДО, както и лицата и семействата, регистрирани като безработни с непълна 6-месечна регистрация в ДБТ към 01.11.2022 г., които продължават да са регистрирани. Тези лица подаваха заявления-декларация в ДСП по настоящия им адрес в периода 01-14.11.2022 г., като декларираха дохода си за 6 последователни месеца в периода 01.04-30.09.2022 година.

Общият брой на издадените заповеди за отпускане на еднократна финансова подкрепа на лица и семейства по реда на ПМС № 349/27.10.2022 г. е **16 268**, а изплатената сума е в размер на **6 446 400 лева.**

С ПМС № 383 от 30.11.2022 г. бяха одобрени допълнителни разходи в размер на **15 млн. лв.** по бюджета на МТСП за 2022 г. за изплащане на еднократна финансова помощ за отопление в размер на 300 лв. на лица и семейства от следните уязвими групи:

- семейства, подпомагани с месечни помощи за отглеждане на дете с трайно увреждане по реда на чл. 8д от Закона за семейни помощи за деца;
- семейства, подпомагани с месечни помощи за дете без право на наследствена пенсия от починал родител по реда на чл. 8е от ЗСПД;
- деца, настанени в семейство на близки и роднини или в приемно семейство по чл. 26 от Закона за закрила на детето, подпомагани с месечна помощ по реда на чл. 9, ал. 3, т. 8, буква „б“ от ППЗСП;

- лица, подпомагани по реда на чл. 70, т. 4 от Закона за хората с увреждания (ЗХУ);
- лица, подпомагани по реда на чл. 70, т. 5 от ЗХУ;
- лица и семейства, пострадали от пожари, наводнения и други природни бедствия, подпомагани с еднократна помощ по реда на чл. 16 от ППЗСП;
- подпомагани ветерани от войните по реда на Закона за ветераните от войните;
- подпомагани военноинвалиди и военнопострадали по реда на Закона за военноинвалидите и военнопострадалите.

На лицата/семействата, попадащи в повече от една от целевите групи е отпускана само една помощ.

Помощта беше предоставена по облекчена процедура след извършване на служебна проверка на данните без да се налага лицата да подават заявления и е изплащана на посочените групи лица при условие, че през 2022 г. не са получили целеви помощи за отопление по реда на Наредба № РД 07-5/2008 г., еднократна финансова подкрепа за отопление по реда на ПМС № 349/27.10.2022 г. и еднократна помощ по реда на чл. 16 от ППЗСП, с изключение на отпусната еднократна помощ поради пожари, наводнения и други природни бедствия през 2022 г.

Общият брой на издадените заповеди за отпускане на еднократна финансова подкрепа на лица и семейства по реда на ПМС № 383/30.11.2022 г. е **47 332**, а изплатената сума е в размер на **14 086 800 лева**.

ПРОЕКТ BG05FMOP001-6.001 „ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ВАУЧЕРИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ХРАНИ И СТОКИ ОТ ПЪРВА НЕОБХОДИМОСТ ЗА РАЗСЕЛЕНИ ЛИЦА ОТ УКРАЙНА“

Агенцията за социално подпомагане (АСП) беше определена за конкретен бенефициент по Проект BG05FMOP001-6.001 „Предоставяне на ваучери за осигуряване на храни и стоки от първа необходимост за разселени лица от Украйна“ по Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане (ОПХОМП) 2014 – 2020 г., съфинансирана от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица в България.

Проектът стартира от 29.09.2022 г. и предвижда осигуряване на базова помощ чрез предоставяне на най-малко 40 000 ваучера за осигуряване на храни и стоки от първа необходимост с номинал 100 лева за разселените от Украйна след 24.02.2022 г. лица, на които е предоставена временна закрила в Република България.

Проектът се реализира чрез териториалните структури на АСП – дирекциите „Социално подпомагане“ (ДСП), като по местопребиваване на лицата се предоставят ваучери въз основа на попълнен от пълнолетно лице анкетен картон.

С ваучерите могат да бъдат закупени храни, дрехи, училищни пособия, хигиенни материали и други продукти, с изключение на тютюневи изделия, спиртни напитки, вино, пиво и лекарствени продукти.

С цел да бъдат обхванати по-голяма целева група от нуждаещи се лица, срокът за предоставяне на ваучери е удължаван двукратно, като към момента ваучери се предоставят до **28.02.2023 г.** на всички идентифицирани лица от целевата група, като приоритетно се обезпечават нуждите на децата и на лицата, които са техни родители, настойници, придружители, попечители, упълномощени лица или лица, при които децата са настанени по реда на Закона за закрила на детето (когато е приложимо).

Срокът за реализиране на ваучерите в магазинната мрежа в страната е 2 месеца от датата на издаването им.

В срок до 31.07.2023 г. от ДСП на лицата от Украйна с предоставена временна закрила, на които е предоставен ваучер за закупуване на храни и стоки от първа необходимост се оказва допълнителна подкрепа посредством съпътстващи мерки съобразно техните нужди, изразяваща се в провеждане на консултации за социалните им права по действащото законодателство, възможности за реализация на пазара на труда, консултация със специалисти и органи на медицинската експертиза, насочване към места за настаняване и др., които биха подпомогнали успешната им интеграция.

Проектът позволява раздаването на допълнителен ваучер, като допълнителна подкрепа за покриване на базови потребности и констатирана обективна невъзможност за задоволяване на основни жизнени потребности при затруднена интеграция или пълна липса на такава.

Раздаването на ваучери по проекта предстои да бъде финализирано до края на месец февруари 2023 година.

Във връзка с изпълнение на проект "Предоставяне на ваучери за осигуряване на храни и стоки от първа необходимост за разселени лица от Украйна" по ОПХ ФЕПНЛ 2014-2020 г. " към 31.12.2022 г. са предоставени **31 662** броя ваучери и са реализирани **26 243** ваучери в търговската мрежа. Предоставена е допълнителна подкрепа посредством **46 566** съпътстващи мерки, разпределени както следва:

- 8 428 – предоставяне на информационни материали;
- 13 988 – консултации за социално подпомагане;
- 10 896 – консултации за предоставяне на социални услуги;
- 9 781 – консултации за реализация на трудовия пазар;
- 1 164 – насочвания към места за настанявания;
- 1 543 – насочвания към Бюра за правна помощ;
- 766 – други, в т.ч. насочвания към медицински и здравни органи, към консултации със специалисти, предоставяни от НПО.

По реда на Закона за здравно осигуряване (330):

Съгласно разпоредбата на чл. 40, ал. 3, т. 5 и т. 9 от Закона за здравно осигуряване, за сметка на държавния бюджет чрез дирекции „Социално подпомагане“ се осигуряват гражданите, които отговарят на условията за получаване на месечни социални помощи и

целеви помощи за отопление по реда на Закона за социално подпомагане и родителите, осиновителите, съпрузите или един от родителите на майката или бащата, които полагат грижи за лице с увреждане с 50 и над 50 на сто вид и степен на увреждане или с трайно намалена работоспособност с определена чужда помощ, ако не са осигурени на друго основание.

През **2022** г. здравноосигурявани лица чрез ДСП са, както следва:

- **21 839** средномесечен брой лица, подпомагани с месечни социални помощи по ППЗСП;

- **35 459** средномесечен брой лица, подпомагани с целеви помощи за отопление;

- **680** средномесечен брой лица - родителите, осиновителите, съпрузите или един от родителите на майката или бащата, които полагат грижи за лице с увреждане със загубена работоспособност над 90 на сто, които постоянно се нуждаят от чужда помощ.

През **2021** г. здравноосигурявани лица чрез ДСП са, както следва:

- **26 316** средномесечен брой лица, подпомагани с месечни социални помощи по ППЗСП;

- **36 965** средномесечен брой лица, подпомагани с целеви помощи за отопление;

- **928** средномесечен брой лица - родителите, осиновителите, съпрузите или един от родителите на майката или бащата, които полагат грижи за лице с увреждане със загубена работоспособност над 90 на сто, които постоянно се нуждаят от чужда помощ.

Стратегическа цел № 2: Да се създадат условия за пълноценно социално включване на всички граждани.

Приоритет № 2.1.:

- Облекчаване на административната процедура за отпускане на семейни помощи за деца;
- Създаване на условия за ефективно подпомагане на семейства с деца;
- Повишаване нивото на познаване на нормативната уредба, свързана с предоставянето на семейните помощи;
- Разработване на вътрешни актове, регламентиращи процеса на правомерното отпускане на семейни помощи;
- Изразяване на становища и инициране на предложения за усъвършенстване на нормативната уредба в сферата на семейното подпомагане;
- Мониторинг на отпусканите семейни помощи.

ПРОГРАМА „ПОДКРЕПА ЗА ДЕЦАТА И СЕМЕЙСТВОТО ПОДПОМАГАНЕ НА СЕМЕЙСТВА С ДЕЦА”

Агенцията за социално подпомагане има ангажименти по изпълнение на една от програмите за реализиране на политиката за социално включване, съществена част от която е предоставянето на финансова и материална подкрепа за семействата с деца и семействата, които полагат грижи за деца в риск.

Важна роля за комплексната подкрепа на децата и семействата има предоставянето на финансова подкрепа по реда на Закона за семейни помощи за деца (ЗСПД), Закона за закрила на детето (ЗЗД) и Правилниците за тяхното прилагане. Основната цел на предоставянето на семейни помощи е отглеждането на децата в семейна среда, като по този начин пряко се защитават едни от основните права на детето, гарантирани от Конвенцията на ООН. С реализиране на Програмата „Подпомагане на семейства с деца” се оказва подкрепа за отглеждането на децата в семейна среда и насърчаване редовното посещение на училище от децата в училищна възраст и на подготвителните групи за задължителна предучилищна подготовка в детските градини или в училищата на децата след навършване на 5-годишна възраст (4-годишна възраст за общините, които са осигурили условията за осъществяване на задължителното предучилищно образование), чрез интегриране на семейните помощи с останалите мерки за подкрепа на семейството. Това допринася за предотвратяване нарушаването на правото на детето на достъп до образование и до здравни грижи.

Семейните помощи за деца са еднократни и месечни. Предоставят се в пари и/или в натура и имат за цел да подпомогнат отглеждането на децата в семейна среда.

Еднократните семейни помощи са: еднократна помощ при бременност; еднократна помощ при раждане на дете; еднократна помощ при осиновяване на дете; еднократна помощ за отглеждане на близнаци; еднократна помощ за отглеждане на дете от майка (осиновителка) студентка, учаща в редовна форма на обучение; еднократна помощ за ученици, записани в първи клас; еднократна помощ за ученици, записани в осми клас; еднократна помощ за безплатно пътуване веднъж в годината с железопътния и автобусния транспорт в страната за многодетни майки.

Към месечните семейни помощи се отнасят месечните помощи за отглеждане на дете до навършване на една година; месечните помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст; месечните помощи за отглеждане на дете с трайно увреждане до 18-годишна възраст и до завършване на средното образование, но не по-късно от 20-годишна възраст, и месечни помощи за дете без право на наследствена пенсия от починал родител.

Без доходен тест се предоставят месечните помощи за отглеждане на дете с трайно увреждане до 18-годишна възраст и до завършване на средното образование, но не по-късно от 20-годишна възраст, месечни помощи за дете без право на наследствена пенсия от починал родител, както и еднократните помощи при: раждане на дете, при осиновяване на дете, за отглеждане на близнаци, за отглеждане на дете от майка (осиновителка) студентка, учаща в редовна форма на обучение, за безплатно пътуване веднъж в годината с железопътния и автобусния транспорт в страната за многодетни майки, еднократната помощ за ученици, записани в първи клас, и еднократната помощ за ученици записани в осми клас.

Еднократната помощ при бременност, месечните помощи за отглеждане на дете до навършване на една година, както и месечните помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст се предоставят след проверка на доходите.

Законът регламентира правна възможност месечните помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, месечните помощи за отглеждане на дете до навършване на една година, еднократната помощ за ученици, записани в първи клас, и еднократната помощ за ученици, записани в осми клас, да се предоставят и в натура, като за първите две помощи, при всички случаи на непълнолетни родители, това е задължително.

По отношение на семействата, които отглеждат деца с трайни увреждания, семействата на роднини, близки или приемни семейства – за децата, настанени по реда на Закона за закрила на детето, и децата, които се отглеждат от един жив родител, семейните помощи се предоставят в облекчен режим независимо от доходите на семейството.

Размерите на семейните помощи и средномесечният доход на член от семейството по реда на чл. 4 и чл. 4а от ЗСПД се регламентират със Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за съответната година.

С чл. 63 от ЗДБРБ за 2021 г. (ДВ, бр. 104 от 08.12.2020 г.), са регламентирани размерите на семейните помощи за деца за 2021 г., размер на средномесечният доход на член от семейството **до 410 лв.** за отпускане на пълния размер на месечните помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст, както и отпускане на 80 на сто от пълния размер на помощта при средномесечен доход на член от семейството **от 410,01 до 510 лв.** включително. В ДВ, бр. 8 от 28.01.2022 г. е обнародван Закона за прилагане на разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2021 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2021 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2021 г., с който **до 31.03.2022 г. се прилагат размерите на чл. 63 от ЗДБРБ за 2021 г.**

В съответствие с регламента на чл. 62 от ЗДБРБ за 2022 г. (ДВ, бр. 18 от 04.03.2022 г.), считано **от 01.04.2022 г.** е определен размер на средномесечният доход на член от семейството **до 510 лв.** за отпускане на пълния размер на месечните помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст, както и отпускане на 80 на сто от пълния размер на помощта при средномесечен доход на член от семейството **от 510,01 до 610 лв.** включително.

Месечните помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст, се предоставят при двоен доходен критерий, в зависимост от който се определя и размерът на помощта. През 2021 г. на семействата със средномесечен доход на член от семейството по-нисък или равен на **410 лв.** се предоставя пълния размер на месечните помощи по чл. 7 от ЗСПД. За семействата с доход между 410,01 лв. и 510 лв., включително, помощта е в размер 80 на сто от пълния размер на помощта.

Отчетените показатели за изпълнение на Програма „Подпомагане на семейства с деца“ през 2022 г., съпоставени с 2021 г. са, както следва:

1. Еднократна помощ при бременност (отпуска се по реда на чл. 5а от ЗСПД). Размерът на помощта през 2022 г. е **150 лева**.

През **2022 г.** с еднократна помощ при бременност са подпомогнати **9 114** бременни жени, за което са изплатени **1 365 814 лв.** лева.

През **2021 г.** помощта е отпусната на **9 644** бременни жени, за което са изплатени **1 454 309 лева**. През 2022 г. се отчита намаление на подпомаганите по това нормативно основание със **530** случая.

2. Еднократни помощи при раждане на дете (отпуска се по реда на чл. 6 от ЗСПД). Размерът на помощта през 2022 г., е диференциран съобразно поредността на детето и е, както следва:

- за първо дете е 250 лв.;
- за второ дете – 600 лв.;
- за трето дете – 300 лв.;
- за четвърто и всяко следващо – 200 лева.

През **2022 г.** са изплатени **23 728 211 лв.** за **59 581 деца**.

През **2021 г.** са отпуснати помощи за **60 352** деца, като изплатената сума е **24 089 646** лева.

При отпуснатите помощи за раждане на дете се наблюдава намаленив със **771 деца** спрямо **2021 година**.

3. Еднократна помощ за осиновяване на дете по чл. 66, ал. 1 от ЗСПД (размерът през 2022 г. е 250 лв.)

През **2022 г.** са изплатени еднократни помощи за **325 осиновени деца**, а изплатената сума е **83 400 лева**.

През **2021 г.** са изплатени **88 450 лв.** еднократни помощи за **322** осиновени деца.

4. Еднократна помощ за отглеждане на близнаци по чл. 6а, ал. 1 от ЗСПД (размерът през 2022 г. е 1 200 лв.):

През **2022 г.** са изплатени помощи по реда на чл. 6а от ЗСПД в размер на **2 408 563** лв. за **2 015 деца**.

През **2021 г.** са изплатени помощи по реда на чл. 6а от ЗСПД в размер на **2 245 010** лв. за **1 869 деца**.

Спрямо предходната година се отчита увеличение със **146 деца**.

5. Еднократна парична помощ за отглеждане на дете от майка студентка, учаща в редовна форма на обучение по чл. 8в, ал. 1 от ЗСПД (размерът на помощта през 2022 г. е **2 880 лв.**, като сумата се изплаща на 2 транша по **1 440 лв.**).

През **2022 г.** по реда на чл. 8в от ЗСПД са изплатени **556 415 лв.**, от които **195 бр. случаи за първо плащане** и **183 бр. случаи - второ плащане**.

През **2021 г.** са изплатени **888 187 лв.**, от които **311 бр. случаи за първо плащане** и **250 бр. случаи - второ плащане**.

6. Еднократна помощ за ученици, записани в първи клас по чл. 10а от ЗСПД (размер на помощта за учебната 2022/2023 г. - **300 лв.**):

Изплащането на еднократната помощ за ученици, записани в първи клас, се извършва на два пъти, като петдесет на сто от размера на помощта се изплаща след влизане в сила на заповедта за отпускането ѝ, а останалите петдесет на сто от размера на помощта се изплаща в началото на втория учебен срок, ако детето продължава да учи. Считано от 01.01.2021 година помощта се предоставя независимо от дохода на семейството.

Към 31.12.2022 г. за учебната **2021/2022** от териториалните структури на АСП са обобщени данни за **51 653 бр. деца**. С първо плащане са **3 бр. случаи** и с второ плащане - **50 555 бр. случаи**. **Изплатената сума е 7 703 103 лева.**

За учебната **2022/2023** към **31.12.2022 г.** са обобщени данни за **50 557 бр. деца**, от които с първо плащане са **49 487 бр. случаи**. Изплатената сума е **7 583 530 лева**.

За учебната **2021/2022** към **31.12.2021 г.** бяха изплатени **7 936 466 лв.** за **52 428 деца**, от които **51 326 бр. случаи с първо плащане**.

7. Еднократна помощ за ученици, записани в осми клас (размер на помощта за учебната 2022/2023 г. - 300 лв.):

Изплащането на еднократната помощ за ученици, записани в осми клас, се извършва на два пъти, като петдесет на сто от размера на помощта се изплаща след влизане в сила на заповедта за отпускането ѝ, а останалите петдесет на сто от нейния размер се изплаща в началото на втория учебен срок, ако детето продължава да учи. Считано от 01.01.2021 година помощта се предоставя независимо от дохода на семейството.

Към 31.12.2022 г. за учебната **2021/2022** са обобщени данни за **47 885 бр. деца**. С първо плащане **1 случай** и с второ плащане **47 089 бр. случаи**. Изплатената сума е **7 119 809 лева**.

За учебната **2022/2023** към **31.12.2022 г.** са обобщени данни за **48 937 бр. деца**, от които с първо плащане са **48 068 бр. случаи**. Изплатената сума е **7 438 370 лева**.

През 2021 г. за **учебната 2021/2022 г.** бяха обобщени данни за **49 543 брой деца**. С първо плащане **48 718 бр. случая**. Изплатената сума е в размер на **7 348 134 лева**.

8. Еднократна помощ за безплатно пътуване веднъж в годината с железопътния и автобусния транспорт в страната на многодетни майки, по реда на чл. 8г от ЗСПД:

През **2022 г.** на **5 601** многодетни майки е отпусната еднократна помощ по реда на чл. 8г от ЗСПД, като за тях са изплатени **341 246 лв.**

През **2021 г.** броят на многодетните майки, получили еднократна помощ на основание чл. 8г от ЗСПД, е **5 789**, за които изплатената сума е в размер на **300 527 лева**.

Наблюдава се **намаление с 188 бр.** случая.

9. Месечна помощ за отглеждане на дете до една година по чл. 8 от ЗСПД (размер на помощта за 2022 г. – **200 лв.**):

През **2022 г.** с месечна помощ за отглеждане на дете до навършване на 1 година **средномесечно** са подпомогнати **12 181 майки**, като от тях **1 465 средномесечно** получават помощта си под формата на **ваучери**. Изплатената сума е **25 691 668 лв.**

През **2021 г.** с месечни помощи за отглеждане на дете до навършване на 1 година **средномесечно** са подпомогнати **12 226** майки, като от тях **1 393** средномесечно получават помощта си под формата на **ваучери**. Изплатената сума е **24 858 042** лева.

10. Месечна помощ за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст по чл. 7 от ЗСПД.

Размерът на помощта, определен в Закона за държавния бюджет за 2022 г. за периода от 01.01.2022 г до 31.03.2022 г. е:

- за семейство с едно дете е 40 лв.;
- за семейство с две деца – 90 лв.;
- за семейство с три деца – 135 лв.;
- за семейство с четири деца – 145;
- за всяко следващо дете в семейството помощта нараства с 20 лева.

С влизането в сила на ЗДБРБ за 2022 г. от 01.04.2022 г. размерът на помощта е:

- за семейство с едно дете е 50 лв.;
- за семейство с две деца – 110 лв.;
- за семейство с три деца – 165 лв.;
- за семейство с четири деца – 175;
- за всяко следващо дете в семейството помощта нараства с 20 лева.

За **2022 г.** с месечни помощи за деца **средномесечно** са подпомогнати **312 791** семейства с **456 491 средномесечен** брой деца, в т.ч. **средномесечно 2 025** семейства с **2 245 деца** са получили помощта си под формата на **ваучери**. Изплатената сума за периода е **279 994 110 лв.**

През **2021 г.** за същия период с месечна помощ за деца **средномесечно** са подпомогнати **321 678** семейства с **509 008 средномесечен** брой деца, в т.ч. средномесечно **2 015 семейства с 2 246 деца**, са получили помощта си под формата на ваучери. Изплатената сума за периода е **261 366 817 лева**.

Месечната помощ по чл. 7 от ЗСПД, изплатена в размер на 80% от пълния размер на помощта към 31.12.2022 г., е предоставена на **23 642** средномесечен брой семейства за **32 597** средномесечен брой деца.

Месечната помощ по чл. 7 от ЗСПД, изплатена в размер на 80% от пълния размер на помощта към 31.12.**2021 г.**, е предоставена на 40 715 средномесечен брой семейства за 55 634 средномесечен брой деца.

11. Месечна помощ за дете с трайно увреждане по реда на чл. 8д от ЗСПД.

Месечната помощ, отпускана по реда на чл. 8д от ЗСПД през **2022 г.** е предоставена за **средномесечно 26 669 деца**. Изплатената сума е **177 362 886 лв.**

През **2021 г.** месечната помощ по реда на чл. 8д от ЗСПД е отпускана средномесечно за **27 403 деца**. Изплатената сума е **176 531 699 лева**.

Отчетено е **намаление** в средномесечния брой на подпомаганите деца със **734 деца**.

12. Месечна помощ за дете без право на наследствена пенсия от починал родител по реда на чл. 8е от ЗСПД.

Размерът на месечната помощ за дете без право на наследствена пенсия от починал родител по реда на чл. 8е от ЗСПД в периода **от 01.01.2022 г. до 31.03.2023 г. е 115 лв.**, а **от 01.04.2022 г. – 150 лв.**

Отпусканата по реда на чл. 8е от ЗСПД през **2022 г.** помощ, е за **средномесечно 2 027 брой случаи**. Изплатената сума е **4 855 324 лева**.

През **2021 г.** са подпомогнати средномесечно **1 801 брой случаи**. Изплатената сума е **3 589 856 лева**.

13. Средства, изплатени за помощи в натура по ЗСПД.

През 2022 г. са изплатени средства в размер **4 733 184 лв.** на семейства с деца, получили помощи по реда на ЗСПД под формата на ваучери.

През 2021 г. на семейства с деца, получили помощи по реда на ЗСПД под формата на ваучери, са изплатени средства в размер **4 111 033 лв.**

През 2022 г. представители и експерти от Главна дирекция „Социално подпомагане“ (ГДСП - Централна администрация на АСП) са участвали активно в заседанията на различни междуведомствени работни групи, провеждани във връзка с промени в нормативната уредба, в изготвянето на Национални планове и стратегии, както и на отчети за тяхното изпълнение, в дейности по интеграция на бежанците, затворниците, превенция на престъпността и на радикализацията и тероризма, дейности по обмен на информация между Агенцията за социално подпомагане и различни институции, конкурсни процедури, различни медийни изяви и други.

Служители от ГДСП са участвали и в работа група „Социални въпроси“ към Оперативна координационна група за осъществяване на оптимално планиране, организиране, управление, координиране и контрол на дейностите за евакуиране, посрещане и настаняване, и осигуряване на необходимото им медицинско и друго обслужване на лицата, влезли на територията на Р България вследствие на войната в Украйна. От представители на дирекцията са осъществявани дейности, подготвяни са информация и материали в изпълнение на поетитите от страна на АСП ангажменти към Националния оперативен щаб към Националния съвет по миграция, граници, убежище и интеграция по въпросите на ползващите се от временна закрила в Република България граждани на Украйна.

През 2022 г. АСП като конкретен бенефициент по проект BG05FMOP001-6.001-0001 “Предоставяне на ваучери за осигуряване на храни и стоки от първа необходимост за разселени лица от Украйна” по Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане (ОПХОМП) 2014 – 2020 г., съфинансирана от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица в България, АСП стартира предоставянето на ваучери за осигуряване на храни и стоки от първа необходимост за разселените от Украйна след 24.02.2022 г. лица, на които е предоставена временна закрила в Република България. В тази връзка със заповед на изпълнителния директор експерти от ГДСП са включени като членове в Координационния екип за управление за обезпечаване ефективното изпълнение на дейностите по проекта.

През 2022 г. служителите на ГДСП са оказвали методическа помощ на териториалните структури на АСП във връзка с прилагането на нормативната уредба в областта на социалното и семейното подпомагане. В тази връзка са изготвени 151 бр. указателни писма и становища, в това число:

- 28 бр. изготвени становища по извършени тематични и комплексни проверки от Инспектората на АСП;
- 2 становища във връзка с одитен доклад за извършен одитен ангажимент;
- 31 бр. указателни писма относно законосъобразното прилагане разпоредбите на нормативната уредба в областта на социалното подпомагане;
- 74 бр. становища на отдел ССП, с които е предоставена методическа помощ на териториалните поделения на АСП във връзка с възникнали казуси в процеса по предоставяне на социални помощи;
- 11 бр. становища и информации от компетентността на отдел ССП във връзка с предоставени проекти на нормативни актове и документи, относими към дейността на отдела;
- През 2022 г. служителите на отдел ССП са взели участие в 42 работни групи, като за всяко заседание са подготвяни информации, доклади, становища и отчети;

- Периодично е изготвяна информация до Временната оперативна група към Националния съвет по миграция, граници, убежище и интеграция по въпросите на ползващите се от временна закрила в Република България граждани на Украйна за отпуснати помощи на украински бежанци и условията за отпускане на целева помощ за отопление за украински граждани;

- Ежеседмично са изготвяни отчети за изпълнение на Плана за действие, утвърден от министъра на труда и социалната политика относно пристигащите украински граждани на територията на Република България;

- Проведени са 2 бр. обучения с цел повишаване квалификацията на служителите от отдел „Социална закрила“;

Изготвени са 13 бр. материали до отдел „Връзки с обществеността“ във връзка с постъпили от медиите въпроси. Взето е участие и в 5 интервюта за различни медии.

14. Помощи отпуснати по реда на Закона за закрила на детето.

С бюджета за **2022 г.** са утвърдени **44 845 000 лв.** за осигуряване на финансова подкрепа за отглеждане на дете в семейна среда по реда на Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето (ППЗЗД), в т.ч. **31 080 000 лв.**, предвидени за заплати и осигурителни вноски на професионалните приемни родители. Изплатената сума за помощи по ЗЗД за периода **януари-декември 2022 г.** е в размер на **6 276 049 лв.** за **2 229 средномесечен брой случаи** и **1 301 063 лв.** за заплати и осигурителни вноски на **99 средномесечен брой** професионални приемни родители.

Предоставен е и трансфер на средства към общините в размер **24 624 413 лв.** за: заплати и осигурителни вноски на **професионалните приемни семейства** и помощи по програмата за **децата**, настанени в приемни семейства (професионални и доброволни) - към доставчици общини партньори на АСП по проект „Приеми ме 2015“.

Изплатената сума за помощи по ЗЗД за периода **януари-декември 2021 г.** е в размер на **7 034 605 лв.** за **2 696 средномесечен брой случаи** и **1 349 005 лв.** за заплати и осигурителни вноски на **111 средномесечен брой** професионални приемни родители.

През 2021 г. е предоставен и трансфер на средства към общините в размер **23 272 005 лв.** за: заплати и осигурителни вноски на **професионалните приемни семейства** и помощи по програмата за **децата**, настанени в приемни семейства (професионални и доброволни) - към доставчици общини партньори на АСП по проект „Приеми ме 2015“.

- *Деинституционализация на грижата за деца;*
- *Предоставяне на финансова подкрепа за превенция на изоставянето, реинтеграция, за отглеждане на деца в приемни семейства и в семейства на роднини и близки;*
- *Повишаване нивото на компетентност на социалните работници, отговарящи за дейностите по закрила на детето;*
- *Разширяване мрежата на социалните услуги в общността за деца и семейства с деца;*
- *Обвързване на институционалната/резидентната грижа с предоставяне на съпътстваща социална услуга.*

СОЦИАЛНИ УСЛУГИ ЗА ДЕЦА, ПРЕДОСТАВЯНИ В ОБЩНОСТТА

Съществена роля за подкрепа на децата и семействата, както и за реализиране на процеса на деинституционализация имат социалните услуги, предоставяни в общността и от резидентен тип, които са алтернатива на институционалната грижа за деца.

Към 31.12.2022 г. на територията на страната функционират **654 социални услуги за деца и семейства**, делегирана от държавата дейност. Общият капацитет на социалните услуги е **15 336 места**, като заетостта е **15 859** потребители. Броят на социалните услуги за резидентна грижа е **303 броя** с общ капацитет **3 617 места** и **2 992 потребители**.

В изпълнение на Закона за социалните услуги и Правилника за неговото прилагане, по отношение даване на предварително одобрение за създаване, промяна на броя на потребителите и промяна на мястото на предоставяне на социалните услуги, които се финансират от държавния бюджет са изготвени **67 административни акта**. Чрез предоставени решения на общинския съвет, предложени от кмета на съответната община, която ще отговаря за управлението и предоставянето на услугата и подадено заявление са издадени **37 заповеди за предварително одобрение**, от които:

▪ **Шестнадесет (16) заповеди** за предварително одобрение **за създаване на социални услуги** за деца и семейства в общността, включително за резидентна грижа;

▪ **Единадесет (11) заповеди** за предварително одобрение на **промяна на броя на потребителите на социални услуги** за деца и семейства в общността, включително за резидентна грижа;

▪ **Десет (10) заповеди** за предварително одобрение на **промяна на мястото на предоставяне на социални услуги** за деца и семейства в общността, включително за резидентна грижа.

По отношение предоставените заповеди за отказ за даване на предварително одобрение, свързани със социалните услуги за деца са **издадени 16 заповеди**, от които:

▪ **Осем (8) заповеди** за отказ за даване на предварително одобрение **за създаване на социални услуги** за деца и семейства в общността, включително за резидентна грижа;

▪ **Осем (8) заповеди** за отказ за даване на предварително одобрение на **промяна на броя на потребителите на социални услуги** за деца и семейства в общността, включително за резидентна грижа;

Към 31.12.2022 г. на територията на страната функционират 351 социални услуги за деца и семейства в общността, с общ капацитет 11 719 места, от които:

- 146 Центъра за обществена подкрепа с общ капацитет 6 050 места;
- 1 Център за обществена подкрепа/ Общностен център за деца и семейства с общ капацитет 30 места;
- 22 Центъра за работа с деца на улицата с общ капацитет 429 места;
- 91 Дневни центъра за деца и/или младежи с увреждания; деца и младежи с тежки множествени увреждания - с общ капацитет 2 546 места;
- 6 Дневни центъра за деца с увреждания; деца с тежки множествени увреждания с общ капацитет 142 места;
- 6 Дневни центъра за деца и младежи с увреждания със седмична грижа с общ капацитет 143 места;
- 1 Дневен център за подкрепа на деца с увреждания и техните семейства с капацитет 30 места;
- 1 Дневен център за подкрепа на деца с тежки множествени увреждания и техните семейства с капацитет 30 места;
- 2 Дневни центъра за деца и пълнолетни лица с увреждания с капацитет 80 места;
- 6 Центрове за социална рехабилитация и интеграция, с капацитет 186 места;
- 57 Центъра за социална рехабилитация и интеграция за деца/младежи с общ капацитет 1 978 места;
- 12 Звена „Майка и бебе“ с капацитет 75 места.

РЕФОРМА В ОБЛАСТТА НА ИНСТИТУЦИОНАЛНАТА ГРИЖА ЗА ДЕЦА

Агенцията за социално подпомагане продължава да изпълнява дейности и мерки, които са насочени към закрила, грижа и подкрепа на децата и младежите, чрез възможностите и ключовите механизми за интервенция, посредством различни по вид услуги. АСП участва активно в продължаващия процес по деинституционализация в грижата за децата, в изпълнение на Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България“ и Плана за действие за нейното изпълнение. След закриването на специализираните институции за деца, дейностите и мерките са насочени към повишаване на капацитета на системата за закрила на детето и развитието на социални услуги в общността.

В контекста на изпълнение на Актуализирания план, АСП продължава да изпълнява проект BG05M9OP001-2.012 „Продължаваща подкрепа за деинституционализация на децата и младежите“, чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014 – 2020 г. (ОП РЧР). Извършени са реоценки

на всички настанени деца в ДМСГД, както и реализация на дейности, отнасящи се до професионалната интеграция и подготовка за самостоятелен живот на деца и младежи, които напускат системата на грижа. АСП стартира тази дейности, с цел подкрепя подготовка на децата, напускащи алтернативни форми на грижа, по отношение тяхното включване в обществения и икономическия живот.

ДИНАМИКА НА ОСЪЩЕСТВЯВАНИТЕ ДЕЙНОСТИ ПО ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО И СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ ЗА ДЕЦА

През **2022** г. отделите „Закрила на детето“ (ОЗД) в страната са работили по **33 374** постъпили **сигнали** за деца в риск. През **2021** г. общия брой на постъпилите сигнали за деца в риск е **32 106**. Сигналите постъпват от: деца, родители, граждани, други институции, както и от Националната телефонна линия за деца 116 111.

В контекста на действащото законодателство в областта на закрилата на детето и осигуряването на достъпни канали за подаване на сигнали за нарушени детски права, споделяне от децата и професионално консултиране е необходимо да се отбележи, че Национална телефонна линия за деца 116 111 (НТЛД) е ценен инструмент за подкрепа и закрила на деца в риск. Чрез НТЛД 116 111 се осигурява добро взаимодействие и координация с органите за закрила на детето на местно ниво, особено с ДСП.

От 03.09.2022 г., в изпълнение на Споразумение между АСП и ДАЗД, утвърдено от министъра на труда и социалната политика, се обезпечава функционирането на хармонизирания телефонен номер 116 111 като споделена услуга между АСП и ДАЗД. Във връзка с изпълнение на Споразумението, в АСП е създаден отдел „Център за обаждания с хармонизиран телефонен номер 116 111“, в който са включени служители специалисти/консультанти. Центърът предоставя подкрепа на деца от цялата страна и разширява възможностите на децата за получаване на специализирана помощ, чрез консултации, информация, психологическа подкрепа или кризисна интервенция на един телефонен номер с национално покритие. НТЛД 116 111 осигурява възможност за идентифициране на деца в риск, за своевременно предоставяне на закрила и кризисна интервенция, както и за сигнализиране и съдействие съгласно чл. 7 от Закона за закрила на детето. Общият брой постъпили на Националната телефонна линия за деца 116 111 сигнали за дете в риск в периода 01.01.2022 г. - 31.12.2022 г. – **1 162 броя**.

Социалните работници от ОЗД извършват проучване по всеки постъпил сигнал за нарушени права на дете и при установен риск, предприемат подходящи мерки за закрила.

Служителите от ОЗД/ДСП полагат целенасочени усилия в своята дейност, оказват социално-психологическа и финансова подкрепа на родителите и членовете на разширеното семейство. Финансовата подкрепа е част от работата по превенция на изоставянето, реинтеграция, настаняване на деца в семейства на роднини и близки и средства за приемна грижа. С оглед на това, настаняването на дете извън биологичното семейство е крайна мярка за закрила и се предприема, когато са изчерпани възможностите за закрила на детето в

семейна среда - осигуряване на психологическа, педагогическа и правна помощ на родителите, както и финансова подкрепа. На национално ниво е изградена мрежа от социални услуги в общността, която е насочена към предотвратяване на раздялата на децата с техните семейства.

Мерките за закрила в семейна среда включват активна психо-социална работа, помощни интервенции, свързани със съдействие за подобряване на социално битовите условия и устройване на подходяща работа на нуждаещите се и финансово подпомагане.

За да бъдат по ефективен начин защитени правата и интересите на детето правилата и нормите, които изграждат системата за закрила на детето позволяват на органите за закрила на детето да действат съобразно индивидуалните потребности на детето и спецификите на конкретния случай. Именно това е водещ принцип при предприемането на мярка за закрила – осиновяване (чл. 4, ал. 1, т. 3 от Закона за закрила на детето).

Мерките за предотвратяване изоставянето на дете при всеки конкретен случай имат временен характер и се прилагат за срок не по-дълъг от 12 месеца.

Мерките за реинтеграция на детето в семейството при всеки конкретен случай имат временен характер и се прилагат за срок не по-дълъг от 18 месеца.

Целта на превенцията е чрез информиране, съдействие, подпомагане и социални услуги да се предотврати изоставянето на дете. Както превенцията, така и реинтеграцията са дейности по закрила на детето, които изискват продължително време, ресурс и целенасочена социална работа.

▪ **Случаи на превенция на изоставянето:**

Новите случаи, по които е открита работа от началото на календарната година до **31.12.2022 г.**, са общо **3 708. Успешно приключилите** случаи по превенция на изоставянето през **2022 г.** са **3 103.**

За **2021 г.** са отворени 3 864 нови случая по превенция на изоставянето. Успешно приключилите случаи по превенция на изоставянето през *2021 г.* са *2 907.*

▪ **Случаи по реинтеграция:**

Новите случаи, по които е открита работа от началото на календарната година до **31.12.2022 г.**, са общо **1 414. Успешно приключилите** случаи по реинтеграция през **2022 г.** са **581.** Новите случаи по реинтеграция, открити през **2021 г.** са 1 293. Броят на успешно приключилите случаи по реинтеграция през 2021 г. е 598.

Голяма част от случаите по превенция и реинтеграция в биологичното семейство са успешно реализиран процес. За неуспешните случаи причините са комплексни: занижен родителски капацитет; многодетно семейство; липса на образование; нисък социален статус; нежелание да бъдат изпълнявани родителските функции и отговорности; липса на готовност за съдействие и сътрудничество с институциите; други. Служителите от отделите „Закрила на детето“ (ОЗД) полагат целенасочени усилия в работата си по превенция на изоставянето и

реинтеграция на деца, оказват социално-психологическа и финансова подкрепа на родителите и членовете на разширеното семейство.

▪ **Деца, настанени в семейство на роднини или близки:**

През **2022 г.** в семейство на роднини или близки са настанени **593** деца. Общият брой на децата, пребивавали в семейството на роднини или близки през месец декември **2022 г.** е **4 157**. През **2021 г.** в семействата на роднини и близки са настанени 623 деца, а през м. декември **2021 г.**, в семействата на роднини и близки са били настанени **4 284** деца.

Осиновяване:

Предвид, че осиновяването е една от основните алтернативи за осигуряване на постоянна семейна среда за деца, лишени от родителска грижа, усилията на АСП и териториалните ѝ поделения са насочени към предоставяне на комплексна подкрепа, съобразно специфичните потребности на децата. ОЗД към ДСП работи с кандидат-осиновители, като приема техните заявления, извършва проучване, насочва за обучение и дава мотивирано предложение за вписването им в Регистъра на кандидат-осиновители. При допускане на осиновяване на дете, ДСП извършва наблюдение на детето за срок от две години от датата на осиновяването. При необходимост, семейството и детето могат да бъдат насочени и към подходящи социални услуги за оказване на подкрепа и консултиране по въпроси, свързани с отглеждането или възпитанието на детето, осигуряване на негови специфични потребности. Насочването и ползването на социални услуги може да се осъществява не само в следосиновителния период на наблюдение, но и след това при изразена необходимост и/или заявено желание от семейството. Във всеки етап от осиновителната процедура, свързан с подготовка, кандидатстване, оценка, обучение, процедура по осиновяване, следосиновително наблюдение и др., семействата и децата получават подкрепа от различни специалисти.

За успешното реализиране на една осиновителна процедура, от особено значение е предварителната подготовка, както на кандидат-осиновителите, така и на децата, които предстои да бъдат осиновени. В рамките на работна група, сформирана от Председателя на ДАЗД, с активното участие на експерти от АСП, ДАЗД, МП и акредитирани организации за посредничество при международно осиновяване беше разработено и утвърдено Методическо указание относно вписване на дете в регистъра на деца, които могат да бъдат осиновени при условията на пълно осиновяване.

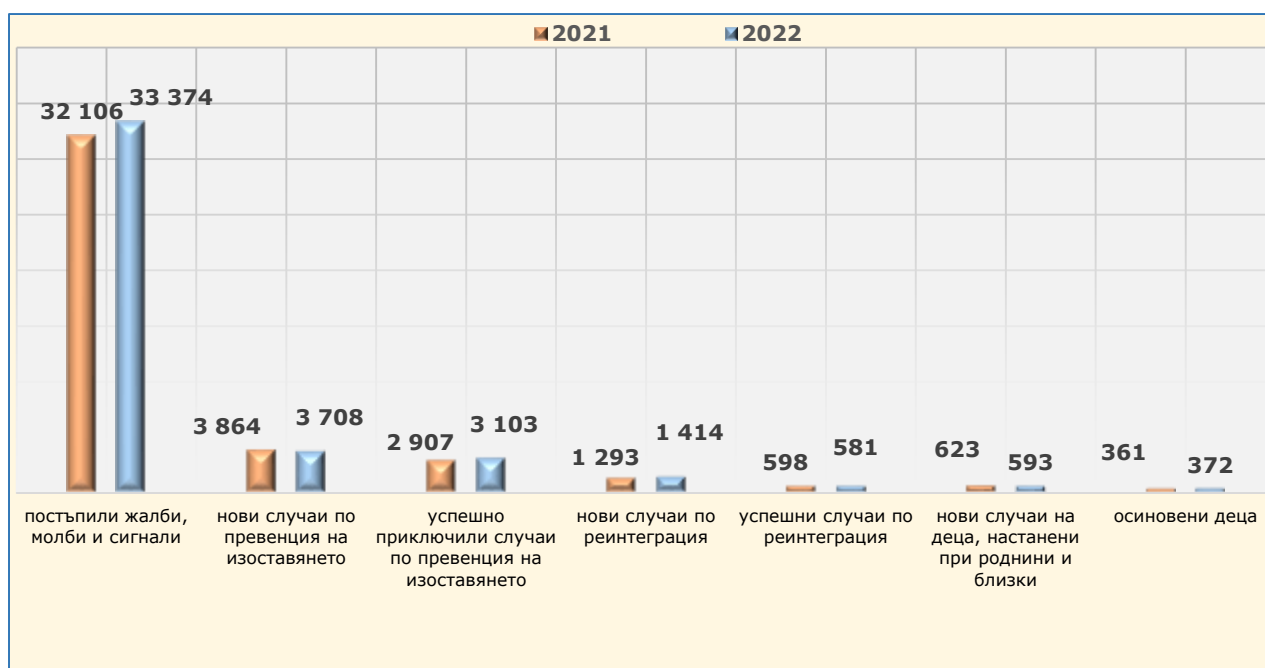
Броят на **кандидат-осиновителите, вписани в регистъра по постоянния си адрес** – общо за страната **към 31.12.2022 г. е 1 785**. *Към края на 2021 г., в регистъра на осиновяващи са вписани 1 711 кандидат-осиновители.*

Броят на **децата**, вписани в регистъра на деца, които могат да бъдат осиновени при условията на пълно осиновяване **към 31.12.2022 г. е 977** деца, от които **431** здрави и **546** деца с увреждане.

Броят на децата, вписани в регистъра на деца за пълно осиновяване *към края на 2021 г.* е **1 115** (от тях 476 здрави и 639 с увреждане).

Общият брой на **национално осиновените деца**, с влязло в сила съдебно решение, през **2022 г.** е **372** /в т.ч. 359 здрави и 13 деца с увреждане/. През **2021 г.** са осиновени 361 деца по реда на националното осиновяване.

В Наредба № РД-07-7/05.10.2010 г. за условията и реда за водене и съхраняване на регистрите за пълно осиновяване има раздел „Специални мерки за осиновяване на дете със здравословен проблем, специални нужди или на възраст над седем години“. С него се дава възможност да се предприемат необходимите действия спрямо деца, за които в 6-месечния срок от вписването им в регистъра за деца, Съветът по осиновяване (към всяко РДСП), не е определил подходящ осиновяващ или никой от определените, не по-малко от трима осиновяващи, не е подал молба за осиновяване на конкретното дете, или когато въпреки положените усилия не е възможно да бъде определен подходящ осиновяващ за детето.

▪ Приемна грижа:

Приемната грижа е от изключително значение за децата в риск. В резултат от съвместните усилия на държавни институции, местната власт, в качеството им на доставчици и неправителствения сектор се отбелязва тенденция на напредък в развитието на приемната грижа в цялата страна. Това дава възможност все повече деца да се отглеждат в среда близка до семейната. С приоритет се настаняват деца от 0 до 3 г.; деца със специални потребности; деца, за които в хода на оценката на потребности е направен извод, че е подходящо да бъдат настанени в приемно семейство. Приемната грижа цели да осигури временна грижа за деца в риск, които да бъдат отглеждани в условията на сигурна, подкрепяща и стимулираща семейна среда. Целите на приемната грижа са: да осигури за определен период от време сигурна и

безопасна семейна среда за дете в риск, която да допринесе за неговото пълноценно развитие; превенция на институционализацията и осигуряване на подкрепа за биологичните родители в кризисни ситуации; подготовка на деца за реинтеграция в биологичното им семейство или осиновяване.

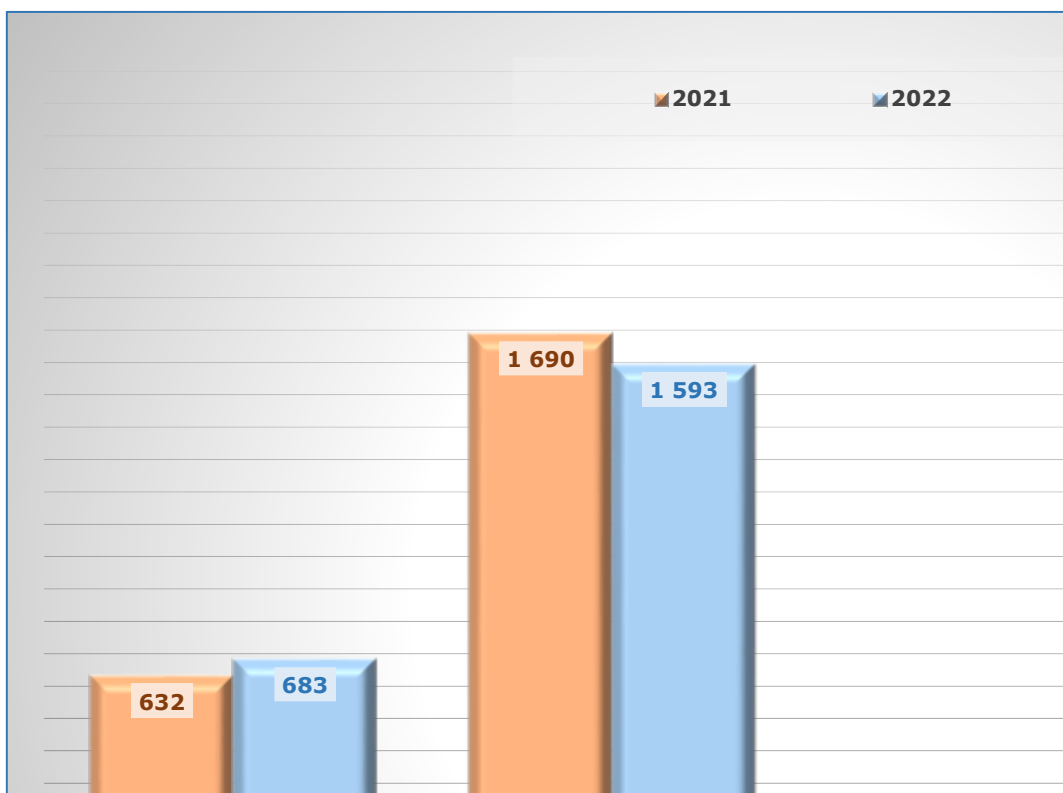
Приемната грижа е част от процеса на деинституционализация в България и се съчетава с услуги и подкрепа към семействата и децата.

През **2022** г. **новите случаи** на деца, настанени в приемни семейства са **683**. Към **31.12.2022** г. децата, настанени в приемни семейства са **1 593** – в професионални приемни семейства. Пребивавалите в приемни семейства деца през месец декември 2022 г. са **1 674**.

През **2021** г. новите случаи на деца, настанени в приемни семейства бяха 632. Към **31.12.2021** г. децата, настанени в приемни семейства бяха **1 690** (в т.ч. 1 в доброволно и 1 689 в професионални приемни семейства). Децата, пребивавали в приемни семейства през месец декември 2021 г., са 1 764.

Към **31.12.2022** г. в Регистъра на утвърдените приемни семейства са вписани **1 892** семейства, от които **9** доброволни и **1 883** професионални. Общия брой на утвърдените нови приемни семейства от началото на календарната година е **85**, в т.ч. **1** доброволно и **84** професионални приемни семейства.

През **2021** г. бяха утвърдени 101 нови приемни семейства - професионални. Към **31.12.2021** г., вписани в Регистъра на утвърдените приемни семейства са 1 990 семейства, от които **9** доброволни и 1 981 професионални.

С цел оптимизиране работата на отделите „Закрила на детето“ по случаи на **деца, които извършват просия и деца на улицата**, през 2012 г. от АСП е изпратено указателно писмо (№ 9103/40/03.09.2012 г., в допълнение на писма с № 9100-182/26.07.2006 г., № 9100-38/29.01.2007 г. и № 9100-205/05.08.2010 г.), за организиране процеса за извършване на *регулярни обходи* в териториалния обхват на всяка дирекция „Социално подпомагане“, с цел идентифициране на деца на улицата и деца, извършващи просия. В гр. София е създаден Отдел „Мобилна работа с деца в риск“, който функционира към ДСП-Оборище и е с 24-часов режим на работа.

По данни на териториалните структури на АСП, обобщената информация за периода 01.01.2022 г. - 31.12.2022 г. в страната са проведени общо **3 910** акции за установяване на просеци деца. По регистрираните случаи на деца, извършващи просия са предприети мерки за закрила.

Случаите на **деца, жертви на трафик**, активно се наблюдават от ОЗД за период от една година, с цел оказване на необходимата подкрепа и предотвратяване на ново въвличане на децата в трафик, както и предотвратяване на възможността други деца от семейството да бъдат въвлечени в този процес. По преценка на социалния работник периодът на наблюдение може да се удължи, в зависимост от спецификата на конкретния случай.

Децата, жертва на трафик са деца в риск и спрямо тях се предприема мярка за закрила по реда на Закона за закрила на детето, с цел осигуряване правото на детето да живее в сигурна и защитена среда, предотвратяване на последиците от трафикирането и възможността от повторно въвличане в трафик. За всеки случай на дете, жертва на трафик се инициира социално проучване. Важен момент в работата на социалните работници е

адекватната оценка на потребностите на детето, жертва на трафик или непридружено дете, както и оценката на риска и мерките за безопасност, които се предприемат спрямо него.

В АСП се администрират данни за наблюдаваните случаи на деца, жертва на трафик, съгласно Координационния механизъм за рефериране и обгрижване на непридружени деца и деца, жертви на трафик, завръщащи се от чужбина. Случаите на деца, жертви на трафик, активно се наблюдават от ОЗД за период от една година. По преценка на социалния работник периодът на наблюдение може да се удължи, в зависимост от спецификата на конкретния случай.

През 2022 г. за наблюдаваните от ОЗД деца, жертви на трафик в АСП е налична следната информация:

- първо тримесечие на 2022 г. - наблюдавани са 4 деца;
- второ тримесечие на 2022 г. – наблюдавани са 5 деца;
- трето тримесечие на 2022 г. – наблюдавани са 3 деца;
- четвърто тримесечие на 2022 г. – наблюдавани са 3 деца.

Агенцията за социално подпомагане е институция - партньор в изпълнението на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и **предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици** в задължителна предучилищна и училищна възраст (заглавието му е изм. от 14.10.2019 г.).

Целта на Механизма е да се подобри междуинституционалното взаимодействие чрез определяне на функциите и задълженията на всички отговорни страни, за постигане на по-пълнен обхват и включване в системата на образованието на децата и учениците, които не са обхванати в образователната система, за които има риск от отпадане от училище и детска градина или са напуснали преждевременно образователната система.

Механизмът включва създаване и дейност на екипи за съвместна работа на институциите за обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст (екипи за обхват), както и взаимодействие на институциите по прилагането на комплекс от мерки за обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система. Съгласно Механизма съществува организиране на регулярен обмен на информация между ангажираните институции и координиране на техните съвместни действия за налагане на съответни санкции по реда на Закона за закрила на детето, Закона за предучилищното и училищното образование и Закона за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните на родители, чиито деца в задължителна предучилищна и училищна възраст не посещават училище. Екип за обхват се създава към всеки район на обхват, като екипите, координирано с директорите на съответната образователна институция, предприемат мерки за обхващане, реинтеграция и превенция в образователната система.

В АСП се администрира справка за изпълнението на Механизма (от страна на териториалните структури), данните по която са следните:

Към 31.12.2022 г., от стартирането на учебната 2022/2023 г. - по информация, предоставена от регионалните дирекции за социално подпомагане, на територията на страната са сформирани **1 090** екипа за съвместна работа на институциите за обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст (т.нар. екипи за обхват). Броят на служителите на ДСП, включени в екипите, е **1 152**. Броят на случаите на деца, за които са констатирани рискове по смисъла на Закона за закрила на детето, в контекста на осъществяваните обходи, е **83** за страната, за които са предприети съответните действия и мерки. От общия брой (с натрупване), **28** деца са насочени от ОЗД/ДСП към ползване на консултативни социални услуги (например, Център за обществена подкрепа, Център за социална рехабилитация и интеграция и др.).

Проект „ПРИЕМИ МЕ 2015“ по ОП РЧР 2014-2020 г. процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M9OP001-2.003 „Приеми ме 2015“

Проект „Приеми ме 2015“ (*Проекта*), се изпълнява от прекия бенефициент АСП. Стартира на 01.12.2015 г., а предоставянето на приемна грижа от приемни семейства към доставчик община - от 01.01.2016 г., в партньорство с 82 общини. След 01.11.2016 г. се включиха нови общини, и в края на 2022 г. те са общо **167** от 28-те области на страната.

Дейностите по Проекта са насочени към усъвършенстване и разширяване обхвата на приемната грижа и в периода на изпълнението му се създаде и утвърди иновативен елемент по отношение на подкрепата на областно ниво, както мерки, насочени към повишаване на качеството на приемната грижа чрез осъществяване на текущ мониторинг.

Цялостният обхват по предоставянето на приемната грижа във всеки регион се осъществява от **областен екип по приемна грижа** (ОЕПГ). Продължителността на Проекта (съгласно сключено Допълнително споразумение № 04/18.08.2021 г. между АСП и Управляващия орган на ОП РЧР за изменение в чл. 2 – *Срок на изпълнение на Договора*), е 85 месеца – до 31.12.2022 г., без промяна в общата му стойност в размер на 136 404 000.00 лева. От началото на 2021 г., както и през 2022 г., месечните средства за възнаграждения на професионалните приемни родители и за финансовата подкрепа на настанените деца не се изплащат със средства от проектния бюджет. Нормативно регламентираният месечни средства за участниците в Проекта – всички деца и професионалните приемни родители, са осигурени от държавния бюджет по програма „Подкрепа за децата и семействата“, като част от бюджета на АСП. В края на 2021 г. се сключиха новите споразумения между агенцията и общините участници в проект „Приеми ме 2015“, относно трансферирането на бюджетните средства през 2022 г., а в края на отчетната година – новите споразумения, регламентиращи разплащанията с бюджетни средства за 2023 година.

Консултативният експертен съвет (КЕС) към Проекта, в който са включени представители на МТСП, ДАЗД, АСП, НСОБ и трите НПО - УНИЦЕФ България, Национална

мрежа за децата и Национална асоциация по приемна грижа, през 2022 г. не е провеждал присъствени заседания, като взаимодействието между членовете на КЕС се осъществяваше чрез работни срещи по конкретни теми с определени участници от КЕС и Националния екип, онлайн участия в тематични работни групи и постоянна връзка в електронна среда. Всички членове на Консултативния експертен съвет получават всички изготвяни в процеса на работа по Проекта аналитични документи и обобщени данни по изпълняваните мониторингови задачи, пресъобщения и месечния медия-мониторинг.

През 2022 г. бяха постигнати следните резултати:

- С **целово планиране на развитието на приемната грижа по места**, регионалните дирекции за социално подпомагане, чрез 28-те комисии по приемна грижа и съвместно с 28-те областни екипи по приемна грижа, осъществяват периодичен преглед на актуалното състояние на регистъра на утвърдените приемни семейства с акцент незаетите приемни семейства, както и на децата - потенциални потребители на услугата. Всяка Комисия по приемна грижа, сформирана към РДСП, обсъжда и планира развитието на приемната грижа в съответния регион.

- По сключените от областните градове (в т.ч. Ботевград) договори с НПО или физическо лице се проведеха планираните за отчетната година: **специализирани обучения** на ОЕПГ, както и **групова и индивидуална супервизия** на членовете на екипите, **професионална индивидуална супервизия на приемни семейства** с доставчик община (Дейност 4 в Проекта). За област Варна от началото на изпълнението ѝ от общинска администрация Варна няма сключен договор по тази дейност. Предвид епидемичната обстановка във връзка с разпространение на заболяването COVID-19 и през 2022 г., във взаимодействие с външните изпълнители по сключените договори, обучения и сесии за супервизия се организираха и провеждаха и в дистанционна форма.

- **Утвърди се много добро взаимодействие** между партньорите в процеса на предоставяне на приемната грижа, в т.ч. подкрепата за приемните семейства с настанени деца - на местно и на национално ниво чрез провеждане на целеви срещи и указания за целесъобразното му осъществяване (в т.ч. и в онлайн среда).

- През 2022 г. не са организирани национални **информационни работни срещи** по Проекта (с участието на: членове на екипите за управление и за предоставяне на услугата на местно ниво; експерти по закрила на детето от териториалните структури на АСП; представители от НПО) – общо до 100 лица, поради епидемичната обстановка и за спазване на въведените ограничения по отношение организирането на събития на закрито с голям брой участници. Но се организираха **4 информационни работни срещи за конкретни региони** – с по-малък брой участници в тях (ОЕПГ; представители на местната власт, РДСП, ДСП/ОЗД; обучители и супервайзори по договорите за тези дейности за съответните области; членове на Националния екип): през м. април в гр. Пловдив, в гр. Плевен и в гр. Ловеч; през м. май –

в гр. Пазарджик. Акцент на проведените дискусии беше бъдещото развитие на приемната грижа в съответните региони и страната като цяло; необходимостта от нормативни промени в предоставянето на приемната грижа и подкрепящите услуги за приемните семейства, базирани на добрите практики на областно ниво, утвърдени с този проект;

▪ И през 2022 г. от Националния екип се **наблюдаваше ефективността** от работата на областните екипи за приемна грижа – обобщен преглед на база попълнен от началниците на ОЕПГ въпросник „Обратна връзка“ (всяко тримесечие). С Обратната връзка началник ОЕПГ дава своята професионална преценка за резултатите от работата на екипа през отчетния период, в т.ч. удовлетвореност.

▪ От Националния екип е извършен **мониторинг** по изпълнението на следните конкретни дейности, ангажимент на общините партньори:

- За броя на децата с потребност от специализирана приемна грижа, пребиваващи в приемни семейства с доставчик община към края на всяка от годините – 2019-а, 2020-а и 2021-а;
- За проведените от областните екипи по приемна грижа през 2021 г. допълнително/поддържащо обучение (специализирано/надграждащо обучение, в т.ч. темите на обученията), групова супервизия и организирани групи за подкрепа на приемните семейства с настанени деца - за приемните семейства от общините, включени в подкрепящите услуги по Проекта;
- За проведените през предходната година процедури за избор на нов служител в ОЕПГ (кадровото обезпечаване на екипа) - началник и/или социален работник;
- За постъпилите жалби, сигнали и предложения по Проекта през 2021 г., както и за извършените проверки по тях;
- По изпълнението на договорите по Дейност 4 в периода 01.11.2019 до края на 2021 г. (по години), в частта за провеждане на регулярните специализирани обучения на екипите и с участието на експерти от РДСП и ОЗД с цел за повишаване професионалната компетентност. А чрез Въпросник за обратна връзка - оценката за степента на удовлетвореност от страна на ОЕПГ по отношение на проведените в периода 2019 - 2021 г., вкл.: обучения на ОЕПГ; супервизията на ОЕПГ (индивидуална и групова); индивидуалната супервизия на приемните семейства.

▪ Предоставянето на приемна грижа по проект „Приеми ме 2015“ стартира на 01.01.2016 г. за 1 489 деца, настанени в приемни семейства с местоживееене и доставчик 82 общини от 28-те области на страната. В края на предходната 2021 г. децата в приемни семейства към община бяха 1 593.

▪ През отчетната **2022 г. настанените деца** са общо **832** или *средномесечно* 69,33. Налице е увеличение с 3,6% на настанителните процедури в приемни семейства, извършени от съответните отдели „Закрила на детето“ за деца в риск (чл. 26 от ЗЗД) - през 2022 г. спрямо 2021 година.

▪ От общия брой, т.нар. нови деца през **2022 г. средномесечно 9,78%** идват от социална услуга за резидентна грижа или от дом за медико-социални грижи за деца, а **средномесечно 90,22%** - от общността (биологичното семейство, семейство на роднини или близки, както и случаите на пренастаняване в същото или в друго приемно семейство със заповед на териториалната ДСП).

▪ От посочения общ брой настанителни процедури, случаите на **пренастаняване** (22,47%) са за **187 деца**, като от тях: 108 деца са настанени отново в същото приемно семейство (*средномесечно 9 бр.*), към 66 през 2021 г.; 34 деца (*средномесечно 2,8 бр.*) - в друго приемно семейство в същата община, към 21 случая през 2021 г.; 45 деца са настанени в ново приемно семейство, но в друга община (*средномесечно 3,75 бр.*), към 56 през предходната 2021 година.

▪ През отчетната година за общо **933 деца** е издадена заповед за **прекратяване** на на приемната грижа в приемното семейство към общината (*средномесечно – над 77 бр.*). Данните за прекратените настанявания на деца с увреждания - от общия брой пребивавали през годината, са за 66 или *средномесечно над 5 деца с увреждания*. Общият преглед на средномесечните стойности за **2022 г.** по показателя „място, където отива детето след прекратяване на настаняването му в ПС“ показва, че най-много са случаите на осиновените деца (**46,89%**), следвани в низходящ ред от: пренастанените в същото или в друго приемно семейство (**21,2%**); реинтегрираните (**18,47%**); насочените към социална услуга за резидентна грижа или към ДМСГД (**6,7%**); прекратени настанявания, поради навършване на пълнолетие или 20 г., ако учи (**3,13%**); след приемното семейство са настанени в семейство на роднини или близки **2,9%**; други - **0,64 процента**. През 2022 г. е отчетен **1** случай на починало дете (бебе на 3 месеца; в болнично заведение).

▪ През периода януари - декември **2022 г.** в приемните семейства към доставчик общините партньори **отглежданите деца са средномесечно 1 639** (в т.ч. *средномесечно 184 деца с увреждания*). По възрастови групи *средномесечните* стойности са: 0-3 г. - **514**; 3-6 г. - **323**; 6-14 г. - **554**; 14-18/20 г. - **248**. С **най-много деца средномесечно**, отглеждани в „приемна грижа“ с доставчик община през 2022 г. са области: *Варна* (119, в т.ч. 23 деца с увреждания – в 10 общини партньори); *Велико Търново* (110, в т.ч. 17 деца с увреждания – в 8 общини); *Плевен* (103, в т.ч. 10 деца с увреждания – в 7 общини); *Хасково* (101, в т.ч. 8 деца с увреждания – в 5 общини). **Най-ниските средномесечни** стойности по наблюдавания показател през отчетната година са в области: *София област* (16, в т.ч. 2 деца с увреждания - в 3 общини); *Кърджали* (17, в т.ч. 1 дете с увреждане – в 4 общини); *Силистра* (17, в т.ч. 7 деца с увреждания – в 3 общини партньори); *Ямбол* (17, в т.ч. 3 деца с увреждания – в 4 общини партньори). От приоритетната възрастова група деца - от **0 до 3 г.**, най-много *средномесечно* са пребивавали в области: *Варна* (46 бр. или 38,6%, в т.ч. 5 деца с увреждания - от общо 119 деца *средномесечно* в ПС в 10 общини); *Смолян* (33 бр. или 58,9%, в т.ч. 1 с увреждане - от общо 53 деца *средномесечно* в ПС в 9 общини).

▪ Спрямо предходната 2021 г., в **средномесечния** брой на децата, пребивавали в приемни семейства с доставчик община през **2022 г.**, е налице **спад в общата стойност** – с почти 8%, като при **здравите деца** е над 9 процента, но при **децата с увреждания** **средномесечната** стойност за 2022 г. спрямо предходната година бележи **ръст** с 3,8 процента.

▪ **Към 31.12.2022 г. 1 493** деца са обгрижвани от **1 300** приемни семейства с местоживее в 152 от общо 167 общини партньори.

▪ За 7-те години (**2016-2022, вкл.**) **общият брой на процедурите по настаняване в приемни семейства с доставчик община**, в т.ч. пренастанявания, по които са работили 28-те областни екипа за приемна грижа са **7 089** или **средномесечно 84,4 случая**.

▪ **Към края на 2022 г.** приемните семейства към доставчик 167-те общини партньори са **1 770** (в т.ч. 4 са доброволни), което е 93,5% от общо утвърдените приемни семейства в страната. Съгласно данните от Регистъра на утвърдените приемни семейства **общият брой на приемните семейства в страната към края на 2022 г.** е 1 892 (1 883 професионални и 9 доброволни) – общо към доставчик Дирекция „Социално подпомагане“ и доставчик община.

▪ През **2022 г.** в общините са подадени **85 заявления** от кандидати за приемни родители (**средномесечно 7,08**) в т.ч. 1 за доброволно приемно семейство. ОЕПГ, в сътрудничество с териториалните ДСП, имат отговорност за набиране на кандидати за приемни семейства и организиране на информационни срещи за съответната област/община, което **се планира** съвместно с РДСП, **съобразно идентифицираните потребности от развиване на приемната грижа в областта, в т.ч. за конкретни общини**. И през 2022 г. чрез тримесечните отчети на РДСП, в Централната администрация на АСП се наблюдават процесите по отношение организирането и резултатите от набирателните кампании по региони.

• И през отчетната година анализираната регионална потребност насочваше работата и в посока **промяна на профила** на утвърдени приемни семейства, както и **заличаване** при установени обективни обстоятелства за това. От приемните семейства с местоживее в общините партньори, през 2022 г. вписаните в Регистъра **нови приемни семейства са 70**, а **заличените - 169**. **Средномесечно** за 2022 г. стойностите са за **5,8** вписани и **14,1** заличени.

▪ Изпълнението на индикаторите по Проекта се наблюдава чрез: **месечен мониторинг** на постигнатите резултати и **изготвяне на анализи (12 бр.)**; преглед на постигнатото и методическа помощ по организацията и управлението на проектните дейности на областно ниво. Анализът на данните, събирани и обобщавани ежесмесечно от Националния екип показват следното към края на 2022 г. (в т.ч. съпоставено с края на предходната 2021 г.):

Проект „Приеми ме 2015“	Към 31.12.2021 г.	Към 31.12.2022 г.
Доставчици на социални услуги (общини)	167	167

Брой приемни семейства с доставчик община	1 867	1 770
Брой деца и младежи в приемни семейства с доставчик община	1 593	1 493
В т.ч. брой приемни семейства с доставчик община с настанени в тях деца	1 376	1 300

▪ И през 2022 г. продължава **ежемесечното мониториране на качеството** на предоставяната приемна грижа по подробната информация, предоставяна от ОЕПГ в Националния екип за всяко дете, настанено в приемно семейство в съответната община доставчик.

▪ Координаторите с отговорности за съответните региони и ръководителят на проекта извършват наблюдение, методическа подкрепа и контрол по отношение работата на общините партньори чрез различни информационни канали – както по изпълнение на проектните дейности, така и по конкретни казуси.

▪ Националният екип и общините информират обществеността за изпълнението на Проекта на национално и местно ниво, като от общини се публикуват съобщения и/или кратки информации в местните медии и на сайта на съответната администрация. Извършва се методическа помощ и консултиране на областните екипи за управление на Проекта относно специфични дейности по публичност и информираност. Всеки месец се изготвя бюлетин с публикации по Проекта на базата всекидневен мониторинг на над 600 информационни източника (медия-мониторинг); разпространението на бюлетина е до 167-те общини партньори и членовете на КЕС. Периодично се публикуват прессъобщения на интернет страницата на АСП, като информацията/новината се отразява от редица национални и регионални медии и сайтове.

▪ Полагащите се месечни възнаграждения на професионалните приемни родители се **актуализират** при промяна на размера на минималната работна заплата (МРЗ), определена за страната. От 01.06.2022 г. бяха увеличени месечните възнаграждения на началниците и на социалните работници от ОЕПГ - с до 20% на база оценка на работата на съответния служител за предходната 2021 г. от страна на работодателя.

▪ През 2022 г. са усвоени и включени в междинни искания за плащане **4 099 204.98 лв.**, като изплатената сума на общините партньори през годината е в размер на **3 630 616.79 лева**. През отчетната година Управляващият орган е верифицирал **3 426 583.94 лева**.

От началото на проекта към края на 2022 г. в Управляващия орган са внесени общо четиридесет и едно междинни искания за плащане (за извършените разходи в периода от 01.12.2015 г. до 30.11.2022 г., вкл.), като общо верифицираната сума до края на 2022 г. за четиридесет междинни искания за плащане е в размер на **133 968 148.16 лева**.

Приоритет № 2.3.:

- *Разширяване на мрежа от социални услуги в общността и в домашна среда за осигуряване на независим и достоен живот за възрастните хора и хората с увреждания и тяхното пълноценно включване в живота на обществото;*
- *Осигуряване на достъп до социални услуги, отговарящи на индивидуалните потребности на лицата и правото на всяко лице на подкрепа за живот в домашна среда и в общността;*
- *Закриване на функционално остарели и неотговарящи на стандартите за качество на грижа специализирани институции за възрастни хора и хора с увреждания;*
- *Подобряване на процеса на деинституционализация на грижата за възрастни хора и хора с увреждания и подготовка за извеждане на пълнолетните лица с увреждания от специализираните институции;*
- *Извършване на анализ на потребностите на национално ниво от социални услуги, които се финансират изцяло или частично от държавния бюджет;*
- *Разработване на Националната карта на социалните услуги;*
- *Повишаване нивото на компетентност на специалистите, ангажирани с насочването за ползване на социални услуги;*
- *Разработване на вътрешни актове, подпомагащи дейностите по насочването към социалните услуги.*

Към 31.12.2022 г. на територията на страната функционират **1025 социални услуги за пълнолетни лица**, като държавно делегирана дейност.

През 2022 г. са издадени **53** бр. заповеди за предварително одобрение за откриване на социални услуги в общността, в т. ч. и от резидентен тип, както следва:

А. Социални услуги от резидентен тип – 35 бр., с общ капацитет 536 места:

- 12 бр. Центрове за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост с общ капацитет 180 места;
- 8 бр. Центъра за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с психични разстройства с общ капацитет 130 места;
- 8 бр. Центъра за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с деменция с общ капацитет 119 места;
- 4 бр. Центъра за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с физически увреждания с общ капацитет 57 места;
- 2 бр. Центъра за настаняване от семеен тип за стари хора с общ капацитет 30 места;
- 1 бр. Център за временно настаняване с общ капацитет 20 места.

В. Социални услуги в общността - 18 броя, с общ капацитет 501 места:

- 6 бр. Центрове за социална рехабилитация и интеграция с общ капацитет 151 места;
- 12 бр. Дневни центрове за пълнолетни лица с увреждания с общ капацитет 350 места.

През 2022 г. е **увеличен** капацитета на **30** социални услуги в общността и на **1** от резидентен тип, както следва:

- 1 бр. "Център за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с умствена изостаналост" с 1 място;
- 21 бр. за предварително одобрение за промяна броя на потребителите на социалната услуга „Асистентска подкрепа“ с 582 субсидирани потребители;
- 5 бр. Дневни центрове за пълнолетни лица с увреждания с 69 места;
- 4 бр. Центрове за социална рехабилитация и интеграция с 57 места.

За същият период са издадени **3 бр. заповеди за намаляване на капацитета** на 1 специализирани институции с 59 места и на 1 социална услуга в общността - „Асистентска подкрепа“ за пълнолетни лица:

- 2 бр. „Дом за пълнолетни лица с умствена изостаналост“ (ДПЛУИ) с 59 места;
- 1 бр. „Асистентска подкрепа“ със 146 субсидирани потребители.

Издадени заповеди за **закриване** на **5** социални услуги от резидентен тип. Изготвени са планове и всички потребители са изведени:

- 1 ДПЛУИ;
- 4 ДПЛПР.

През 2022 г. са издадени общо **149** бр. заповеди, от които:

- 6 бр. за предварително одобрение промяна на мястото на предоставяне на социални услуги;
- 13 бр. откази за даване на предварително одобрение за създаване на социална услуга;
- 10 бр. за откази за даване на предварително одобрение за увеличаване на капацитета на социалните услуги за пълнолетни лица;
- 10 бр. за прекратяване на финансирането на социални услуги, делегирани от държавата дейности;
- 9 бр. за спиране на административното производство по чл. 78 от ППЗСУ;
- 9 бр. за възобновяване на административното производство по издаване на заповед за предварително одобрение за създаване на социални услуги;

- 1 бр. за промяна на фактическа грешка в съдържателната част на издадена заповед.

През **2022** г. са **изготвени 885 писма** до организации и граждани и **293 информации** до различни институции и граждани.

През отчетната година служители от ГДСП са участвали в **98 работни групи и срещи**. Голяма част от визираните събития са провеждани във връзка с функционирането на социални услуги и представяне на добри практики; с изготвяне и изпълнение на национални планове и стратегии; дейности, свързани с организацията и предоставянето на социални услуги за пълнолетни лица; дейности по закриване на специализирани институции за възрастни хора и хора с увреждания, включително извеждането и включването им в обществото; взаимодействие със заинтересовани институции, които имат отношение към цялостното функциониране на социалните услуги, както и в подготовка за разработване на Националната карта на социалните услуги и в разработване на Наредба за качеството на социалните услуги.

Експертите от ГДСП активно са участвали в различни дейности на АСП, част от които са:

- разработване на Наредба за качеството на социалните услуги;
- подготовка за разработване на Националната карта на социалните услуги;
- разработване на предложения за финансови стандарти за социалните услуги държавно делегирана дейност;
- Участие в разработване на Модул „Социални услуги“;
- Срещи, касаещи борбата с трафика на хора, с домашното насилие и насилието, основано на пола;
- съгласуване на проектите на общините по процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативни програми „Региони в растеж“ и „Развитие на човешките ресурси“;
- конкурси за държавни служители;
- работни срещи с кметове, заместник кметове и директори на дирекции в общините, свързани със социалните услуги;
- национални срещи;
- медийни изяви.

Консултирани са служители в регионалните дирекции за социално подпомагане, дирекциите „Социално подпомагане“, общински администрации и граждани, относно прилагането на Закона за социалните услуги (ЗСУ) и Правилника за прилагането му.

През 2022 г. са изготвени **11 бр. указателни писма** във връзка с прилагането на социалното законодателство по отношение на организиране и управление на действащи социални услуги, такси в социалните услуги, възнаграждения на персонала, трансформиране на социална услуга, оказване на подкрепа на бежанците от Украйна, както и със стартиране на първи етап на процеса по разработване на Националната карта на социалните услуги.

Становища/обосновки, касаещи функционирането на социалните услуги

Изразени са **141** експертни **становища/обосновки**, от които 117 броя обосновки за предварително одобрение за откриване, закриване, промяна на вида, наименованието, местоположението и капацитета на социални услуги държавно делегирана дейност.

Изготвени са 24 становища, свързани с функционирането, предоставянето и управлението на социалните услуги, становища във връзка с кандидатстване на общини по Проект „Красива България“, по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ и други проектни предложения, както и касаещи прекратяване настаняването на потребители в социална услуга.

Стратегическа цел № 3: Да се създадат условия за осигуряване на равни възможности за пълноценен живот на хората с увреждания.

Приоритет № 3.1.:

- *Да се създадат условия за насърчаване на равните възможности на хората с увреждания и недопускане на дискриминация;*
- *Подобряване на междуинституционалната координация;*
- *Финансова подкрепа – отпускане на месечна финансова подкрепа и целеви помощи;*
- *Повишаване нивото на компетентост на социалните работници, по отношение работата с лица с увреждания;*
- *Изготвяне на становища и предложения за усъвършенстване на нормативната уредба, относно интеграцията на хората с увреждания.*

ПРОГРАМА „ПОДКРЕПА НА И ЗА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ“

Законът за хората с увреждания (ЗХУ), както и Правилникът за неговото прилагане (ППЗХУ), гарантират правата на хората с увреждания, като осигурява зачитане на човешкото им достойнство и равното им третиране в личния и обществения живот, като се прилага индивидуален подход при изготвянето на индивидуална оценка на потребностите. Законът очертава параметрите на социално-икономическата защита за хората с увреждания.

Месечна финансова подкрепа

Право на месечна финансова подкрепа имат хората с трайни увреждания над 18-годишна възраст, както следва:

→ от 50 до 70,99 на сто степен на увреждане - в размер 7 на сто от линията на бедност – 28,91 лв.;

→ от 71 до 90 на сто степен на увреждане - в размер 15 на сто от линията на бедност – 61,95 лв.;

→ над 90 на сто степен на увреждане - в размер 25 на сто от линията на бедност – 103,25 лв.;

→ над 90 на сто степен на увреждане с определена чужда помощ, които получават пенсия за инвалидност поради общо заболяване или поради трудова злополука или професионална болест - в размер 30 на сто от линията на бедност – 123,90 лв.;

→ над 90 на сто степен на увреждане с определена чужда помощ, които получават социална пенсия за инвалидност - в размер 57 на сто от линията на бедност – 235,41 лева.

С Постановление № 286 на Министерския съвет от 19.08.2021 г. е определен размер на линията на бедност за страната (ЛБ) - **413 лв.** за **2022 г.**, което е предпоставка за увеличение на отпуснатите средства през годината спрямо предходната.

В Държавен вестник, бр. 27 от 02.04.2019 г. е обнародван и влезе в сила Правилника за прилагане ЗХУ (ППЗХУ) и Методиката за изготвяне на индивидуална оценка на потребностите от подкрепа за хората с увреждания, считано от 01.04.2019 година.

С методиката се урежда начинът за изготвянето на индивидуална оценка на потребностите на хората с увреждания, включително оценката за потребността от предоставяне на социални услуги, лична помощ или друг вид подкрепа при условия и по ред, определени със закон.

През **2022 г.** по реда на ЗХУ е отпусната месечна финансова подкрепа на **651 976 средномесечен** брой лица и са отпуснати целеви помощи на **5 939 средномесечен** брой лица. За отпуснатата месечна финансова подкрепа са изплатени **497 675 737** лева.

Съобразно вида месечна финансова подкрепа за хора с увреждания през **2022 г.** са подпомогнати следния брой лица:

Месечна финансова подкрепа	Средномесечен брой лица за 2022 г.
----------------------------	---------------------------------------

Средномесечен брой лица	651 976
1. Месечна финансова подкрепа по чл. 70, т. 1 от ЗХУ	229 472
2. Месечна финансова подкрепа по чл. 70, т. 2 от ЗХУ	268 519
3. Месечна финансова подкрепа по чл. 70, т. 3 от ЗХУ	117 274
4. Месечна финансова подкрепа по чл. 70, т. 4 от ЗХУ	23 009
5. Месечна финансова подкрепа по чл. 70, т. 5 от ЗХУ	13 702
6. Целева помощ за наем на общинско жилище	1 127
7. Целева помощ за балнеолечение и/или рехабилитационни услуги	3 451
8. Целева помощ за балнеолечение и/или рехабилитационни услуги по чл. 76, ал. 6 от ЗХУ	991
9. Целева помощ за приспособяване на жилище	9
10. Целева помощ за покупка на лично моторно превозно средство	3

Помощни средства, приспособления, съоръжения и/или медицински изделия (ПСПС и/или МИ; ПСПСМИ)

За периода **януари-декември 2022 г.** на **5 939 средномесечен** брой лица са изплатени средства в размер **на 2 677 449 лв.**, в т.ч. на **4 441 средномесечен** брой лица за осигуряване на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия (ПСПСМИ).

От 01.07.2022 г. съгласно чл. 73, ал. 1 от Закона за хората с увреждания (ЗХУ), хората с увреждания имат право на ПСПСМИ извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, определени индивидуално с медицински документ, издаден от ЛКК, ТЕЛК/НЕЛК, въз основа на конкретните им нужди и съгласно утвърдена спецификация от НЗОК. На хората с увреждания се осигурява правото да получат ПСПСМИ, след индивидуалното определяне за

необходимостта от ПСПСМИ с медицински документ, издаден от ЛКК, ТЕЛК или НЕЛК, след като подадат заявление до НЗОК.

С направените нормативни изменения в чл. 71, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за хората с увреждания (ППЗХУ), в сила от (01.07.2022 г.) е регламентирано, че хората с увреждания имат право на парична компенсация за пътни разходи в страната, когато индивидуално определените им с медицинския документ по чл. 73, ал. 1 от ЗХУ ПСПСМИ не могат да бъдат предоставени, изработени или ремонтирани по настоящ адрес и присъствието на лицата е необходимо.

Помощта се отпуска въз основа на заявление-декларация по образец, подадено в ДСП по настоящия адрес на лицето с увреждане.

За периода **януари-декември 2022 г.** на **398** брой лица са изплатени средства в размер **на 32 217** лв.

Целеви помощи за преустройство на жилище и покупка и приспособяване на лично моторно превозно средство

През **2022 г.** **3** лица с увреждания са подпомогнати с целева помощ за покупка на лично моторно превозно средство, а с целева помощ за приспособяване на жилище са подпомогнати **9** лица с увреждания.

През **2021 г.** **6** лица с увреждания са подпомогнати с целева помощ за покупка и приспособяване на лично моторно превозно средство, а с целева помощ за преустройство на жилище са подпомогнати **12** лица с увреждания.

Целеви помощи за наем на общинско жилище и балнеолечение и/или рехабилитационни услуги

През **2022 г.** **1 127** *средномесечен* брой лица с увреждания са подпомогнати с целева помощ наем на общинско жилище, а с целева помощ за балнеолечение и/или рехабилитационни услуги са **4 442** брой лица с увреждания.

През **2021 г.** **1 152** *средномесечен* брой лица с увреждания са подпомогнати с целева помощ наем на общинско жилище, а с целева помощ за балнеолечение и/или рехабилитационни услуги – **3 625** брой лица с увреждания.

НАРЕДБА ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ОСВОБОЖДАВАНЕ НА ЛИЦА С ТРАЙНИ УВРЕЖДАНИЯ ОТ ВИНЕТНИ ТАКСИ ПРИ ПОЛЗВАНЕ НА РЕПУБЛИКАНСКИТЕ ПЪТИЩА

В съответствие с разпоредбата на чл. 10в от Закона за пътищата, лицата с 50 и над 50 на сто намалена работоспособност или вид и степен на увреждане и лицата или семействата, отглеждащи деца с трайни увреждания до 18-годишна възраст и до завършване на средното

образование, но не по-късно от 20-годишна възраст, се освобождават от заплащане на винетна такса за един лек автомобил – тяхна собственост или съпружеска имуществена общност, с обем на двигателя до 2 000 куб. см и мощност до 117,64 kW (160 к.с.) по ред, определен с Наредба на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и министъра на труда и социалната политика.

До **31.12.2022** г. чрез дирекциите „Социално подпомагане“ са предоставени **220 906** безплатни годишни електронни винетки, докато за **2021** г. техният брой е бил 226 469. Налице е намаление в броя на предоставени безплатни годишни електронни винетки - с 5 563.

С цел уеднаквяване на практиката през **2022** г. в областта на осигуряване правата на хората с увреждания са изготвени 28 указателни писма по прилагане на нормативната уредба, регламентиращи правата на хората с увреждания и **82** методически указания по конкретни въпроси до териториалните структури и общини/райони. Изготвени са **995** преписки, свързани с осигуряване правата на хората с увреждания, военноинвалидите и военнопострадалите; **6** становища, доклади и предложения за усъвършенстване на нормативната уредба, касаеща правата на хората с увреждания, военноинвалидите и военнопострадалите; изпълнени са **83** други поставени задачи; извършена е **1** консултация в Приемната на МТСП и **820** консултации по телефон на граждани и институции по ЗХУ, ППЗХУ и ЗЛП; изготвени са **22** становища по Констативни протоколи и доклади от извършени проверки в РДСП и ДСП от Инспектората на АСП и МТСП.

ЗАКОН ЗА ЛИЧНАТА ПОМОЩ

От 01.01.2019 г. е в сила Закона за личната помощ (ЗЛП), който урежда условията и реда за предоставянето и ползването на лична помощ от хора с увреждания. Законът има за цел чрез осигуряване на лична помощ да подпомогне хора с увреждания да упражняват основните си права, да имат възможности за избор, независим живот, активно включване и участие в обществото и достъп до услуги и дейности.

Съгласно регламента на чл. 12 от ЗЛП, личната помощ се предоставя въз основа на изготвена индивидуална оценка на потребностите (ИОП) и издадено направление по реда на Глава трета от ЗХУ.

За да се унифицира редът и начина за прилагане на механизма за лична помощ в страната през **2022** г. са изготвени 4 указателни писма до кметове на общини/райони по прилагане на нормативната уредба, регламентираща предоставянето на механизма.

В Наредба №РД-07-7 от 28.06.2019 г., обнародвана в ДВ, бр. 53 от 05.07.2019 г., е посочен реда и начина за включване в механизъм лична помощ.

В изпълнение на Закона за хората с увреждания, за периода от 01.01.2022 г. до 31.12.2022 г. са издадени **20 153** направления за включване в механизма лична помощ.

На общините/районите за **2022** г. са преведени **439 448 116** лв. за предоставяне на механизъм лична помощ и е осигурена подкрепа на **43 534** *средномесечен* брой ползватели.

На общините/районите за *2021* г. бяха преведени *280 540 376* лв. за предоставяне на услуги по механизъм лична помощ и е осигурена подкрепа на *37 532* *средномесечен* брой ползватели.

Във връзка с предоставяне на механизъм лична помощ през 2022 г., съгласно заповед на изпълнителния директор, служители от ГДСП (както и от ДААО), имаха отговорността да организират и подпомагат изпълнението на дейностите, съобразно времевия график; да изискват, приемат и анализират информация за изпълнение на дейностите от общините; да оказват методическа помощ по отчитане на индикаторите за изпълнение на дейностите.

ЗАКОН ЗА БЪЛГАРСКИЯ ЖЕСТОВ ЕЗИК

Съгласно чл. 20 глухите и сляпо-глухите лица имат право на безвъзмездна преводаческа услуга на български жестов език до 120 часа годишен лимит. Глухите и сляпо-глухите студенти и докторанти в процеса на обучението си за придобиване на висше образование освен осигурения лимит по ал. 1 имат право на допълнително ползване на преводачески услуги на български жестов език до 60 часа на семестър.

С Решение на Министерския съвет №641/01.09.2021 г. максималният размер на средствата за заплащане на един час безвъзмездна преводаческа услуга на български жестов език, предоставена на глухи и сляпо-глухи лица е определен на 10 лв.

Стойността за предоставена на безвъзмездна преводаческа услуга на глухи и сляпо-глухи лица се изплаща на преводачи от и на български жестов език, включени в Списъка на преводачите на български жестов език, поддържан от Агенцията за хората с увреждания и след подадено искане за плащане до дирекция „Социално подпомагане“ по настоящия адрес на глухото или сляпо-глухото лице, придружено с документи, доказващи предоставянето на услугата.

За периода **януари-декември 2022** г. са издадени 132 бр. заповеди за предоставяне на безвъзмездна преводаческа услуга и 1 бр. заповед за отказ от предоставяне на безвъзмездна преводаческа услуга за глухи и сляпо-глухи лица. Изплатените средства за предоставена преводаческа услуга са в размер на **1 290 лева**.

Предоставяне на административни услуги, координация на териториалните поделения и други дейности

През **2022** г. в ЦУ са разгледани **3 437** жалби, сигнали и запитвания от граждани и институции.

Утвърдена е нова Харта на клиента и са разработени нови вътрешни правила за организация на административното обслужване в АСП.

През **2022** г. не е променен броя на предоставяните електронни административни услуги, чрез системата за сигурно електронно връчване. Към момента се предоставят **33** броя електронни административни услуги. За всички тези услуги е осигурена възможност и за подаване на заявления чрез лицензиран пощенски оператор.

Стратегическа цел № 4: Ефективно управление на миграционните процеси, вкл. свободното движение на работници в ЕС, в съответствие с достиженията на правото на ЕС.

Приоритет № 4.1. и 4.2.:

- *Да се повиши ефективността при осъществяваната дейност по реализиране обмена на данни между отделните компетентни институции в ЕС и в Република България, в качеството им на точки за достъп с цел реализиране социалните права на гражданите в рамките на ЕС. Създаване на условия по прилагането на Регламент № 883/2004 г. за координация на системите за социална сигурност и въвеждане на електронния обмен по този регламент;*
- *Реализиране на дейности по подпомагане на българските граждани при упражняване правата си на достъп до социална сигурност при свободно движение в ЕС, ЕИП и Швейцария, както и на гражданите на ЕС, ЕИП и Швейцария в България;*
- *Повишаване на нивото на компетентност на служителите от Агенцията за социално подпомагане във връзка със структурираните електронни документи за обмен на данни и информиране на гражданите за техните социални права в рамките на ЕС.*

Дейностите, осъществявани през **2022** г. във връзка с реализирането на обмена на данни между отделните компетентни институции в ЕС и в РБългария (АСП, НОИ, НЗОК и НАП), в качеството им на точки за достъп с цел реализиране социалните права на гражданите в рамките на ЕС и повишаване качеството на административното обслужване са следните:

▪ Осъществяване на **сътрудничество и обмен на информация** с компетентните органи на страните членки на Европейския съюз чрез обработка и водене на текущата кореспонденция във връзка с обмена на информация за семейни обезщетения и дългосрочна

грижа, съгласно действащите регламенти за социална сигурност. В тази връзка, общият брой на **обработените и изпратени** по надлежен ред **структурирани електронни документа** за отчетната година е **14 472**;

- **Координиране** на дейността на дирекциите „Социално подпомагане“ относно обмяна на информация за получавани от лицата семейни обезщетения и разрешаване на възникналите във връзка с нея казуси;

- Осъществяване на **методическа дейност** по прилагане на регламентите за социална сигурност и изготвяне на **становища** по възникнали казуси и въпроси, повдигнати от граждани и от дирекции „Социално подпомагане“ относно приложимото законодателство на определена държава членка, когато отделните членове на семейството са свързани с правопорядъка на повече от една страна и при възникнали въпроси от страна на служители от дирекциите „Социално подпомагане“ - в случаи на предоставяне от гражданите на преносими документи, както и относно попълване съдържанието на конкретните формуляри;

- Провеждане на **консултации** и **обмяна на сведения** с териториалните подразделения на АСП, посредством различни канали за достъп до информация и с всички заинтересовани.

Във връзка с горните три дейности, през 2022г. са обработени **1 144** писма по системата ARCHIMED.

Стратегическа цел № 5: Ефективно използване на средствата от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица и Европейски социален фонд + в подкрепа на политиките за преодоляване на бедността и социално включване.

Приоритет № 5.1.: Осигуряване на приемственост и разширяване на мерките за подкрепа със средствата от Европейския социален фонд + за периода 2021-2027 г. за справяне с материалните лишения на най-нуждаещите се лица.

Агенция за социално подпомагане, чрез Дирекция „Международно сътрудничество, програми и европейска интеграция“ е определена за Управляващ орган на Програма за храни и основно материално подпомагане 2021-2027, съфинансирана от Европейски социален фонд плюс (ПХОМП, ЕСФ+) с Решение на МС № 712 от 06.10.2020 година.

Програмата е одобрена от Европейската комисия на 08.08.2022 г., като в програмния период 2021 – 2027 г. страната получи финансиране в размер на **411 702 215,00 млн. лв.** за материална подкрепа на най-уязвимите групи, живеещи в бедност и дълбока социална изолация. Към края на 2022 г. са програмирани 64,42% от бюджета, договорени са повече от 54%, а реално изплатените са 3 % от бюджета на програмата.

Верифицирани средства към края на 2022 г. са в размер на 1 583 585,57 лв. (0,38% спрямо размера на бюджета на Програмата).

Реално изплатени средства – 5 999 817,11 лв. (1,46% спрямо размера на бюджета на Програмата).

Стартираха дейностите по четирите приоритета за справяне с основните материални лишения, а именно:

▪ **Подпомагане с хранителни продукти и с пакети хигиенни материали**

Помощта ще бъде насочвана към лица, семейства и домакинства, които са обект на социално подпомагане, както и към лица, които имат отказ от социално подпомагане, доходът им не надвишава линията на бедност, определена за страната и за тях органите по социално подпомагане са установили висок риск от бедност и социално изключване. Очаква се годишно да бъдат раздавани повече от 350 000 пакета с храни и толкова с хигиенни материали. Към края на 2022 г. АСП, чрез отдел „Търгове“ подготвя обществените поръчки за закупуване на хранителните продукти и хигиенните материали, като се очаква раздаването да стартира след приключване на всички доставки.

▪ **Осигуряване на топъл обяд**

Като една от мерките, придобили широка подкрепа сред обществеността, подкрепата с топъл обяд продължи да се реализира от 01.10.2022 г. като се осигури непрекъсваемост между двата програмни периода. Към края на 2022 г. 208 общини и райони на общини предоставят всеки работен ден топла храна за обяд на повече от 57 хил. нуждаещи се лица. Предвидено е дейностите да се реализират до края на месец септември 2025 година.

▪ **Пакети за новородени деца от бедни семейства**

Предвидено е в рамките на този приоритет да попадат новородени деца от бедни семейства, които са обект на социално подпомагане, както и семейства, при които е установен риск от изоставяне на децата, майки, жертви на насилие и др. По програмата ще бъдат подкрепени семействата на 10 000 новородени деца. Към края на 2022 г. АСП, чрез отдел „Търгове“ подготвя обществените поръчки за закупуване на пакетите за новородени деца, като се очаква раздаването им да стартира през 2022 година.

• **Детска кухня**

Подкрепата ще бъде насочена към деца от 10 месеца до тригодишна възраст от семейства, обект на социално подпомагане, с оглед насърчаване на рационален и здравословен хранителен режим. Фокусът ще бъде поставен върху децата от домакинства с ниски доходи, децата с увреждания, децата, които са лишени от родителски грижи, децата, които живеят в лоши жилищни условия, деца в риск от изоставяне и др. Програмата ще осигури здравословна храна на повече от 10 000 деца. Очаква се дейностите да стартират през 2022 година.

Паралелно с материалната помощ хората ще получават и съпътстваща подкрепа, която ще им помогне да преодолеят в дългосрочен план социалната изолация и бедността, в която живеят. Съпътстващите мерки ще бъдат допълнени с насочване към мерки и дейности за заетост и обучения, финансирани от ЕСФ+.

Целевите групи за получаване на подкрепа по Програмата са определени в Наредба № РД-06-53 от 17.09.2021 г. за реда и условията за определяне на целевите групи и насочване на помощта по Програма за храни и основно материално подпомагане 2021-2027, съфинансирана от Европейски социален фонд плюс, беше утвърдена от министъра на труда и социалната политика и публикувана в Държавен вестник бр. 81 от 28.09.2021 година.

Приоритет 2 „Техническа помощ“

Приоритет 2 „Техническа помощ“ се реализира посредством процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (БФП) чрез бюджетни линии. Бенефициент е АСП (Централна администрация) чрез отдел „Техническа помощ“ в дирекция „Международно сътрудничество, програми и европейска интеграция“ (МСПЕИ). Общата финансова рамка за целия програмен период е **20 536 215.00 лв.** за дейности, свързани с осигуряване на материално-техническо и административно обезпечаване на качествено управление и изпълнение на Програма за храни и основно материално подпомагане 2021-2027, чрез подпомагане планирането, изпълнението, мониторинга, контрола и оценката на програмата, популяризирането и, включително приноса на фондовете, повишаване на административния капацитет на Управляващия орган (УО) и бенефициентите, и осигуряване на експертен и мотивиран човешки ресурс.

Утвърден е един финансов план с продължителност 34 месеца до 31.12.2024 г. Общата стойност на **предоставената** безвъзмездна финансова помощ **към 31.12.2022 г.** е в размер на **12 315 382.78** лева. Общият размер на **верифицираните средства до 31.12.2022 г.** е **1 583 585.57** лева.

Приоритет № 5.2.: Да се поддържат оптимални темпове на изпълнение на програмите на всички етапи от програмния цикъл, без да се допуска загуба на средства.

На 18.08.2022 г. е одобрено Трето изменение на Оперативната програма за храни и/или основно материално подпомагане от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица в България - ОПХ (ФЕПНЛ), с което към бюджета ѝ се добавиха средствата от Европейския съюз в подкрепа на преодоляването на последиците от кризата, предизвикана от пандемията от COVID-19 и руската инвазия в Украйна REACT-EU, като общия бюджет достигна 316 603 248 лева.

Към 31.12.2022 г. данните за финансовото изпълнение на програмата са, както следва:

- Програмиран е целия финансов ресурс на Оперативната програма (Програмата).
- Договорените средства са 99.81% общия финансов план на Оперативната програма
- Верифицирани средства – 312 185 306,02 лв. (98,60% спрямо размера на бюджета на Програмата).
- Реално изплатени средства – 312 193 521,68 лв. (98,61% спрямо размера на бюджета на Програмата).
- Сертифицирани разходи – 302 559 137,12 лв. (95,56% спрямо размера на бюджета на Програмата).

Избягване на риска от загуба на средства и спазване на правилото n+3:

Текущото състояние на Оперативната програма дава увереност, че рискът от загуба на средства по Програмата ще бъде напълно елиминиран.

Сумата, която следва да бъде верифицирана от Управляващия орган и сертифицирана към ЕК до края на 2022 г., за да бъде избегната автоматичната загуба на средства по ОПХ е в размер на 204 640 194,61 лв., с натрупване. **Към 31.12.2022** г. сертифицираните разходи са в размер на 302 559 137,12 лв., следователно прагът за 2022 г. е преизпълнен с 97 918 942,52 лева.

Приоритет № 5.3.: Да се постигне максимален обхват на нуждаещи се лица, на които да се осигури материална подкрепа и подпомагане с храни.

Ежегодно раздаване на пакети храни и целогодишно осигуряване на топъл обяд, в рамките на предвидената продължителност на обявените процедури по ОПХ ФЕПНЛ.

ОПЕРАЦИЯ ТИП 1 „ЗАКУПУВАНЕ НА ХРАНИТЕЛНИ ПРОДУКТИ“

Операцията се реализира чрез процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Агенция за социално подпомагане - чрез отдел „Търгове“, реализира обществена поръчка за закупуване на хранителни продукти по реда на Закона за обществените поръчки (ЗОП).

Последната планирана Операция „Закупуване на хранителни продукти - 2020“ е изпълнена в цялост през 2021 г.

ОПЕРАЦИЯ ТИП 2 „ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИ ПАКЕТИ ХРАНИТЕЛНИ ПРОДУКТИ“

Операцията се реализира чрез процедура за подбор на партньорска организация, която да раздава закупените по Операция тип 1 хранителни продукти на лицата от целевите групи. Партньорската организация предоставя пакетите хранителни продукти в съчетание със съпътстващи мерки, изразени в информиране и консултиране на представителите на целевите групи за възможностите им за социално включване, получаване на обратна връзка от крайните потребители за удовлетвореността от предоставената помощ.

През периода от 20.12.2021 г. до 26.01.2022 г. се реализира предоставянето на нераздадените близо 290 тона продукти на идентифицираните от териториалните структури на АСП, представители на допълнителната целева група по операция „Предоставяне на индивидуални пакети хранителни продукти – 2020“. Раздадени са 10 358 пакети с приблизително 28 кг. и съдържащи различни по видове хранителни продукти за различните региони в зависимост от наличните остатъчни количества.

За целия период на реализиране на операцията през 2021-2022 г. са подкрепени общо **481 639 лица** и членове на техните семейства с близо **5 500 тона храни** за **13,4 млн. лв.**

На 24.02.2022 г. партньорска организация БЧК представи заключителен технически и финансов отчет за изпълнението на Операция тип 2 „Предоставяне на индивидуални пакети хранителни продукти 2020“ по ОПХ ФЕПНЛ, като верификацията приключи на 11.04.2022 г.

ОПЕРАЦИЯ ТИП 3 – „ОСИГУРЯВАНЕ НА ТОПЪЛ ОБЯД“

Операцията се реализира чрез процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, като конкретни бенефициенти бяха общини и райони на общини на територията на цялата страна.

Напредък по Операция 3.1 „Топъл обяд в условията на пандемията от COVID – 19“

В условията на икономическата и социална криза, предизвикана от COVID-19 през 2021 г. стартира операция „3.1 Топъл обяд в условията на пандемията от COVID – 19“, със средства, осигурени за България от Европейския съюз по линия на механизма REACT-EU за 2021 г., определени с РМС № 573 от 14.08.2020 г., изменено с № 847 от 23.11.2020 г., № 892 от 4.12.2020 г. и № 186 от 05.03.2021 г.

Със средствата по механизма REACT-EU предоставянето на топъл обяд се реализира от 01.01.2021 г. до 30.09.2022 г. с бюджет **70 449 667,00 лв.** Сключени са общо 223 договора, по които подкрепя получиха **общо над 80 хил. нуждаещи се лица.** Към 30.09.2022 г.

изпълнението на всички договори приключи и до края на годината бяха верифицирани окончателните технически и финансови отчети.

Паралелно с предоставянето на топъл обяд на потребителите, основен ангажимент на партньорските организации е да се оказва подкрепа на участниците в проектните дейности чрез предоставяне на съпътстващи мерки, целящи оказване на допълнителна подкрепа с оглед намиране на възможност за бъдеща интеграция чрез дейности за преодоляване на социалното изключване и намаляване на бедността.

През **2022** г. са извършени общо **9** планирани проверки „на място“, при които не са констатирани съществени пропуски и негативни констатации със системен характер. През годината са осъществени и **15** извънредни проверки „на място“, във връзка с възникнали обстоятелства изискващи осъществяване на допълнителен контрол от страна на УО на ОПХ ФЕПНЛ.

ОПЕРАЦИЯ ТИП 4 – „ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ“

Операция тип 4 „Техническа помощ“ се реализира посредством процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (БФП) чрез бюджетни линии. Бенефициент е АСП (Централна администрация) чрез отдел „Техническа помощ“ в дирекция „Международно сътрудничество, програми и европейска интеграция“ (МСПЕИ). По операцията са финансирани дейности, свързани с осигуряване осведоменост на целевите групи, бенефициенти и партньорските организации; осъществяване на контрол на качеството и безопасността на предоставяните хранителни продукти; анализи, проучвания и оценки относно удовлетвореността на целевата група от предоставяните хранителни продукти и услуги; мониторинг и контрол на изпълнението на Оперативната програма и дейности, обезпечаващи добро управление.

От стартиране на операцията до края на 2022 г. са утвърдени общо **5** финансови плана, като всички са приключили. Общата стойност на **предоставената** безвъзмездна финансова помощ **към 31.12.2022** г. е в размер на **15 109 478.58** лева. Общият размер на **верифицираните средства** е **15 108 563.98** лева.

Операция тип 5 - ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ВАУЧЕРИ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ХРАНИ И СТОКИ ОТ ПЪРВА НЕОБХОДИМОСТ ЗА РАЗСЕЛЕНИ ЛИЦА ОТ УКРАЙНА

Целеви групи са лица, включително и деца, с предоставен статут на временна закрила, влезли в страната след 24.02.2022 г. Приоритетно ваучерите се предоставят за нуждите на децата и на лицата, които са техни родители, настойници, попечители или лица, при които децата са настанени по реда на Закона за закрила на детето. С бюджет в размер на 4 400 000 лв. е предвидено да бъдат раздадени 40 000 ваучера. Срещу предоставените ваучери могат да бъдат закупувани хранителни продукти, дрехи, обувки, детски храни, детски дрехи,

училищни пособия, хигиенни материали и други продукти от първа необходимост от магазинната мрежа в страната. Мярката се изпълнява от Агенция за социално подпомагане, чрез нейните структури по места, като към края на 2022 г. са раздадени **30 639 ваучера** на украински граждани, получили временна закрила, като раздаването продължава и през 2023 година.

Стратегическа цел № 6: Да се създадат условия за повишаване ефективността и качеството на работа в АСП, в интерес на обществото, при спазване на принципите на чл. 2 от Закона за администрацията.

Приоритет № 6.1.:

- *Да се осигури реализирането на основните права на гражданите, в съответствие с българското и европейското законодателство, чрез поддържане на своевременно и ефективно административно обслужване;*
- *Създаване на условия за ефективно управление на административното обслужване, гарантиращо реализация на основните права на гражданите, формулирани в българското и европейското законодателство.*

През **2022** г. в Централната администрация на АСП са обработени общо **61 645 документа**, като:

▪ Входящи документи, постъпили за завеждане в деловодната система за документооборот и насочване към съответния ръководител – **23 355**, в т.ч.: **3 437** молби, сигнали и предложения на граждани; **816** формуляра по Регламент 883/2004 и **19 102** писма от различни правителствени и неправителствени организации, физически и юридически лица, институции;

▪ Изходящи документи - регистрирани в деловодната система, окомплектовани и изпратени до съответния кореспондент, общо **16 738**;

▪ Вътрешни документи, включително и документи, обменяни между Централната администрация и териториалните структури (изготвени в ЦУ, насочени и предоставени на съответния служител) – **32 858**.

ОБСЛУЖЕНИ КЛИЕНТИ ЧРЕЗ РАЗКРИТИТЕ КАНАЛИ ЗА ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ

През **2022** г. чрез разкритите канали за достъп до информации и консултации са потърсили съдействие общо **12 482** лица, в т.ч.:

- обслужени клиенти в Центъра за административно обслужване на АСП – **1 629**;
- физически и юридически лица, потърсили съдействие чрез „Гореща телефонна линия“ – **7 148**;

- обслужени клиенти чрез електронната поща на АСП – **1 943**;
- постъпили заявления за предоставяне на консултация или предоставяне на услуги чрез лицензиран пощенски оператор – **1 978**.

ОКАЗВАНЕ НА МЕТОДИЧЕСКА ПОМОЩ И КОНТРОЛ НА ТЕРИТОРИАЛНИТЕ ПОДЕЛЕНИЯ НА АСП, ОТНОСНО АДМИНИСТРАТИВНОТО ОБСЛУЖВАНЕ И СИСТЕМАТА ЗА ДОКУМЕНТООБОРОТ

През **2022** г. е оказана методическа помощ и е осъществен контрол на териториалните поделения на АСП, по отношение на:

- Оказване съдействие и методическа помощ, свързани с работата на интегрирана информационна система за документооборот;
- Оказване на съдействие и администриране на интегрираната информационна система за документооборот;
- Възлагане, приемане и изпълнение на договора, с предмет универсални и неуниверсални пощенски услуги и куриерски услуги;
- Оказване на методическа помощ във връзка с прилагане на комплексно административно обслужване.

ДЕЙНОСТИ, СВЪРЗАНИ С АРХИВНАТА ДЕЙНОСТ ЗА 2022 г.

Във връзка с дейностите по архивирането и съхранението на документите на АСП са изготвени описи на документите на структурните звена за предаване в учредения архив.

Оказана е методическа помощ по прилагане на Закона за Националния архивен фонд на териториалните поделения на АСП.

Разработен е проект на нова Номенклатура на делата в Агенция за социално подпомагане.

Приоритет № 6.2.:

- *Да се гарантират условия за развитие на административния капацитет на АСП;*
- *Подобряване ефективността по управление и развитие на човешките ресурси на основата на ефективен подбор, оценка, стимулиране и обучение на персонала.*

Дирекция „Човешки ресурси и връзки с обществеността“ е част от общата администрация на АСП, изпълняваща функции и дейности по управление на човешките ресурси за създаване на условия за повишаване ефективността и качеството на работа.

Осъществява дейности в рамките на своята компетентност, регламентирани в чл. 10 от Устройствения правилник на АСП.

Отдел „Управление на човешките ресурси“ (УЧР) организира работата си в съответствие със Закона за държавния служител, Кодекса на труда и всички нормативни актове, уреждащи въпроси, свързани с управлението на човешките ресурси.

Служителите в отдела изпълняват задачи, свързани с **подбора, назначаване, преназначаване и освобождаване на персонала**, образуването, воденето и съхраняването на служебните и трудови досиета. Изготвя се длъжностното и поименното разписание на администрацията. Отделът организира, разработва и актуализира длъжностните характеристики и участва при оценяването на изпълнението на служителите в администрацията на агенцията. През отчетния период стриктно са спазвани изискванията на: Вътрешните правила организацията и дейността на дирекция „Човешки ресурси и връзки с обществеността“ в АСП; Вътрешните правила за подбор по реда на чл.81а от Закона за държавния служител в АСП; Вътрешни правила за управление на човешките ресурси в АСП. Основната цел на тези правила е законосъобразното и справедливо прилагане на действащото трудово законодателство.

Важна задача на отдел УЧР е цялостната организация по провеждане на **конкурсите за държавни служители** - изготвяне на заповеди, обявяване на конкурси в специализиран сайт или портал за търсене на работа, на интернет страницата на АСП и вписване в интегрираната информационна система на държавната администрация, съгласно чл. 10а, ал. 2 от Закона за държавния служител; приемане и обработване на документите, изготвяне на протоколи, списъци на допуснатите и недопуснатите кандидати, както и уведомителни писма до лицата.

През 2022 г. са обявени 165 конкурса за незаети длъжности по служебно правоотношение.

На основание чл.22а от Закона за насърчаване на заетостта и чл.5 от Вътрешните правила за управление на човешките ресурси в АСП, утвърдени със заповед № РД01-1054/28.06.2021 г., от месец август 2021 г., свободните работни места по трудово правоотношение се обявяват за заемане чрез процедура по външен подбор на интернет страницата на АСП, в Агенция по заетостта чрез Дирекция „Бюро по труда“ и на информационното табло на съответната териториална структура. Подборът се извършва по документи и чрез събеседване по утвърдени критерии от процедурата.

Извършена е организация и провеждане на процедурата по **оценяването**, съгласно Наредбата за условията и реда за оценяване изпълнението на служителите в държавната администрация. С Наредбата са определени условията и редът за оценяване на служителите

за изпълнението на заеманите от тях длъжности, както и за повишаване в държавна служба на държавните служители. Основната цел на оценяването на служителите е оценяване приноса на отделния служител за изпълнението на целите на съответните административни звена и административна структура. През отчетният период е създадена организация и са предприети действия за провеждане в законоустановения срок на междинна и заключителна среща между оценяващият ръководител и оценяваният служител. За периодът на оценяване 01.01.2022 г. - 31.12.2022 г. общо 4 225 служители са получили годишна оценка на изпълнението на длъжността, от които 411 са получили оценка „изключително изпълнение“, 2 674 - „изпълнението надвишава изискванията“, 737 - „изпълнението напълно отговаря на изискванията“, 33 - „изпълнението отговаря не напълно на изискванията“, 5 - „неприемливо изпълнение“.

През 2022 г. четири пъти са изплащани допълнителни възнаграждения за постигнати резултати на служителите в съответствие с изискванията на Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация и Вътрешните правила за заплатите в АСП.

На основание ПМС № 49 от 07.04.2022 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на труда и социалната политика за 2022 г., със заповеди на изпълнителния директор на АСП, през месеците януари, февруари, март, септември, октомври и ноември 2022 г., са изплатени и допълнителни възнаграждения за работа в рискови условия и за овладяване на пандемията COVID-19.

След инициатива от преките ръководители, отдел „УЧР“ ежемесечно обобщава и предоставя справка за служителите с изтекъл срок на изпитване и съобразно наличните финансови ресурси се увеличават индивидуалните основни месечни заплати на тези служители. Своевременно се актуализират заплатите и на служителките, които се завръщат след ползване на отпуск поради бременност и раждане.

Повишаването в държавна служба се осъществява чрез последователно **преминаване** в по-висок ранг или по-висока длъжност и е обвързано с оценката от изпълнението. През 2022 г. **474** държавни служители са повишени в ранг, като **17 от тях** са повишени предсрочно. Ранг е израз на професионалната квалификация на държавния служител като съвкупност от знания и умения, необходими за качественото изпълнение на длъжността.

Повишаване на капацитета на служителите, чрез обучения за развитие на специфични умения, знания и компетентности. Специализирани обучения и обучителни програми

Обучението на служителите е от изключително значение за осъществяването на служебните им задължения, за поддържане и повишаване на нивото на квалификацията им. Обучението има за цел усъвършенстване на знанията и уменията им и се осъществява чрез:

- участие в семинари, лекции, курсове и др.;
- самообучение.

Обучението създава възможности за усъвършенстване на индивидуалното изпълнение, за повишаване удовлетвореността от работата, за кариерното развитие и засилва мотивацията на служителите.

Отдел УЧР разработва основни насоки, проучва, анализира и обобщава потребностите от обучение, организира провеждането на обученията, осигурява условия за професионално и служебно развитие на персонала.

Обучаващи институции, в които служителите са преминали обучение през 2022 г.

1. Управление на администрацията (стратегическо планиране, публични политики, управление на изпълнението, управление на промяната, управление на проекти, управление на качеството, управление на риска) -15 броя обучения, 184 служители.
2. Правни аспекти на административната дейност – 5 броя обучения, 23 служители;
3. Управление на човешките ресурси, вкл. управление на знанието – 1 брой обучение, 2 служители;
4. Информационни системи и дигитални умения – 9 броя обучения, 272 служители;
5. Специализирани обучения – 43 броя обучения, 974 служители.

През 2022 г. в **Центъра за развитие на човешките ресурси и регионални инициативи** 267 служители са участвали в обучения на следните теми:

1. Предстоящи ангажименти на Дирекция СП по прилагане на Закона за Българския жестов език - 1 брой обучение, 27 служители;
2. Защита на личните данни - актуални въпроси на нормативната уредба - 1 брой обучение, 11 служители;
3. Социална работа по случаи на деца, въввлечени в родителски конфликт и в риск от родителско отчуждение - 1 брой обучение, 132 служители;
4. Стратегическо планиране на пазара на труда и в социалната сфера - 1 брой обучение, 3 служители;
5. Предотвратяване на конфликт на интереси в държавната администрация - 1 брой обучение, 7 служители;

6. Предоставяне на месечна помощ за отглеждане на дете с трайни увреждания по реда на чл.8д от ЗСПД, когато детето е ползвател на механизма за личната помощ - 1 брой обучение, 28 служители;
7. Ангажменти на ДСП при прилагане на Механизма за личната помощ - 1 брой обучение, 15 служители;
8. Освобождаване от заплащане на винетни такси – ред и условия - 1 брой обучение, 19 служители;
9. Методически указания за уеднаквяването на практиката и координацията на работата при прилагане на ЗСУ и Правилника за неговото прилагане - 1 брой обучение, 25 служители.

В **Института по публична администрация** през 2022 г. са обучени общо 125 служители по следните теми:

1. Действия на ЕС в областта на климата – 1 брой обучение, 1 служител;
2. Зелена администрация - 1 брой обучение, 4 служители;
3. Социални иновации - 1 брой обучение, 5 служители;
4. Нови технологии в управлението – светът на данните - 1 брой обучение, 3 служители;
5. Цифрова Европа - 1 брой обучение, 7 служители;
6. Достъп до обществена информация - 1 брой обучение, 1 служител;
7. Методология за функционален анализ - 1 брой обучение, 6 служители;
8. Работа с граждани с увреждания - 1 брой обучение, 1 служител;
9. Подкуп на чужди длъжностни лица и сигнализиране при съмнение за извършено престъпление - 1 брой обучение, 1 служител;
10. Набор от данни с висока стойност - 1 брой обучение, 2 служители;
11. Методи за колаборативна работа със заинтересовани лица - 1 брой обучение, 6 служители - 1 брой обучение, 2 служители;
12. Добри практики и решения в УЧР - 1 брой обучение, 2 служители;
13. Кибер хигиена при използване на е-поща - 1 брой обучение, 53 служители;

14. Електронен документ и електронен подпис - 1 брой обучение, 2 служители;
15. Основи на електронното управление/базов модул - 1 брой обучение, 4 служители;
16. Организация на документооборота в държавната администрация - 1 брой обучение, 3 служители;
17. Прогнозиране на потребностите и планиране на обществени поръчки - 1 брой обучение, 4 служители;
18. Правна уредба на защита на личните данни - 1 брой обучение, 6 служители;
19. Доказателствена стойност на електронния документ - 1 брой обучение, 4 служители;
20. Работа с централизирана автоматизирана информационна система/ЦАИС/ - „Електронни обществени поръчки“ - 1 брой обучение, 8 служители.

Законът за държавния служител поставя изискване за задължително обучение на: служителите, постъпили за първи път на държавна служба; служителите, назначени за първи път на ръководна длъжност; и задължително обучение на висшите държавни служители веднъж годишно. Това изискване е свързано със запознаване на новопостъпилите с нормативните документи, с принципите на организацията, структурата, основните функции и съвременните тенденции в развитието на администрацията.

Обученията за служебно развитие, съгласно чл. 356 от Закона за държавния служител, се провеждат в Института по публична администрация. През 2022 г. са обучени **51** новоназначени държавни служители.

Приоритет № 6.3.:

- *Извършване на дейности по подпомагане на ръководството за постигане целите на агенцията чрез оценяване и подобряване на ефективността на процесите по управление на риска, контрол и управление и предоставяне на независима и обективна оценка относно законосъобразност, ефективност и ефикасност на процесите, протичащи в АСП с фокус върху основните бизнес процеси.*

На база полученото разбиране за целите, приоритетите, дейността и нивото на контрол в Агенция за социално подпомагане през периода 2022 г., основните цели, заложи в Стратегическия и Годишния план на ДВО са:

- Подпомагане на ръководството за постигане целите на агенцията чрез оценяване и подобряване на ефективността на процесите по управление на риска, контрол и управление;
- Предоставяне на независима и обективна оценка относно законосъобразност, ефективност и ефикасност на процесите, протичащи в АСП с фокус върху основните бизнес процеси.

През отчетната година, след актуализация на Годишния план за дейността на ДВО, са планирани 14 (четиринадесет) одитни ангажменти за даване на увереност (ОАУ), в т.ч. 1 (един) за проследяване изпълнението на препоръките и 1 (един) одитен ангажмент за консултиране (ОАК).

Към 31.12.2022 г. са извършени 15 (петнадесет) одитни ангажмента в Агенцията за социално подпомагане и териториалните ѝ структури, докладвани своевременно на изпълнителния директор, в т.ч. 14 (четиринадесет) одитни ангажмента за даване на увереност, от които 1 (един) за проследяване изпълнение на дадените препоръки през 2021 г. и 2022 г., и 1 (един) одитен ангажмент за консултиране.

Постигнати са желаните резултати за отстраняване на допуснатите слабости и недостатъци, в зависимост от риска, който носят за постигане целите на одитираните процеси.

Извършените одитни ангажменти са обобщени по предмет на одита, както следва:

1. Одитен ангажмент за даване на увереност, относно осъществяването от Главна дирекция „Социално подпомагане“ (ГДСП) координиране, методическа помощ и контрол на дейността на териториалните ѝ поделения, за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021 г.

Целите на одитния ангажмент за увереност бяха да се извърши анализ и оценка на:

- методическата помощ от ГДСП на териториалните ѝ поделения, във връзка с възникнали казуси по прилагане на нормативната уредба, отговори на постъпили запитвания, жалби, сигнали и др.;
- дейностите по координация на ГДСП и взаимодействие с териториалните ѝ структури през 2021 г., относно цялостната им дейност;
- контрол на ГДСП върху териториалните ѝ поделения по провеждане на политиката, свързана със социалното подпомагане, отпускането на семейни помощи за деца, упражняване правата на хората с увреждания, оценка на потребностите от социални услуги, планирането, създаването, предоставянето и развитието на социалните услуги, както и предоставянето на помощи на ветераните от войните, военноинвалидите и военнопострадалите.

Обхвата на одита беше проверка на документацията по оказаната методическа помощ, координация и контрол от ГДСП върху териториалните ѝ структури.

2. Одитен ангажимент за даване на увереност на процеса по осигуряване на мрежовата и информационна сигурност в Агенцията за социално подпомагане (АСП), за периода от 13.11.2020 г. до 07.01.2022 г.

Целта на одита беше да се извърши анализ и оценка на дейностите по мрежовата и информационна сигурност в Агенцията за социално подпомагане.

Обхвата на одита бе действащата Политика по мрежова и информационна сигурност, функциите на служителя, отговарящ за мрежова и информационна сигурност и въведените правила и процедури за осигуряването на информационната и мрежова сигурност в Агенцията за социално подпомагане.

3. Одитен ангажимент за даване на увереност на процеса по придобиване, предоставяне, експлоатация и поддръжка на собствеността на Агенцията за социално подпомагане в дирекция „Финансово-стопански дейности и управление на собствеността“ за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021 г.

Целта на одита беше да се извърши анализ на:

- придобиването, управлението, разпореждането и ползването на недвижимата собственост в Агенцията за социално подпомагане (АСП) и съхраняването на документацията по управление на недвижимите имоти;
- придобиване, предоставяне и зачисляване на служебните моторни превозни средства собственост или предоставени за ползване на АСП;
- счетоводно отразяване на недвижимото и движимото имущество собственост или предоставено на АСП.

Обхвата на одита беше законосъобразното придобиване, предоставяне, експлоатация и поддръжка на собствеността на Агенцията за социално подпомагане, в съответствие с нормативните и вътрешните административни актове.

4. Одитни ангажименти за даване на увереност на процеса по отпускане, начисляване, изплащане и отчитане на социалните плащания и адекватността на прилаганите СФУК, в ДСП – Възраждане, за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021 г., в ДСП – Ямбол и ДСП – Видин за периода от 01.07.2021 г. до 30.06.2022 г.

Целите на одитите бяха да се установи:

- дали процесът по отпускане, начисляване и изплащане на социалните плащания, чрез ИИС, функционира в съответствие с приложимото законодателство;
- съответствието на счетоводното отразяване на одитирания процес в ПП „Кonto – 66“ с приложимото законодателство;
- адекватността и ефективността на СФУК, свързани с отчитането и контрола на бюджетните средства.

Обхвата на одитите включи процеса за управление и контрол на бюджетните средства при отпускане, начисляване и изплащане на социалните плащания и адекватността на прилаганите СФУК, в ДСП – Възраждане, ДСП - Ямбол и ДСП - Видин.

5. Одитен ангажимент за даване на увереност, относно изпълнението от РДСП – Пловдив, на въведения последващ мониторинг на отделите „Закрила на детето“ от областта по случаите на деца, настанени по административен ред в специализирани институции, социални услуги от резидентен тип и приемни семейства за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021 г.

Целта на одита беше да се направи оценка на прилагането на нормативната уредба и дадените от изпълнителния директор на АСП с писмо № 9100-140/11.06.2013 г., указания по случаите на деца, настанени по административен ред в специализирани институции, социални услуги от резидентен тип и приемни семейства.

В обхвата на одита за постигане на одитните цели, бяха включени проверки, относно предприетите действия и изготвените документи в РДСП, по отношение на дадените указания от изпълнителния директор на АСП, с писмо № 9100-140/11.06.2013 г., във връзка с необходимостта от последващ мониторинг върху работата на отделите „Закрила на детето“ (ОДЗ) по случаите на деца, настанени по административен ред в специализирани институции, социални услуги от резидентен тип и приемни семейства.

6. Одитен ангажимент за даване на увереност относно законосъобразността на дейностите, свързани с възникване, изменение и прекратяване на трудови и служебни правоотношения, ползването на отпуски и окомплектоване и съхраняване досиетата на служителите в АСП за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021 г.

Цели на одита:

- Да се оцени съответствието на разписаните процедури по управление на човешките ресурси в Агенцията за социално подпомагане с действащата нормативна уредба;
- Оценка на законосъобразността на дейностите, свързани с възникване, изменение и прекратяване на трудови и служебни правоотношения, ползването на отпуски и окомплектоване и съхраняване на досиетата на служителите в АСП.

В обхвата на одита за постигане на одитните цели, одиторският екип проследи процеса по управление на човешките ресурси, на база справки изготвени от служителите в едноименния отдел, чрез преглед на досиета на избрани служители и съпоставка на различни видове документи.

7. Одитен ангажимент за даване на увереност на процеса по осъществяване на процесуално представителство по дела, по които страна е АСП в РДСП – Враца, ДСП – Враца и ДСП - Мездра за периода от 01.04.2021 г. до 31.03.2022 г.

Целта на одита да се извърши анализ и оценка на процеса по осъществяване на процесуално представителство по дела, по които страна е АСП.

В обхвата на одита за постигане на одитните цели, бяха включени проверки на документи и справки, свързана с осъществяване на процесуално представителство по дела, по които страна е АСП в РДСП и ДСП.

8. Одитен ангажимент за даване на увереност на процеса по осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност в РДСП – Ловеч, включително ДСП от областта, за периода от 01.04.2021 г. до 31.03.2022 г.

Целта на одитния ангажимент беше да се извърши анализ и оценка на ефективността на разпределението на конкретните задължения и отговорности по отношение на предварителния контрол за законосъобразност в отделните структури, дейности и процеси.

В обхвата на одита беше включен процеса по осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност в РДСП – Ловеч и ДСП от областта.

9. Одитен ангажимент за даване на увереност, относно законосъобразността и счетоводното отразяване на извършените разходи за възнаграждения на служителите от РДСП – Хасково и ДСП от областта, за периода от 01.04.2021 г. до 31.03.2022 г.

Целта на одитния ангажимент е да се извърши анализ и оценка на:

- Прилагането на законовите разпоредби и вътрешните правила и процедури по отношение възнагражденията на служителите;
- Счетоводно отразяване на начислените и изплатени средства за възнаграждения на служителите, включително дължимите осигурителни вноски към тях;
- Адекватността и ефективността на контролните дейности.

Обхватът на одита включва проверка на документацията, относно начисляването и изплащането на възнагражденията на служителите от РДСП и ДСП от областта.

10. Одитен ангажимент за даване на увереност относно законосъобразността на процеса по планиране, възлагане и изпълнение на договорите за обществените поръчки в РДСП – Благоевград, обявени през периода от 01.01.2020 г. до 31.12.2021 г.

Целта на одита е да се оцени дали процесът по планиране, възлагане и изпълнение на договорите за обществените поръчки в РДСП – Благоевград, съответства със законодателната и вътрешната нормативна уредба в т ч.:

- Да се оцени прилагането на вътрешните правила при планирането и инициирането на обществени поръчки;
- Да се оцени законосъобразността при провеждане на процедури за обществени поръчки в периода на одита, определени в извадка;
- Да се оцени изпълнението на сключените договори;

- Да се оцени счетоводното отразяване на извършените доставки/услуги или строителство по договори и прилагането на предварителен контрол за законосъобразност съгласно вътрешните правила;
- Да се провери как се съхраняват документите относими към проведените обществени поръчки.

Обхвата на одита включва процеса по планиране, възлагане и изпълнение на договорите за обществените поръчки в РДСП - Благоевград за периода от 01.01.2020 г. до 31.12.2021 г.

11. Одитен ангажимент за даване на увереност, относно съответствието на извършените и отразени в ПП „Кonto“ финансово-счетоводни операции, и доколко същите осигуряват законосъобразност, достоверност и редовност на финансовите отчети, в РДСП – Перник и ДСП - Перник, за периода от 01.07.2021 г. до 30.06.2022 год.

Целта на одитния ангажимент беше:

- Да се оцени ефективността на вътрешния контрол, по отношение осигуряване на съответствие с действащото законодателство, на извършените и отразени в отчетите финансови и счетоводни операции;
- Да се оцени дали документирането на финансовите и счетоводни операции, осигурява проследяване на всички решения и действие на ръководството, свързани с отчитането и контрола на бюджетните средства.

Обхвата на одита включва проследяване и анализ на съставените финансово-счетоводни операции, осигуряващи законосъобразност, достоверност и редовност на ФО.

12. Одитен ангажимент за даване на увереност, относно проследяване изпълнението на препоръките, дадени при извършените одитни ангажименти през 2021 г. и 2022 г.

Целта на одита беше да се установи:

- Предприети ли са коригиращи действия;
- Постигнати ли са желаните резултати;
- Ръководителят на одитираната структура поел ли е риска от непредприемане на коригиращи действия.

Обхвата на одита са одобрените Планове за действие, предприетите ответните действия, сроковете и отговорните лица в РДСП – Монтана и ДСП от областта, ДСП – Красно село, РДСП – Силистра и ДСП от областта, РДСП - Сливен област и ДСП от областта, ДСП – Казанлък, ДСП – Пазарджик и ДСП – Септември, Главна дирекция „Социално подпомагане“, Служител по мрежова и информационна сигурност в АСП, Дирекция ФСДУС, ДСП – Възраждане, РДСП – Пловдив, Дирекция ЧРВО, РДСП – Враца, ДСП – Враца и ДСП – Мездра, РДСП – Ловеч и ДСП от областта.

13. Одитен ангажимент за консултиране, относно законосъобразното използване на служебните автомобили в Централно управление на Агенцията за социално подпомагане, за периода 01.01.2021 г. до 30.09.2022 г.

Целта на одитния ангажимент беше да се извърши анализ на:

- придобиване, приемане и зачисляване на МПС в ЦУ на АСП;
- управлението и местодомуването на служебните автомобили;
- използването на служебните автомобили (кой ги ползва);
- документи, изготвени във връзка с ползването на служебните автомобили;
- маршрута на автомобила, отразен в пътната книжка с информацията от GPS-системата.

В обхвата на одита се включиха всички действия по прилагане на нормативната уредба и действащите вътрешни правила, относно законосъобразното използване на служебните автомобили в ЦУ на АСП.

ПРОСЛЕДЯВАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРЕПОРЪКИТЕ

С ЦЕЛ ПОДОБРЯВАНЕ ПРОЦЕСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА И КОНТРОЛА

В резултат на осъществената одитна дейност през 2022 г. са дадени общо 69 (шестдесет и девет) бр. препоръки, в т.ч. 8 (осем) при извършения ОАК, като всички бяха приети от ръководителите на одитираните структури.

Дирекция „Вътрешен одит“ извърши проследяване на изпълнението на дадените в 14 (четиринадесет) одитни ангажимента 85 (осемдесет и пет) бр. препоръки, от които 6 (шест) одитни ангажимента извършени през 2021 г. и 8 (осем) одитни ангажимента през 2022 година, тъй като в тези структури са разполагали с необходимото време за предприемане на ответни действия и изпълнение на дадените препоръки. Изпълнени са 67 (шестдесет и седем) броя препоръки, 10 (десет) броя са частично изпълнени, 5 (пет) препоръки са процес на изпълнение, не са изпълнени 3 (три) броя препоръки.

При проследяване на изпълнението на дадените в 6 (шест) одитни ангажимента, извършени през 2021 г., 48 (четиридесет и осем) бр. препоръки, 40 (четиридесет) броя са изпълнени, 7 (седем) броя са частично изпълнени и 1 (един) брой е в процес на изпълнение.

Предприемането на действия за отстраняване на констатирани пропуски и несъответствия в останалите 6 (шест), одитни ангажимента ще бъде проследено през 2023 година.

ОСНОВНИ ИЗВОДИ ЗА ФУНКЦИОНИРАНЕТО НА СИСТЕМИТЕ ЗА ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ

Основните изводи за функционирането на системите за финансово управление и контрол в Агенция за социално подпомагане, направени в резултат на изпълнените одитни ангажменти, са следните.

В РДСП/ДСП е създадена адекватна система за контрол върху дейностите, свързани с отчитането и контрола на бюджетните средства при начисляване и изплащане на социални плащания.

Адекватно са прилагани разписаните правила и процедури за функциониране на предварителния контрол в АСП.

Със Заповед № РД01-1043/24.06.2021 г. на изпълнителният директор на АСП е утвърден Наръчник на Агенцията за социално подпомагане по Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор и Методическо ръководство при осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност преди вземане на решения/извършване на действия в АСП. Разработени са приложения към методическото ръководство при осъществяване на предварителен контрол.

Финансовите контрольори (ОДЛОПК) в дирекциите (ДСП и РДСП) извършват предварителен контрол за законосъобразност и издават „Контролен лист за извършен предварителен контрол за законосъобразност“. В Регистрите, водени от ОДЛОПК са описани всички издадени контролни листи, видовете разходи, контрагент, дата на получаване на документите, дата на произнасяне, начин на произнасяне на финансовия контрольор, окончателно решение, прикачени документи и др. Всички издадени Контролни листи са с мнение за законосъобразност.

Предоставена е възможност на ОДЛОПК в РДСП и ДСП да могат самостоятелно да преценят своите действия, без ограничения в рамките на закона.

Системата на двойния подпис е задължителна процедура, при която поемането на всяко финансово задължение и извършването на всеки разход се осъществява след полагането на подписите на лицето, отговорно за счетоводните записвания – главен/старши счетоводител и лицето, оторизирано да извършва плащания от името на АСП.

Системата на двоен подпис се прилага при поемането на всяко финансово задължение или извършването на разход.

В Агенцията за социално подпомагане действа Съвет по мониторинг, който осъществява цялостно и непрекъснато наблюдение върху действащите вътрешно-ведомствени актове.

Приоритет № 6.5.:

- Процесът на планиране, мониторинг, оценка и бюджетиране да е базиран на резултатите от дейността на АСП;
- Изготвяне на обективни отчети за изпълнение дейността на АСП и конструктивни анализи;
- Съставяне на обективен проектен формат на бюджета на АСП.

За Агенцията за социално подпомагане със Закона за държавния бюджет за 2022 г. и коригираният бюджет към м. декември са утвърдени общо средства в размер 1 538 709 248 лева., от които капиталови разходи за придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт в размер на 1 550 000 лева.

Към 31.12.2022 г. са направени администрирани разходи в размер на 1 328 404 053 лева по утвърдените програми, а общо направените разходи са в размер на 1 477 228 819 лева. По отчетни данни към 31.12.2022 г. за капиталови разходи за придобиване на дълготрайни активи и основен ремонт са отчетени 1 085 776 лева. През м. декември се извършиха довършителни ремонтни работи в ДСП, съгласно сключени договори с предмет извършване на строително-монтажни работи в адм. сгради ползвани от териториалните структури на АСП.

Дирекция "ФСДУС" е изготвила анализи на обектите на агенцията, изпълнявани по реда на капиталните вложения и е съставила поименните списъци на инвестиционната програма за капиталовите разходи на администрацията на агенцията за 2022 г. и отчет за 2021 година.

Осигурява поддръжката на собствеността на агенцията, организира извършването на текущи ремонти, поправка на инвентар и съоръжения.

Осигурява цялостното техническо обслужване на администрацията на агенцията с транспорт, регистрация на моторни превозни средства, застраховане, поддръжка и ремонт, годишни прегледи.

Поддържа регистъра на недвижимите имоти, предоставени за ползване на агенцията и регистъра на МПС собственост на агенцията. За 2022 година има сключени договори за наем и безвъзмездно управление на имоти ползвани от териториалните структури.

Осъществява материално-техническото обслужване на дейността на агенцията и на териториалните ѝ подразделения и е отговаря за съхраняването, стопанисването и използването на стоково-материалните ценности.

Изготвени са над 60 технически задания, инициирала е докладни за провеждане на обществени поръчки относно материално – техническото снабдяване на агенцията.

Изготвени са справки и разчети за лимита във връзка с вземане на управленски решения за максимално ефективно насочване на бюджетните средства.

Оптимизирана и повишена е ефективността на социалните разходи до края на 2022 година.

- Управлява бюджетния процес чрез изготвяне на периодични (тримесечни) анализи с натурални и стойностни показатели по видове помощи и закони. Текущо през годината са изготвени анализи за очакваното изпълнение на бюджета по елементи от ЕБК и в програмен формат на АСП, периодични прогнози за очакваното изпълнение на натуралните и стойностните показатели за 2022 г.;

- Бюджетната прогноза за периода 2023-2025 г. за бюджетната процедура за 2022 г. (предоставят се на МФ чрез МТСП);

Участва в управлението на бюджетният процес на делегираните от държавата дейности по отношение на дългосрочното и краткосрочно планиране на натуралните и стойностни показатели в системата на социалните услуги, чрез навременно предоставяне на необходимата информация на МТСП и МФ в съответствие с разпоредбите на решенията на МС за бюджетната процедура, като е дала над 80 бр. становища по финансовата обезпеченост при откриване, промяна на вида и/или промяна на капацитета и закриване на социални услуги, когато са делегирани от държавата дейности.

В изпълнение на горното са изготвени справки и разчети за необходимото нарастване на единните стандарти във връзка с нарастване на разходите за минимална работна заплата и индекса на нарастване на другите разходи, бюджет за 2022 г. и прогноза 2023-2025 година.

Организира финансирането на общините по предоставяне на лична помощ в съответствие с установеното в ЗЛП. Осъществява мониторинг и контрол по разходване на средствата, отпуснати за включване в механизма лична помощ.

Организира финансирането на общините във връзка с ПМС № 306/09.11.2020 г., направени промени в Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето и съгласно чл. 50, ал. 4 от него, средствата за деца, настанени за отглеждане в приемно семейство, които предоставя общината по сключен договор с приемното семейство, от началото на 2021 г. се осигуряват от държавния бюджет по програма „Подкрепа на децата и семействата“, съгласно сключено споразумение между изпълнителния директор на АСП и кмета на съответната община.

ИЗГОТВЕНИ АНАЛИЗИ, ИНФОРМАЦИИ, ПЛАНОВЕ И ПРОГНОЗИ, СВЪРЗАНИ С ДЕЙНОСТТА, ОСЪЩЕСТВЯВАНА ОТ АСП

През **2022** г. дейността беше насочена към изготвянето на обективни анализи, информации, планове и прогнози, отнасящи се до реализираните от териториалните подразделения мерки и задачи в изпълнение на политиките, свързани с дейностите по социално подпомагане, социалните услуги и закрила на детето, в т.ч. и от звената в Централната администрация.

В рамките на календарната година от отдел „Анализ, планиране и прогнозиране“ (АПП) при дирекция „Анализ и административно обслужване“ (ДАО) са изготвени следните **15 анализа**, отчитащи прилаганата от дирекциите практика по реализиране на дейностите в изпълнението на социалните политики и програми, както и ефекта от настъпили изменения в нормативната уредба.

- Въз основа на анализираните статистическите данни за социалното подпомагане, социалните услуги и дейностите по закрила на децата за предходната година, е изготвен **годишния Анализ на изпълнението на натуралните и стойностните показатели на политиките в областта на социалната закрила и равните възможности, социално включване и интеграцията на хора с увреждания за 2022 г.;**

- За конкретни периоди на 2022 г.: първо тримесечие, първо полугодие и към 30.09.2022 г., са изготвени 3-те анализа за текущото изпълнение на натуралните и стойностните показатели през годината;

- **4 тримесечни анализа за дейността на РДСП**, на база предоставени от регионалните дирекции отчети, които показват конкретни добри практики при изпълнението на социалните политики, в т.ч. динамика и наблюдавани тенденции - по области и обобщено за страната (за **IV-о тримесечие на 2021 г.**; за **I-о, II-о и III-о тримесечие на 2022 г.**).

- Анализ на изпълнението на Закона за личната помощ за периода 01.01-31.12.2021 г.;

- Анализ за изпълнението на Наредба № РД-07-5 от 16.05.2008 г. за условията и реда за отпускане на целевата помощ за отопление през отоплителен сезон 2020/21 г.;

- Сравнителен анализ по изпълнението на програмите за социално подпомагане за периода 2017-2021 г.;

- Анализ на развитието и динамиката на социалните услуги за пълнолетни лица, делегирани от държавата дейности за периода 2017-2021 г.;

- Анализ на дейностите и мерките, предприети от отделите „закрила на детето“ за периода 2017-2021 година;

- Анализ на предложенията за реорганизация на човешките ресурси или други промени в структурните звена на ДСП;

▪ Сравнителен анализ на изпълнението на нормативни основания от ППЗСП и Наредба № РД07-05/2008 г., във връзка със схема за минимален доход в РБ.

Ежемесечно е осъществяван **мониторинг на отчетните данни** по социално подпомагане, семейните помощи за деца и дейностите по закрила на детето (чрез ИИС). **Обобщена информация** за натуралните и стойностните показатели се предоставя **на МТСП: ежеседмично** на министъра и ресорните зам.-министри; **ежемесечно** на Дирекция „Социално включване“ и Държавна Агенция за закрила на детето за ефективното изпълнение на възложените функции.

Изготвя се и се предоставяна оперативна информация във връзка с пандемията от COVID-19; по механизма лична помощ; по прилагането на чл. 16 от ППЗСП – извънредно положение (еднократна помощ в максимален размер за работещите майки и бащи, които гледат децата си, ученици до 7-и клас, навършили 14-годишна възраст и в момента нямат възможност да получат други средства); във връзка с разселените лица от Украйна; по чл. 166 от ППЗСП (месечна помощ за родители на деца до 14-годишна възраст, които са изразходвали полагаемите им се отпуски поради пандемията); от месец юли – за отпускането на еднократна помощ за ученици, записани в 8-и клас – изплащана в два транша.

Ежеседмично се събират и обобщават данни от социалните услуги в общността – специализирани институции за пълнолетни лица и услуги от резидентен тип за деца и за лица, във връзка с разпространението на COVID-19 в системата на социалните услуги, делегирана от държавата дейност (данни за персонал и потребители). Информацията е предоставяна на Агенция за качество на социалните услуги (АКСУ), на ръководството и отговорните дирекции в АСП.

Ежеседмично се събира и обобщава информация, отнасяща се до разселените вследствие на военните действия в Украйна лица, пребиваващи на територията на Република България, включително по отношение на оказването на финасова подкрепа чрез предоставяне на помощ по реда на чл. 16.

От месец юли до края на годината се извърши **ежеседмичен мониторинг** и е изготвяна оперативна **информация** за страната по: отпусната еднократна помощ за ученици, записани в първи клас; отпусната целева помощ за отопление за новия отоплителен сезон. Информацията е предоставяна ежеседмично на ръководството на АСП, отдел „Връзки с обществеността“ и на отговорните дирекции в МТСП.

Всеки месец е актуализирана информацията за **функциониращите социални услуги**, делегирани от държавата дейности, публикувана на интернет страницата на АСП. **Ежемесечно** е актуализирана и информацията за **капацитет и заетост** в специализираните институции и социални услуги в общността – делегирана от държавата дейност, както и обобщената информация за специализираните институции и социалните услуги в общността

(по вид). Ползватели на тези данни са Агенцията за качество на социалните услуги, специализираните дирекции в Централната администрация и териториалните структури на АСП.

На всеки три месеца е събирана и обобщавана: справка за лицата, идентифицирани като жертва на трафик; информация за броя на идентифицираните жертви на домашно насилие; информация за лицата, справка за движението на потребителите в социалните услуги в общността от резидентен тип за деца и пълнолетни лица; настанени в специализирани институции и социални услуги от резидентен тип, поставени под ограничено или пълно запрещение.

Служители от отдел АПП (4) са **координатори** по организация и управление на национално ниво на проект „Приеми ме 2015“ - за предоставянето на „приемна грижа“ за съответните общини партньори на АСП по този проект.

Служители от отдел АПП имат ежегодно участие в междуведомствени работни групи по планиране и отчитане на политиките по определени социални области, както и във ведомствени щабове/работни групи/дежурни екипи и др., съгласно заповеди на изпълнителния директор, в изпълнение на Устройствения правилник на агенцията.

През отчетната година са изготвени **информации, предложения и прогнози**, съдържащи аналитични данни за социалното подпомагане, социалните услуги и дейностите по закрила на детето – във връзка с конкретни преписки по искане на МТСП, в т.ч. УО на ОП РЧР; МС, чрез МТСП; МФ, МФ - „Одит на средствата от ЕС“; НСИ; ДАЗД; АКСУ; НЗОК; други институции, НПО и медии. **Например:**

- Периодични прогнози за очакваното изпълнение на натуралните и стойностните показатели за 2022 г.;

- Бюджетната прогноза за периода 2023-2025 г. за бюджетната процедура за 2023 г. (предоставят се на МФ чрез МТСП);

- Периодични отчетни данни за работата на служебните и редовно правителство;

- По бюджетна процедура за 2023 г. - прогнозни данни за НЗОК (прогноза за трансферите за здравно осигуряване на лицата, които се осигуряват за сметка на държавния бюджет), за периода 2023-2025 г.); актуализирана информация за лицата, които отговарят на условията за месечно и целево подпомагане; средносрочна бюджетна прогноза за периода 2023-2025 г., относно неосигурените лица, отговарящи на условията да получават месечни социални помощи и целеви за отопление, настанените в СИ, ЦВН, ПЗ, ЗЖ, НЖ, КЦ; за полагащите грижи за инвалиди над 50 на сто трайна намалена работоспособност (предоставят се на НЗОК);

- Информации за ръководството на АСП за работни срещи относно приоритетните задачи пред агенцията за 2022 г. и по хода на тяхното изпълнение;

- Изготвяне и обобщаване на документи по демографското развитие, от компетентността на АСП: Отчет за 2021 г. и План за 2022 г. за изпълнение на Актуализираната Национална стратегия за демографско развитие на населението в Р България (2012-2030); участие в Междуведомствената работна група по демографските въпроси, доходи и жизнено равнище;

Всяка седмица се изготвя и представя на ръководството оперативна информация, включваща: данни от ИИС за броя на подадените заявления по различните законови основания; информация от специализираните дирекции за участие в работни групи и други срещи в изпълнение на социалните политики, от дирекция МСПЕИ - по изпълнението на проекти/схеми, по които АСП е Управляващ орган или пряк бенефициент; оперативна информация за проект „Приеми ме 2015“.

Отдел АПП има ангажимент и изготвя информации и по конкретни питання от Пресцентъра на МТСП, във връзка с посещения в страната на политическия кабинет; за участия в медии и др. от страна на министър, зам.-министри, изпълнителен директор на АСП; по преписки с питання от депутати.

Изготвена е Справка за **натовареността** на служителите през 2021 г. от отделите „Закрила на детето“ към дирекции „Социално подпомагане“.

Ежемесечно се обобщават **отчетите и работните програми на дирекциите** в Централната администрация, като обобщените документи (**по 12**), се публикуват на вътрешната интернет страница на АСП и се предоставят на МТСП.

През 2022 г. е извършена актуализация на Система за управление на риска, като са изготвени и нови форми на приложения, утвърдени и публикувани на официалната страница на АСП.

В изпълнение на чл. 33а от Закона за администрацията са изготвени и публикувани на страницата на АСП **Отчет за изпълнение на Целите по чл. 33а от Закона за администрацията (за 2021 г.) и Цели по чл. 33а от Закона за администрацията (за 2022 г.)**.

Публикувани са и изготвените **Актуализиран Стратегически план на АСП, Отчет за дейността на Агенцията за социално подпомагане за 2021 година**.

Приоритет № 6.4.:

- *Да се гарантира законосъобразност на административните актове и процедури;*
- *Осигуряване на квалифицирана правна помощ - сключени договори за услуга, увеличаване щатния брой на юрисконсултите;*
- *Осигуряване на ефективна защита на интересите на АСП по съдебни и административни производства.*
- *Обезпечаване на своевременни и законосъобразни процеси по планиране, организиране и координация на всички дейности във връзка с планирането, подготовката и провеждането на процедури за възлагане на обществени поръчки за нуждите на АСП.*

През **2022** г. Дирекция „Правна и обществени поръчки“ (ДПОП) е осъществила многоаспектно правно осигуряване на дейността на АСП в рамките на функционалните си направления, регламентирани в чл. 10 от Устройствения правилник на Агенцията.

През **2022** г. Дирекция „Правна и обществени поръчки“:

- е изготвила **1 488** становища по конкретни юридически казуси, касаещи дейността на АСП;
- участвала е в изготвянето на методически указания, чрез които е подпомогната дейността на териториалните структури на АСП, както и в редица работни групи и експертни екипи;
- изготвила е и/или е извършила юридическо съгласуване общо на **2 239** броя индивидуални административни актове;
- е обезпечила и администрирала провеждането на **8** производства по ангажиране на дисциплинарната отговорност на служители от АСП (Централна администрация, РДСП и ДСП), съгласно Кодекса на труда и Закона за държавния служител, от които **6** дисциплинарни производства са завършили с налагане на дисциплинарно наказание (2 дисциплинарни наказания по КТ и 4 дисциплинарни наказания по ЗДСл) и **2** дисциплинарни производства са прекратени;
- осъществила е последващ контрол при оспорване по АПК на общо **10** индивидуални административни актове, като е изготвила **3** решения касаещи вписване/отказ за вписване в регистъра по осиновяване и **7** решения, касаещи отказ от вписване/заличаване в регистъра на приемни семейства;
- участвала е в **91** административни производства по Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ);
- обезпечила е изготвянето, сключването или съгласуването на общо на **470** броя договори на различни правни основания (договори по: ЗОП, ЗЗД, ЗДС, ЗОС и др.);

▪ обезпечила е методическа помощ и организиране на процесуалното представителство на АСП по различни видове съдебни дела с общ брой **61** (по ЗОДОВ – 21, ЗДСл – 9, КТ - 4, ЗДОИ - 6, ЗЗдискр. – 10, ЗОП – 0, АПК – 13, ГПК - 2);

▪ обезпечила планирането, организирането, осъществяването на предварителен контрол за законосъобразност и провеждането на обществени поръчки по Закона за обществените поръчки (ЗОП) финансирани с бюджетни средства, от които **12** процедури по ЗОП, **10** броя възлагания чрез обява по чл. 20, ал. 3 от ЗОП и възлагания по реда по чл. 20, ал. 4 от ЗОП;

▪ обезпечила осъществяването на предварителен контрол за законосъобразност на **91** децентрализирани обществени поръчки, програмирани от териториални структури на АСП, и е осъществила предварителен контрол на **70** проекти на договори за безвъзмездно управление и стопанисване на недвижими имоти;

▪ обезпечила е коректното водене на Регистъра на договорите и Регистъра на обществените поръчки.

Приоритет № 6.6.:

- *Да се осигури ефективна координация между всички нива, чиито дейности, имат задължения по спазването на законодателството и финансовата дисциплина в АСП;*
- *Своевременното, точно и обективно отразяване на първичните документи в програмата за счетоводно отчитане, при пълно съответствие с законовите и методологическите указания, както и вътрешните правила на АСП.*
- *Координация на дейността по изготвяне и отчитане на касовото изпълнение за АСП – ежемесечни, тримесечни и годишни отчети.*
- *Координация на дейността по изготвяне и отчитане степента на изпълнение на утвърдените политики и програми по бюджета, по които АСП е отговорна институция.*
- *Засилване ролята на обратната връзка при възникването на различни казуси и проблеми, свързани с текущата работа и своевременното им отстраняване.*

Осъществява се ежемесечен контрол за правилното счетоводно отчитане на приходите и разходите по пълна бюджетна класификация по счетоводни сметки от Сметкоплана на бюджетните предприятия и обобщава данните по счетоводните сметки – изготвени общи оборотните ведомости за представяне на първостепенния разпоредител с бюджет.

Осъществява се ежемесечен контрол за ефективното и законосъобразното изразходване на бюджетните и извънбюджетните средства по ОП РЧР при спазването на финансовата дисциплина.

На основание чл. 5, ал. 1, т. 6 от Устройствения правилник на Агенцията за социално подпомагане (АСП), Заповед № РД 01-161/01.03.2019 г. на министъра на труда и социалната

политика за утвърждаване на изменение на Актуализираната счетоводна политика на администрацията на МТСП и ВРБ към министъра на труда и социалната политика. Счетоводната политика е разработена с изискванията на българското законодателство - Закона за счетоводството и Закона за публичните финанси, съобразена с методическите указания на министъра на финансите, издадени на основание чл. 164, ал. 1о т ЗПФ, съответно ДДС №14/2013 г. относно сметкоплана на бюджетните организации, ДДСN°20/14.12.2004 г. за прилагане на Националните счетоводни стандарти от бюджетните предприятия, ДДС №1/2015 г., както и всички нормативни документи и указания, отнасящи се до дейността на бюджетните организации при спазване на основните принципи на счетоводството.

Всички указания на АСП във връзка с осчетоводените разходи с ЕБК са сведени до знанието на териториалните структури в съответствие с установения ред.

Предприети са необходимите мерки за отстраняване на констатираните от одитния екип пропуски, относно начина на комуникация с териториалните поделения на АСП.

Приоритет № 6.7:

- *Осъществяване на специализиран контрол по законосъобразното прилагане на нормативните актове в областта на социалното подпомагане, правата на хората с увреждания, закрилата на детето и дейността по насочване към социални услуги.*

И през 2022 г. основните цели в дейността на Инспектората остават:

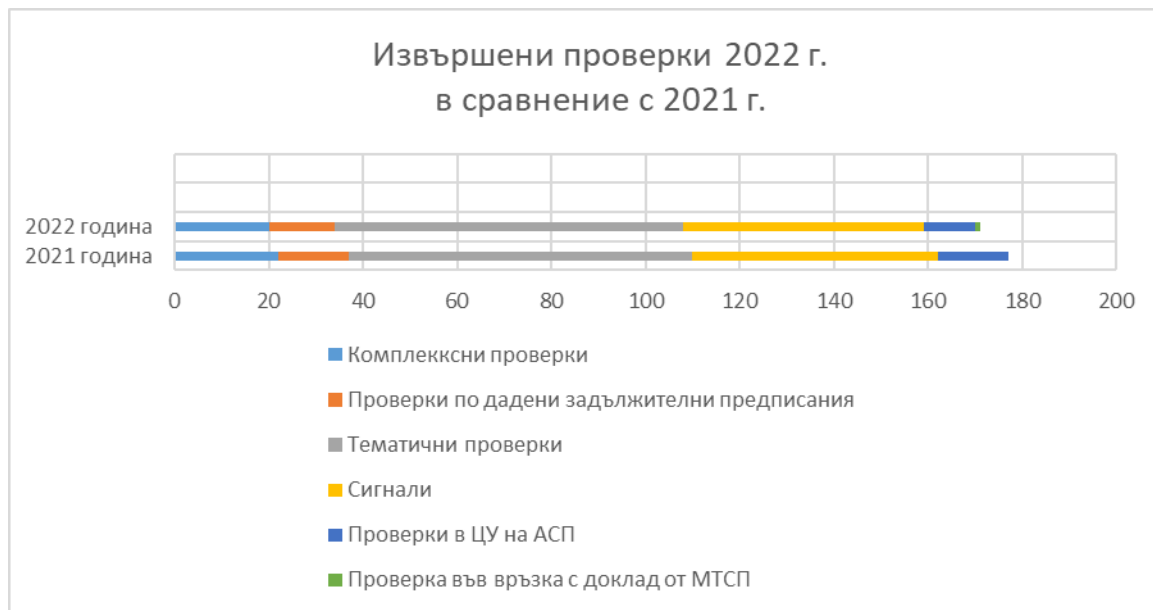
- Повишаване на ефективността и ефикасността, чрез прилагане на контролни механизми за спазване на нормативната уредба в областта на социалното подпомагане, потребностите на хората с увреждания и закрила на детето;
- Осъществяване на засилен контрол по превенция и противодействие на корупцията.

В Годишния план на Инспектората през 2022 г. е заложено извършването на **92** проверки, а са реализирани общо **171** проверки.

Разпределението на извършените проверки по видове е както следва:

- Комплексни проверки в териториални поделения на АСП – 20 бр.
- Проверки по изпълнение на задължителни предписания – 14 бр.
- Тематични проверки – 74 бр., по четири теми, в т.ч.:
 - Правомерното отпускане на еднократна финансова подкрепа за отопление на лица и семейства от уязвими групи, съгласно Постановление №368 от 04.11.2021 г. на Министерски съвет – 15 бр.;

- Проверка, относно спазване разпоредбата на чл. 96, ал. 3, във връзка с чл. 95 от Закона за социалните услуги, касаещ настаняване на пълнолетни лица, поставени под запрещение в социалните услуги за резидентна грижа – 15 бр.;
- Проверка по спазване изискванията на Методиката за управление на случай за закрила на дете в риск в отдели „Закрила на детето“ към Дирекции „Социално подпомагане“ – 16 бр.;
- Проверка по осъществяване дейността на Съвета по осиновяване – 28 бр.;
- Проверки по сигнал – 51 бр.
- Проверка във връзка с доклад от проверка на Инспектората на МТСП – 1 бр.
- Проверки в Централно управление на АСП – 11 бр.

В резултат на извършените проверки през 2022 г. са дадени общо 417 бр. задължителни предписания в териториалните поделения на АСП и 61 бр. предписания на Общинска администрация за отстраняване на допуснатите пропуски и нарушения. Предписанията са конструктивни и в пряка връзка с фактическите констатации и са насочени към рисковите зони в дейността на съответната структура, с цел предприемане на действия за подобряване на дейността.

През отчетния период са съставени два акта за административно нарушение по ЗАНН на двама лични асистенти.

Във връзка с констатирани нарушения, през 2022 г. са направени предложения за търсене на дисциплинарна отговорност по Закона за държавния служител и Кодекса на труда, за 8 бр. служители в териториалните поделения на АСП.

За отчитане на извършената работа от Инспектората са изготвени месечни отчети, които са предоставени на Ръководителя на Инспектората в Министерството на труда и социалната политика.

В изпълнение на Координационния механизъм между Министерство на труда и социалната политика и второстепенните разпоредители с бюджетни кредити за обмен на информация, относно подадени сигнали за корупция, са изготвени тримесечни отчети, които са предоставени на Изпълнителния директор на АСП, Ръководителя на Инспектората на Министерство на труда и социалната политика, като са публикувани и на официалния сайт на АСП.

При извършените комплексни проверки в 20 Дирекции "Социално подпомагане" е констатирано, че е създадена необходимата организация във връзка със законосъобразното прилагане на нормативната уредба и на указанията, дадени от АСП, в областта на социалното подпомагане, хората с увреждания и дейностите по закрила на детето.

Резултатите от извършените проверки по изпълнение на задължителни предписания показваха, че изпълнението на дадените предписания е близо 70%. Не са изпълнени около 14% от дадените предписания, за около 15% от предписанията са взети имерки по из изпълнението им, а за останалия 1% не може да се прецени изпълнението най-често поради направени промени в нормативната уредба. Във връзка с изпълнението на дадените предписания и констатираните пропуски в работата на служителите са дадени нови предписания и препоръки.

Запазва се броят на постъпилите сигнали от граждани и институции, свързани с работата на ДСП, РДСП и общинските администрации – от 52 през 2021 г. на 51 през 2022 г. Продължава тенденцията, по-голямата част от сигналите да касаят деца в риск и действията на социалните работници, работещи с тях.

При извършените 51 проверки по сигнал през 2022 г. е констатирано, че в 13 случая изнесеното в сигналите се потвърждава, в 38 – не, а изнесените данни са преувеличени и неоснователни.

От извършените тематични проверки, относно правомерното отпускане на еднократна финансова подкрепа за отопление на лица и семейства от уязвими групи, съгласно Постановление №368 от 04.11.2021 г. на Министерски съвет в дирекции „Социално подпомагане“, може да се направи извода, че в проверените дирекции е създадена необходимата организация за правомерното прилагане на постановлението за изплащане на еднократна финансова подкрепа за отопление на лица и семейства от уязвимите групи, както и указанията на АСП, дадени в тази връзка.

В резултат на извършените тематични проверки по прилагането на разпоредбите на чл. 96, ал. 3, във връзка с чл. 95 от Закона за социалните услуги, регламентиращ настаняване на лице, поставено под пълно запрещение в социална услуга за резидентна грижа в ДСП е установено, че независимо от констатираните пропуски и нарушения правата на лицата, поставени под пълно запрещение в социална услуга за резидентна грижа се реализират своевременно и съобразно техния личен избор.

При извършените тематични проверки по спазване на изискванията на Методиката за управление на случай за закрила на дете в риск в отдели „Закрила на детето“ към Дирекции „Социално подпомагане“ е установено, че в проверените дирекции е създадена необходимата организация по прилагане на изискванията на Методиката за управление на случай за закрила на дете в риск. По отношение на констатирани пропуски е изготвен обобщен доклад, който е предоставен на ИД на АСП и на Дирекция „Закрила на детето“ по компетентност.

В резултат на извършените тематични проверки по съществяване дейността на Съвета по осиновяване в регионалните дирекции за социално подпомагане може да се направи извода, че служителите на проверените дирекции като цяло правилно прилагат нормативните разпоредби. В резултат на констатираното и с цел оптимизиране на работата на Съветите по осиновяване и за повишаване на ефективността на дейностите по осиновяване е изготвено предложение да бъдат разгледани и обсъдени възможности за промяна на нормативната уредба.

➤ Проверките на декларациите за несъвместимост по чл. 35, ал. 1, т. 1 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобито имущество, подадени за периода октомври 2021 г. - октомври 2022 г., показват, че данните от регистрите, проверени в Средата за междурегистров обмен „RegiX“ към Държавна агенция „Електронно управление“ и Агенция по вписванията - Търговски регистър съответстват на декларираните факти. Само за 1 лице е установена несъвместимост, съгласно чл. 107а, ал. 1, т. 2 от КТ.

Декларациите са подадени в срока, посочен в §2, ал. 2 от Допълнителните разпоредби на ЗКОНПИ.

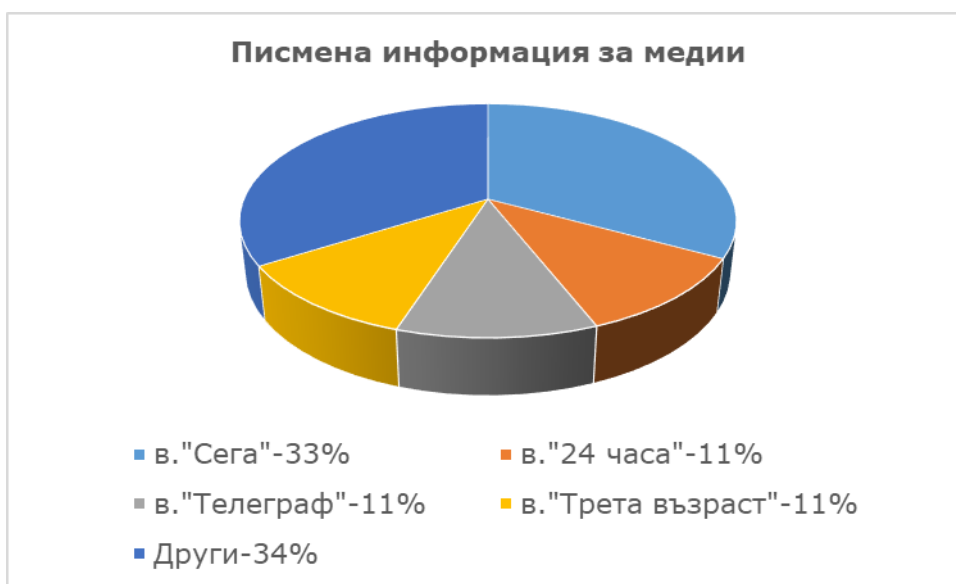
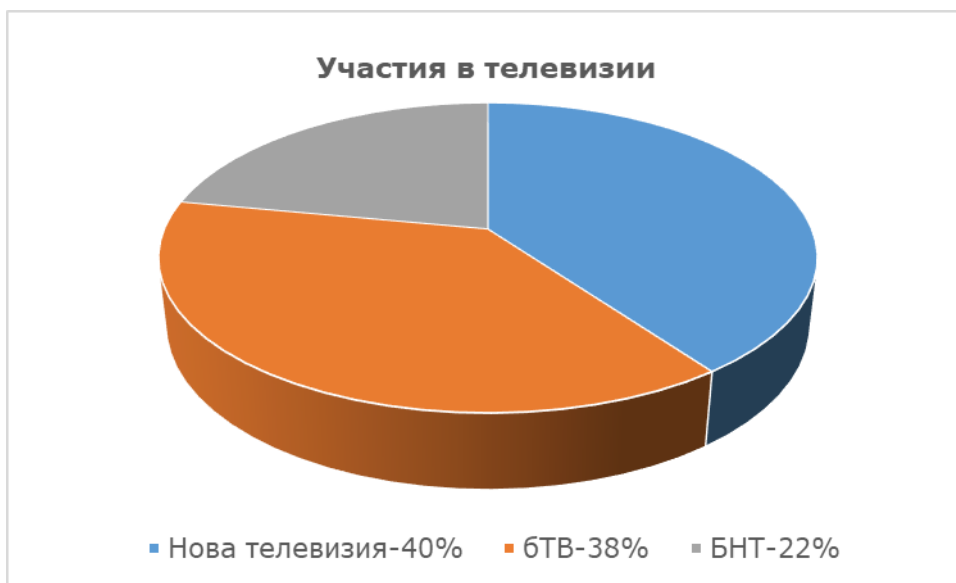
Приоритет № 6.8.:

- *Да се осигурят условия по осъществяване на дейности за информираност на обществото чрез медиите във връзка с изпълнението на държавната политика в областта на социалното подпомагане и социалните услуги, както и дейностите по закрила на детето;*
- *Осъществяване на дейности за информираност на обществото чрез медиите за изпълняваните от АСП политики през 2022 година.*

И през 2022 г. целта на дейностите за информираност чрез медиите за изпълняваните от АСП политики бе обществото да бъде запознато с резултатите от реализирането на приоритетите в областта на социалното подпомагане, социалните услуги и дейностите по закрила на детето. За постигане на целта през 2022 г. екипът на отдел „Връзки с обществеността“ реализира за различни медии общо 133 тематични участия, от които 41 интервюта на ръководители и експерти, 65 предоставени писмени информации и статистически справки, както и 27 прессъобщения по различни теми, публикувани на интернет страницата на АСП. Общо 228 са пресконференциите, писмените информации и статистически данни, които териториалните структури на АСП са подготвили за регионални медии.

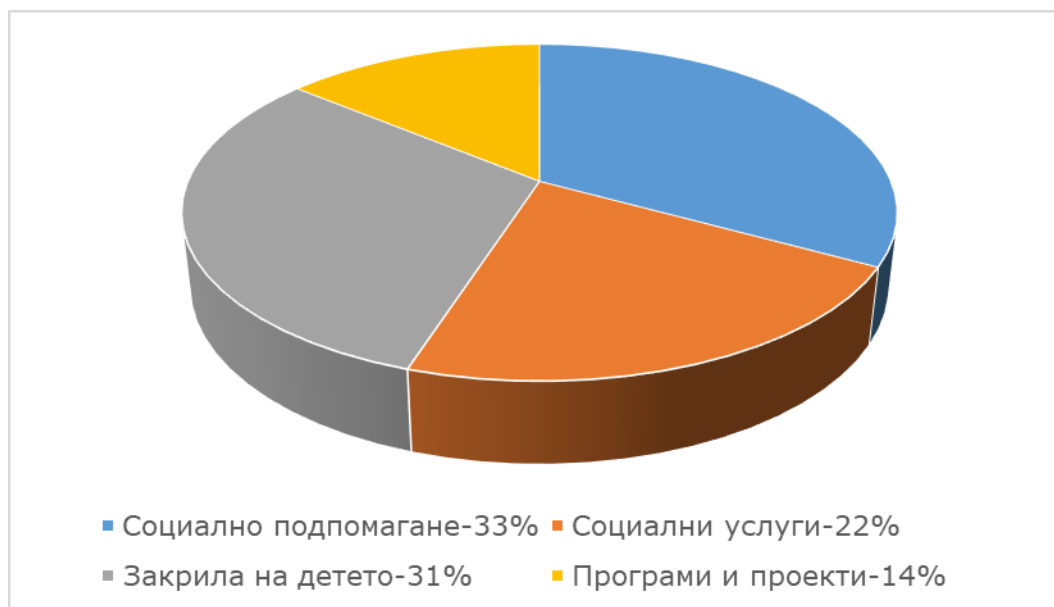
По-голямата част от предоставената информация и участия бяха предназначени за национални медии: Нова телевизия – 15 бр., БТВ – 14 бр., БНТ – 8 бр., БНР – 10 бр., Дарик радио – 2 бр., радио „Свободна Европа“ – 2 бр., в. „Сегга“ – 9 бр., в. „24 часа“ – 3 бр., в. „Телеграф“ – 3 бр., в. „Трета възраст“ – 3 бр., както и за други новинарски, специализирани медии, информационни агенции и сайтове като: телевизия България Он Еър, Кабелна ТВ – Сандански, Кракра ТВ-Перник, ТВ ТЕЛЕМЕДИА-Пазарджик, БТА, в. „Дневник“, в. „Марица“, в. „Дума“, в. „Златна възраст“, в. „Бряг“-Русе, <https://pronewsdobrich.bg/>, <https://offnews.bg/>, <https://rousse.info>, <https://toppresa.com/>-Гоце Делчев, <https://clinica.bg>, <https://trafficnews.bg/>, <https://zapadno.com>, <https://trafficnews.bg/>, <https://boulevardbulgaria.bg/> и др.

Преобладаващите теми в участията през годината са: отпускане на социални и семейни помощи за лица и семейства; еднократни помощи за пострадалите от наводненията през 2022 г.; еднократни помощи по чл. 16 от ППЗСП на украински граждани; предоставяне на ваучери на лица, разселени от Украйна; помощи за първокласници и осмоласници; социални помощи за хора с увреждания; изисквания за предоставяне на услугата "Личен асистент"; услугата „приемна грижа“ по проект „Приеми ме 2015“; целева помощ, допълнителна финансова подкрепа и еднократна финансова помощ за отопление за отоплителен сезон 2022/2023 г.; изпълнение на „Програма за храни и основно материално подпомагане 2021 – 2027 г.“, в частност предоставянето на услугата „Топъл обяд“; изоставени в лечебни заведения деца и действия по превенция на изоставяне на деца; законово уредената процедура за осиновяване на дете, както и за последващите механизми за контрол; информация за конкретни случаи на деца в риск, които предизвикват сериозен обществен и медиен интерес и др.

През годината на официалната интернет страница на АСП са публикувани 27 прессъобщения, подготвени от отдел „Връзки с обществеността“. Всеки път информацията от меню „Новини“, както и друга информация подготвена, специално за медиите достига средно до отразяване в повече от 30 печатни и електронни медии, както и до новинарски, информационни агенции и сайтове. Интересът е значително по-голям, когато информацията е за: стартиране, плащания и крайни резултати от кампаниите на АСП за целева помощ за отопление, допълнителна еднократна финансова подкрепа и помощ за отопление, еднократни помощи за първокласници и осмокласници; еднократни помощи и подкрепа за пострадали, както и информация за украински граждани; откриване на нови социални и административни услуги; изплащането на социални помощи и финансова подкрепа за хора с трайни увреждания с изтекъл срок на решения на ТЕЛК; предоставяне на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицинските изделия (ПСПСМИ) за хората с увреждания; развитието на приемната грижа и действията на службите по казуси от сферата на закрила на детето и други проекти, изпълнявани от АСП.

Друга основна дейност е непрекъснатият медиамониторинг на над 1000 източника, което позволява освен ежедневна пълноценна представа за информационния поток, така и оперативна реакция при идентифициране и огласяване на проблеми, изискващи спешни действия или разяснения към регионалните и териториалните структури на АСП. Основните теми в изготвените и предоставени ежедневни бюлетина с общо 1655 публикации, касаещи дейността на АСП през 2022 г. са: по закрила на детето – 515 , по социални услуги – 360 , по социално подпомагане – 545 и по оперативни програми – 235.

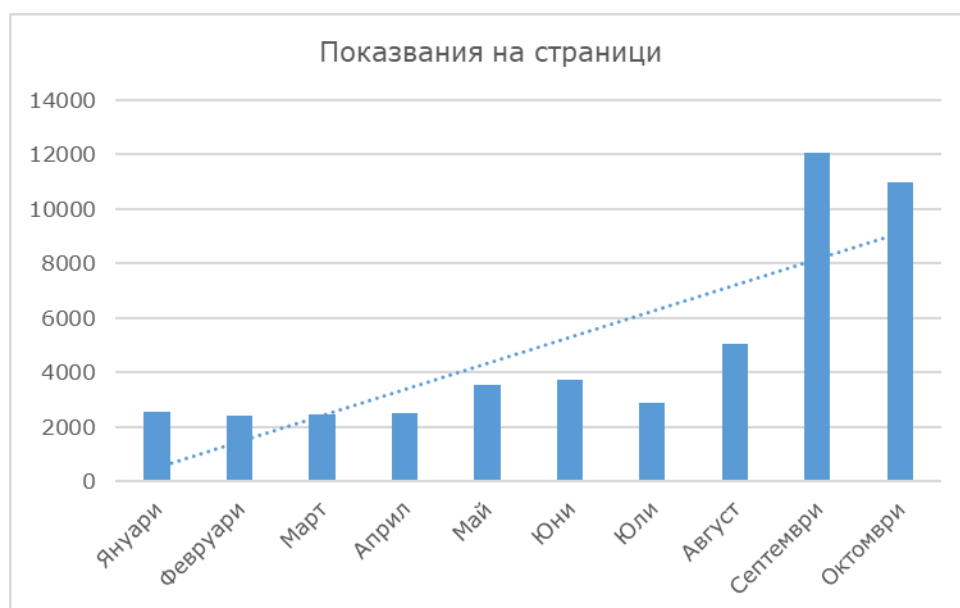
Друго направление в дейността на отдел „Връзки с обществеността“ е обработването на заявления за достъп до обществена информация, постъпили по реда на Закона за достъп до обществена информация, както и организирането на предоставянето на исканата с тях

информация. През 2022 г. по този ред в отдела са постъпили общо 91 заявления за достъп до обществена информация, като 23 от тях са постъпили на хартиен носител, а 68 - по електронен път. Издадени са 67 решения за достъп до обществена информация информация, 19 уведомителни писма и 5 препращания на заявленията по компетентност.

Преобладаващите теми в исканата информация се отнасят до: дейности и мерки по закрила на детето, социална услуга „личен/социален асистент“; данни за социални услуги за деца и приемни семейства; данни за младежи, настанени в резидентен тип услуги; данни за социално подпомагане на лица с временна закрила; данни за изразходвани средства за изплащане на помощи; данни за изработване, покупка и ремонт на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия; брой осиновени деца и кандидат осиновители, брой деца настанени в ДМСГД; данни за деца, настанени в ДМСГД и свободни места в ЦНСТДМУ и ЦНСТДМПМГ; данни за брой изоставени деца; данни за еднократна помощ по чл.16; данни за ползватели на лична помощ, както и подробна информация относно приемната грижа.

В новия програмен период 2021 - 2027, дейностите за информираност по Програмата за храни и основно материално подпомагане, съфинансирана от ЕСФ+, обхванаха финалната права на изпращането на Програмата за одобрение до ЕК, официалното ѝ одобрение от Европейската комисия (08.08.2022г.) и старта на първата процедура „Топъл обяд“ от новата Програма, с която се осигури непрекъсваемост на услугата за потребителите до момента. Обхванати бяха изпълнението на операции със средства по линия на инициативата на Европейската комисия за преодоляване на последствията от кризата - механизма REACT-EU за 2022 г., и в частност операция тип 5 – „Предоставяне на ваучери за осигуряване на храни и стоки от първа необходимост за разселени лица от Украйна. Основна цел на мерките за видимост и информация бяха насочени към осигуряването на публичност на мерките, подкрепени от ЕСФ+, целящи също така да гарантират прозрачността на целия процес на изпълнение на финансираните операции.

През 2022 г. горепосочените теми са отразени като медийно присъствие - 22 бр.; помощ за украинците – 7 бр.; 6 бр. за новите процедури; отчет по старата програма – 1бр.; по Топъл обяд – 1 (и 10 позовавания); Пресконференция МТСП по отчет на приоритети - 1 бр. (плюс 82 препечатвания); в репортаж на Евронюз, в репортаж на БНТ с 5 позовавания; за неразхищение на храната – БТА 1 бр. и 5 преписа; в ОИЦ - 64 бр. и на интернет-страницата на Управляващия орган, като най-висока посещаемост има след одобрението на Програмата и старта на операция „Топъл обяд“:

В унисон с препоръките на Европейската Комисия и с цел популяризиране мерките по програмата и осигуряване на видимост, прозрачност и комуникация за по-широката общественост УО създаде през м. ноември 2022 г. и администрира Фейсбук страница на програмата. Страницата спазва изискванията за защита на личните данни и съдържа актуална информация за реализираните по програмата мерки, добри практики, информация и покани за предстоящи събития – обучения, регионални срещи, информационни кампании и др.

Посещаемост на уебсайта на програмата – 37 295 потребители на интернет сайта на УО и 3 493 на Фейсбук страницата на УО.

Приоритет № 6.9.:

- *Подобряване на организацията и ефективността на работа по информационното обслужване.*

ИНТЕГРИРАНА ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА ЗА СОЦИАЛНОТО ПОДПОМАГАНЕ

За реализиране на основните си функции и задачи Агенция за социално подпомагане използва Интегрирана информационна система на Агенцията за социално подпомагане (**ИИС на АСП**), включваща три функционално обособени модула:

- Модул (подсистема) – „Социално подпомагане“;
- Модул (подсистема) – „Социални услуги и социално включване“;
- Модул (подсистема) – „Закрила на детето“.

Изцяло се използват електронни входящи дневници с цел намаляване времето за обслужване на клиентите на АСП и въвеждане на принципа „За обслужване на едно гише“.

Голяма част от натуралните и финансови индикаторите, свързани с дейностите по социално подпомагане и закрила на детето се генерират на централно ниво чрез ИИС.

В края на 2019 г. е разработен и внедрен модул, обслужващ дейностите, свързани със Закона за лична помощ. Осигурен е защитен достъп на 293 общини за въвеждане на данни в информационната системата чрез КЕП.

С цел прилагане на електронното управление с АСП в Системата за сигурно електронно връчване (ССЕВ), са включени всички териториални структури на АСП – 28 РДСП и 147 ДСП. Към края на 2022 година АСП предоставя възможност за заявяване на 32 електронни административни услуги (ЕАУ) по електронен път чрез единния портал за заявяване на ЕАУ, поддържан от Министерство на електронното управление.

За обработка на цялостната кореспонденция на АСП и териториалните структури се използва централизирана автоматизирана информационна система за документооборот

„Архимед“ (Archimed eProcess). Считано от 01.04.2022 г. е въведен изцяло електронен документооборот в ЦУ на АСП и всички териториални поделения.

Поддръжка и администриране на изградена и внедрена централизирана, инфраструктура с дизайн и миграция на Активна Директория (АД) в АСП. Реализиране на интеграция с други системи и услуги в ЦУ на АСП за работа с АД.

С цел гарантиране на безпроблемна и надеждна работа на информационните системи на агенцията, е сключен Договор № ФС01-1267 от 23.10.2020 г. с „БТК“ ЕАД и е изградена VPN комуникационна свързаност на АСП, осигуряваща симетрична връзка, обмен на данни - всеки с всеки, резервираност и Интернет за Централната администрация на АСП, 28 регионални дирекции за социално подпомагане, 147 дирекции „Социално подпомагане“, както и за 197 изнесени работни места (ИРМ).

- Осигурена VPN комуникационна свързаност за обмен на данни в реално време на Централната администрация на АСП със скорост 900 Mbps;

- Осигурена VPN комуникационна свързаност за обмен на данни в реално време на 17 точки със скорост 20 Mbps;

- Осигурена VPN комуникационна свързаност за обмен на данни в реално време на 68 точки със скорост 10 Mbps;

- Осигурена VPN комуникационна свързаност за обмен на данни в реално време на 97 точки със скорост 8 Mbps;

- Осигурена VPN комуникационна свързаност за обмен на данни в реално време на 64 точки със скорост 4 Mbps;

- Осигурена VPN комуникационна свързаност за обмен на данни в реално време на 126 точки със скорост 2 Mbps;

С цел подобряване комуникацията на АСП и териториалните поделения активно се поддържа и актуализира **вътрешна интернет страница** за служителите на териториалните поделения на АСП. На вътрешната страница се публикуват всички вътрешни документи, както и всички указателни писма до РДСП и ДСП.

Подобряване на информационния обмен на данни в АСП и териториалните поделения

Осигурен е **Електронен обмен на данни** в областта на социалната сигурност по Регламент 883/2004 година. Инсталирана е мрежова система за регулиране на интернет трафика на потребителите и контрол на използваните от тях приложения.

Реализиран и осигурен **достъп** до Национална база данни „Население“ и Агенция по вписванията. Осигурен електронен обмен на данни между НАП, НОИ, МОН, Агенция по заетостта и Агенция за хора с увреждания - на база на подписани споразумения с държавните институции за предоставяне на информация по електронен път, свързана с дейността на АСП.

Създадена е организация по **предоставяне на ежемесечна информация** на териториалните дирекции:

- от НОИ персонални данни и информация за: размера на изплащаните обезщетения за безработица; размера на изплащаните парични обезщетения и помощи от ДОО; размера на изплатените пенсии; информация за лицата, които получават наследствена пенсия, както и пенсия за инвалидност.

- ГД ГРАО – персонални данни и информация за починалите лица през предходен месец.

- от МОН – персонални данни и информация за: записаните за съответната учебна година деца в подготвителни групи и ученици в паралелките на определен клас; допуснатите отсъствия без уважителни причини през съответния месец;

- от АЗ – персонални данни и информация за регистрираните безработни лица; работници и служители, на които са изплатени компенсации по реда на ПМС № 325/2020г., изм. и доп. с ПМС № 418 от 30.12.2020 г., за определяне на условията и реда за изплащане на компенсации на работници и служители, осигурени в икономически дейности, за които са наложени от държавен орган временни ограничения за осъществяването им в периода на обявено извънредно положение или обявена извънредна епидемична обстановка на Министерския съвет.

Данните от външни бази данни автоматично се зареждат в ИИС с цел осигуряване на своевременна и актуална информация.

Създадената възможност за автоматично зареждане в ИИС на горецитираните данни и информации от външни бази данни осигуряват своевременна и актуална информация, необходима за определяне на правото на съответния вид подпомагане на нуждаещите се лица, намаляват административната тежест за кандидатстващите за подпомагане лица и не на последно място чувствително намаляват времето за електронното обработване на преписките.

Едновременно с това АСП предоставя информация на външни институции чрез ИИС, както следва:

- на НОИ – персонални данни и информация за постъпилите заявления-декларации за отпускане на месечна помощ по чл. 8е от ЗСПД; издадените заповеди за отпускане/отказ на месечна помощ по чл. 8е от ЗСПД; персонални данни и информация за лицата по чл. 13, ал. 3 от ЗЛП, на които през съответния месец е предоставена лична помощ;

- на АЗ – персонални данни и информация за лицата, получаващи месечни помощи по чл. 9 от ППЗСП; лицата, на които е отпусната месечна целева помощ на семейства с деца до 14-годишна възраст съгласно чл. 16б, ал. 1, т. 1 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане;

- на Агенция „Пътна инфраструктура“ (АПИ) - дневна заявка по образец от Наредбата № Н-19 от 2.12.2008 г. за условията и реда за освобождаване от заплащане на винетни такси при ползване на платената пътна мрежа на лица с 50 и над 50 на сто намалена работоспособност или вид и степен на увреждане и лица или семейства, отглеждащи деца с трайни увреждания до 18-годишна възраст и до завършване на средно образование, но не по-късно от 20-годишна възраст.

Към настоящия момент е реализирана и автоматична интеграция на ИИС със следните информационни системи:

- НБД „Население“ – относно персонални данни за настоящ адрес, данни за семейно положение, съпруг и деца;

- МВР - „Регистър на моторните превозни средства“ – информация и данни от големия талон на МПС.

- МТСП – Специализиран информационен модул за електронизиране на верификацията СИМЕВ.

Създадената възможност за автоматично визуализиране на данните и информацията от тези регистри при стартирана електронна обработка на входящите в ИИС заявления-декларации за съответния вид подпомагане елиминират риска от допускане на технически или неволни грешки при ръчното въвеждане на необходимите данни от страна на служителя, въвеждащ данните, както и значително намаляват времето за електронно обработване на преписката.

В изпълнение изискванията на Закона за електронното управление и подзаконовата нормативна уредба в АСП е реализирана техническа свързаност със средата за междурегистров обмен (RegiX). Със Заповеди на председателя на Държавна агенция „Електронно управление“ е разрешен достъп на Агенция до следните регистри в RegiX:

- Министерство на регионалното развитие и благоустройството:

Регистър - НБД "Население";

- Агенция по вписванията:

Имотен регистър, Търговски регистър, Регистър БУЛСТАТ;

- Агенция по заетостта:

Регистър на търсещите работа лица;

- Министерство на вътрешните работи:

Регистър на българските документи за самоличност;

- Министерство на образованието и науката:

Регистър на следните училища и детските градини, Регистър на всички действащи и прекъснали студенти и докторанти, Регистър на дипломи и свидетелства за завършено основно и средно образование и придобита степен на професионална квалификация;

- Министерство на правосъдието:

Регистър на разрешенията за извършване на дейност с нестопанска цел от чужденци в Република България, Централен регистър на юридическите лица с нестопанска цел за обществено полезна дейност, Регистър на производствата по несъстоятелност;

- Национална агенция за приходите:

Регистър на уведомленията за трудовите договори и уведомления за промяна на работодател, Регистър на задължените лица;

- Национален осигурителен институт:

Регистър на обезщетенията за болест, майчинство и безработица, Регистър на пенсионерите;

- Национален център за информация и документация:

Регистър на признатите дипломи за придобито висше образование в чужбина;

- НЕЛК:

Регистър „Единна информационна система на медицинската експертиза“;

- МВР:

Регистър на моторните превозни средства.

В началото на 2022 година е осигурен достъп на АСП и териториалните дирекции до надградената Информационна система за обмен на справочна и удостоверителна информация (RegiX). В новото информационно приложение - <https://info-regix.egov.bg/public> е осигурен достъп до 20 регистъра, поддържани от администратори на данни.

Едновременно с това АСП е осигурила електронен достъп на редица институции, посочили правно основание за ползването на данни от справките, поддържани от АСП в средата за междурегистров обмен, както следва:

- Справка по ЕГН/ЛНЧ за отпуснати помощи по чл.9 от ППЗСП;
- Справка по ЕГН/ЛНЧ за отпуснати помощи за отопление Наредба РД07-5;
- Справка по ЕГН/ЛНЧ за издадени заповеди за ползване на социални услуги;
- Списък на получаваните помощи и социални услуги за лице с увреждане.

Поддържан е **актуален регистър** за издадените цифрови сертификати за УЕП, съгласно Наредбата за удостоверенията за електронен подпис в администрациите. През 2022 г. са издадени/подновени **1178** сертификата за УЕП на директори и служители от ЦУ на АСП и териториални дирекции.

С цел удовлетворяване на нарасналите изисквания за предоставяне на качествени услуги за социално подпомагане и социално включване, качествено обслужване на гражданите и гарантиране на нормални условия за работа на служителите на АСП е доставено е следното техническо оборудване за АСП и териториалните дирекции:

- 1200 компютърни конфигурации по проект проект BG05M9OP001-3.006 "Повишаване на капацитета на служителите в сферата на закрилата на детето, социалните услуги и социалното подпомагане:
- 620 компютърни конфигурации;
- оборудване за надграждане капацитета на налична сървърна инфраструктура – 1 сървър и дисков масив за съхранение на данни;
- сключен договор за осигуряване на комплексна услуга за управление на печата в АСП и териториалните структури и предоставени 500 мултифункционални устройства.

В съответствие с изискванията на Наредба за минималните изисквания за мрежова и информационна сигурност (НМИМИС) и внедрената Система за управление на мрежовата и информационната сигурност (СУМИС) в АСП са предприети необходимите мерки за осигуряване на мрежовата и информационна сигурност на информационните и комуникационни системи. Сключен договор №ФС01-0195/01.03.2022 г.с фирма „САЙБЪРЕКС“ ООД за предоставяне на достъп до дигитална платформа за обучение "CYBEREX LEARNING CENTRE", обучителни видео-материали и тестове за проверка за повишаване квалификацията в сферата на киберсигурността на служителите по трудово и по служебно правоотношение в АСП. Извършен е вътрешен одит, съгласно чл. 35, ал.1, т.1 и 3 от НМИМИС.

РЕЧНИК НА ОСНОВНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ:

- АСП – Агенция за социално подпомагане
- РДСП – Регионална дирекция за социално подпомагане
- ДСП – Дирекция „Социално подпомагане“
- Отдел ИОХУСУ – отдел „Индивидуална оценка на хора с увреждания и социални услуги“ при ДСП
- Отдел ОЗД – отдел „Закрила на детето“ при ДСП
- АКСУ – Агенция за контрол на социалните услуги
- МТСП – Министерство на труда и социалната политика
- НСИ – Национален статистически институт
- НОИ – Национален осигурителен институт
- НАП – Национална агенция по приходите
- НЗОК – Национална здравноосигурителна каса
- МФ – Министерство на финансите
- МОН – Министерство на образованието и науката
- ЗСП – Закон за социално подпомагане
- ППЗСП – Правилник за прилагане на Закона за социално подпомагане
- ЗСПД – Закон за семейни помощи за деца
- ППЗСПД – Правилник за прилагане на Закона за семейни помощи за деца
- ЗХУ – Закон хората с увреждания
- ППЗХУ – Правилник за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания
- ЗИХУ – Закон за интеграция на хората с увреждания
- ППЗИХУ – Правилник за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания
- ЗЛП – Закон за личната помощ
- ЗЗД – Закон за закрила на детето
- ППЗЗД – Правилник за прилагане на Закона за закрила на детето
- ЗЗО – Закон за здравно осигуряване
- НПДЗ – Национален план за действие по заетостта
- УО – Управляващ орган
- ОП РЧР – Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“
- ОПХ ФЕПНЛ – Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица
- ГМД – Гарантиран минимален доход
- ЦОП – Център за обществена подкрепа
- ЦРДУ – Център за работа с деца на улицата
- ЦСРИ – Център за социална рехабилитация и интеграция
- КЦ – Кризисен център
- ДЦДУ – Дневен център за деца с увреждания
- ЦНСТ – Център за настаняване от семеен тип
- ЦНСТДБУ – Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания
- ЦНСТДМУ – Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи с увреждания
- ЦНСТДМБУ – Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи без увреждания
- ЦНСТДУ – Център за настаняване от семеен тип за деца с увреждания
- ДЦДВХУ – Дневен център за деца и възрастни хора с увреждания
- ЦНСТДМППМГ – Център за настаняване от семеен тип за деца/младежи с потребност от постоянни медицински грижи
- ДЦДМУ – Дневен център за деца и/или младежи с увреждания
- ДЦДМУСГ – Дневен център за деца и младежи с увреждания със седмична грижа
- ДЦДПЛУ – Дневен център за деца и пълнолетни лица с увреждания
- ПЖ – Преходно жилище
- ЦСРИД – Център за социална рехабилитация и интеграция за деца
- ДДЛРГ – Дом за деца, лишени от родителска грижа
- ДМСГД – Дом за медико-социални грижи за деца
- ПС – Приемно семейство
- ДЦПЛУ – Дневен център за пълнолетни лица с увреждания
- ЗЖЛУИ – Защитено жилище за лица с умствена изостаналост

- НЖ - Наблюдавано жилище
- ЗЖЛУИ - Защитено жилище за лица с умствена изостаналост
- ЗЖЛПР - Защитено жилище за лица с психични разстройства
- ДПЛД - Дом за пълнолетни лица с деменция
- ДПЛФУ - Дом за пълнолетни лица с физически увреждания
- ДПЛУИ - Дом за пълнолетни лица с умствена изостаналост
- ДСХ - Дом за стари хора
- ДЦСХ - Дневен център за стари хора
- ДЦПЛУ - Дневен център за пълнолетни лица с увреждания
- ЦВН - Център за временно настаняване
- СУПЦ - Социален учебно-професионален център
- ПСПСМИ, ПСПС и/или МИ - Помощни средства, приспособления, съоръжения и/или медицински изделия
- ЕБК – Единна бюджетна класификация
- ИИС - Интегрирана информационна система
- EESSI - Електронен обмен на данни за социална сигурност